# Głos Wielkopolski

W numerze: LITERATURA I SZTUKA

Rok III Nr 88 P Wydanie A B — Poznań, niedziela 30 marca 1947 r. — Cena 3 zł


STEFAN BRZEZIŃSKI
Wojewoda Poznański

# W chwili ciężkiej próby

Zabierając dziś głos, chcę jako zwierzchnik administracyjny województwa poznańskiego dać wyraz głębokiej trosce ożywiającej nasze naczelne władze państwowe z Prezydentem i Rządem Rzeczypospolitej na czele.

Przedmiotem tej najwyższej troski jest katastrofa powodzi, jaka nawiedziła nasz kraj. Nasz kraj i nasze społeczeństwo, doświadczone bezlitośnie w okresie wojny i okupacji razami wrogiej ręki ludzkiej, czarę doświadczeń i cierpień dopełnić musi dalszymi bezlitosnymi ciosami, które wymierzają nam żywioły przyrody.

Nieznana na przestrzeni wielu lat ostrość zimy tegorocznej, zakucie naszych rzek w grube pancerze lodu, obfitość opadów śnieżnych, oto te zjawiska, które każdemu z nas znane, napawały wszystkich: Rząd, administrację i społeczeństwo obawą o następstwa w okresie wiosny. Rysowało się widmo klęski i katastrofy, które w wydarzeniach dni ostatnich i dni jeszcze idących znajduje pełne potwierdzenie. Rozszalałe i ślepe siły żywiołu wodnego na terenie kraju całego pustoszą dorobek rąk ludzkich, porywają ofiary ludzkie, niszczą i zalewają przestrzenie uprawne, powodując kolosalne straty materialne. Świadomość tego, że i pozostałe kraje kontynentu europejskiego przeżywają podobne dramatyczne chwile, nie będące pociechą na nasze troski, daje nam jednak wyraźniejsze kontury obrazu tej wielkiej klęski żywiołowej, niezależnej od woli i zamierzeń ludzkich.

W tym zasięgu i w tych ramach nie podobno jest mówić o czyjejkolwiek winie, niezaradności czy nieudolności. Wykluczoną jest rzeczą, by ktoś ośmielił się kuć kapitał polityczny z tragicznego bilansu strat i zniszczeń. Jedyną podstawą słuszną jaką każdy z nas może i winien zająć wobec sytuacji wytworzonej na dużych obszarach naszego kraju, jest podstawa pełnej solidarności, solidarności, jaką wykazuje każde społeczeństwo, a w szczególności społeczeństwo polskie w obliczu klęsk takich jak wojna, pożar, głód i powódź. O odwrócenie tych klęsk często zanosimy modły w hymnach kościelnych, a nawiedzeni nimi, wykazujemy zwartość i ożywiamy się chęcią niesienia pomocy i ulżenia skutkom tych nieszczęść. Są to zawsze chwile próby. Próby naszej dojrzałości społecznej, wyrażającej się najpełniej w formach pomocy zbiorowej. Chwila obecna stawia całe społeczeństwo przed taką próbą. Rozmiar bowiem zniszczeń powodziowych w skali państwowej, który ze zrozumiałych względów, kiedy stoimy jeszcze w ogniu walki, nie da się ująć w dokładnym rachunku, jest na tyle poważny, że już dziś musimy stwierdzić, że działalność i pomoc państwa wymagać będzie uzupełnienia w szerokiej akcji pomocy społecznej. Zjawiska kataklizmowe — nie wymaga to długiego dowodzenia — dezorganizują normalny bieg życia zbiorowego na terenach nimi dotkniętych.

Utrudniają one również czynnikowi państwowemu, wiązanemu ramami normalnej gospodarki budżetowej, pełne uruchomienie pomocy, zasilanej tylko ze skarbu państwa.

Zbędnym jest przytaczać, że dotychczasowe wysiłki państwa w akcji powodziowej i zadania wykonane przez rozległy aparat techniczny, administracyjny i wojsko polskie w walce z powodzią, są widomym znakiem jak najpełniejszego udziału państwa w tym zakresie. Uchwała Prezydium Rady Ministrów z dnia 24 marca r. b. o utworzeniu Nadzwyczajnej Komisji Rządowej Pomocy dla Ofiar Powodzi pod przewodnictwem ob. Ministra Pracy i Opieki Społecznej Rusinka oraz natychmiastowym uruchomieniu stumilionowego kredytu na cele pomocy ofiarom powodzi jest dalszym dowodem, że państwo i rząd są jak najpoważniej i jak najsilniej związane z tym zadaniem. Pominę już dalsze formy pomocy państwowej, jakie trzeba będzie realizować w najbliższej przyszłości dla terenów bezpośrednio dotkniętych klęską powodzi, pomocy w zasiewach, inwentarzu, odbudowie, pomocy w formie ulg i zwolnień podatkowych. Już bowiem ten pobieżny przegląd wystarczy na potwierdzenie tego, czemu dałem już wyraz przed chwilą, że pomoc Państwa musi zbiec się z pomocą świadczącą przez całe społeczeństwo.

I dlatego, znając gotowość i ofiarność społeczeństwa polskiego, a w szczególności społeczeństwa Wielkopolski, zwracam się z jak najgorętszym apelem do wszystkich, by na hasło niesienia pomocy powodzianom nie zabrakło nikogo, by każdy z nas w miarę swych sił i środków poszedł za odruchem serca człowieczego i sumienia społecznego. Niechaj ten odruch będzie jak najszerszy i jak najszczerszy. Niechaj szerokim strumieniem popłyną datki pieniężne i dary w naturze: żywność, odzież, zboże siewne, sprzęt domowy, które pozwolą tysiącom naszych współbraci na podźwignięcie się z ruiny niezawinionej. Apeluję do rolnictwa, kupiectwa, rzemiosła, by za pośrednictwem swych organizacji zbiorowych dzieło pomocy powodzianom poparło jak najskuteczniej i potwierdziło chlubną tradycję ofiarności.

Z apelem zupełnie wyjątkowym zwracam się do przedstawicieli rzemiosła piekarskiego, młynarskiego i rzeźnickiego, by już teraz nie poskąpiło ofiar w pieczywie, mące i przetworach mięsnych, które drogą samolotową dostarczone zostaną na tereny odcięte dla ludzi najbardziej dotkniętych klęską powodzi.

Świat pracy zawsze wrażliwy na niedolę społeczną zwywam również do potwierdzenia tej karty jego tradycji.

Duchowieństwo, nauczycielstwo, wszystkie organizacje społeczno-charytatywne proszę o jak najpełniejsze poparcie i czynny udział w organizowaniu tej pomocy. Nadmieniam, że ośrodkami organizacyjnymi i zbiornicami ofiar będą Obywatelskie Komitety Niesienia Pomocy Ofiarom Powodzi, zorganizowane na stopniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Powołanie Woj. Komitetu Obywatelskiego jest kwestią dnia i społeczeństwo wielkopolskie zostanie o tym fakcie natychmiast zawiadomione. Utworzenie komitetów niższego stopnia winno być sprawą obywatelską, nie cierpiącą zwłoki.

Kończąc, daję wyraz swemu niezachwianemu przekonaniu, że społeczeństwo wielkopolskie apel mój podchwyci i przyoblecze w kształt realnej i wydatnej pomocy na rzecz powodzian. Ziemia Wielkopolska, która łaskawym zrządzeniem Opatrzności uniknęła pełnej grozy kataklizmu, winna wdzięczność swą zadokumentować potężnym łańcuchem ofiar na rzecz tych, którzy w tej katastrofie postradali wszystko.

## Groźba wylewu Warty

### dotknęła 6 gmin Skwierzyny — ludność ewakuowano

Na górnym odcinku rzeki Warty woda nadal powoli opada. W dalszym ciągu na terenach zalanych jest prowadzona akcja niesienia pomocy przez instytucje charytatywne dla ludności dotkniętej powodzią.

Jak wynika z otrzymanych meldunków, fala kulminacyjna, która minęła Poznań, wczoraj doszła do Skwierzyny. **Sytuacja jest tam poważna, a to dlatego, że wały są zagrożone. Akcja obrony wałów trwa bez przerwy. Zapobiegawczo ewakuowano ludność z gminy Kropielewko gromady: Gaj, Orłowce, Kropielewko, Poręby — częściowo Świniarki.**

W rejonie Gorzowa rzeka Warta wolna od lodu, płynie pojedyncza kra. W dniu wczorajszym w godzinach wieczornych spłynął zator długości 2 km, stojący przed mostem w Świerkocinie. Zator spłynął kanałem ulgi przez co został utrzymany most w Świerkocinie. Zator spłynął do km 327,5, gdzie utworzył się ponownie silny zator, powodując spiętrzenie wody, która sięga już do korony wału. **Sytuacja bardzo poważna, ze względu na ewentualne przerwanie wału i groźbę zalania miasta Witomica.** W dolnej części Warty lody nadal stoją. Ujście Warty jest wolne od lodu. Rzeka Odra jest przy ujściu Warty wolna od lodu. Woda wolno opada.

Na rzece Noteci w km 215 do 222 utworzył się zator silnie spiętrzający wodę, która przelewa się przez koronę wałów, zalewając tereny ogroblone. Istnieje niebezpieczeństwo przerwania wałów.

## Reorganizacja najwyższych władz administracyjnych

Warszawa (obsł. wł.). W czwartek, o godz. 12-tej w Belwederze odbyło się pod przewodnictwem p. Prezydenta Bolesława Bieruta pierwsze posiedzenie Rady Państwa. W posiedzeniu wzięli udział: marszałek Sejmu Kowalski, wicemarszałkowie Szwalbe i Dąbrowski i prezes Najwyższej Izby Kontroli. Rada Państwa zatwierdziła uchwalony przez Prezydium Rady Ministrów dekret o zmianach organizacyjnych i zakresie działania najwyższych władz administracyjnych. Na podstawie tego dekretu Ministerstwo przemysłu i handlu, Ministerstwo żeglugi i handlu zagranicznego w Ministerstwo żeglugi, Ministerstwo aprowizacji i handlu w Ministerstwo aprowizacji. Ustalono również w obecności ministra kultury i sztuki oraz dyrektorów departamentu wytyczne w sprawie przejęcia przez Radę Państwa zarządu zamku królewskiego na Wawelu. Rada Państwa rozpatrzyła wreszcie szereg spraw wojewódzkich rad narodowych.

## Przyszła konferencja pokojowa

### Mołotow i Bevin za zaproszeniem Niemiec — Bidault popiera udział Polski

Warszawa (obsł. wł.). Ministrowie spraw zagranicznych Wielkich Mocarstw obradowali wczoraj nad sprawą składu przyszłej konferencji pokojowej. Sprawa ta była we czwartek przedmiotem obszernej dyskusji, przy czym minister spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych Marshall zaproponował, aby prawo udziału w posiedzeniach ministrów spraw zagranicznych oraz zastępców i prawo składania oświadczeń otrzymały **wszystkie państwa sojusznicze, które tego sobie życzą.** Propozycja ta spotkała się **ze sprzeciwem ministra Mołotowa.** Propozycja ministra Marshalla, pozostaje w sprzeczności z uchwałami poczdamskimi, dającymi małym państwom prawo wypowiadania się jedynie w sprawach bezpośrednio je interesujących. W dyskusji nad propozycją ministra Marshalla, minister spraw zagranicznych **Bidault wysunął wniosek kompromisowy.** Bidault zaproponował ustalenie dwu kategorii państw sojuszniczych. Do pierwszej, zalicza te państwa, których udział w wojnie miał charakter decydujący. Do państw tych należy między innymi Polska, Czechosłowacja, Holandia i Belgia. Do drugiej kategorii w myśl propozycji francuskiej należałyby państwa, których udział w tej wojnie był nieznaczny a ich zainteresowanie sprawą Niemiec nie ma charakteru bezpośredniego. Minister Bidault uważa, że państwa pierwszej kategorii powinnny brać większy udział w pracy nad przygotowaniem traktatu niż państwa drugiej kategorii. Natomiast w sprawie **udziału rządu niemieckiego w przyszłej konferencji pokojowej,** stanowisko delegata brytyjskiego zbiegło się ze stanowiskiem Związku Rádzieckiego. Ministrowie Bevin i Mołotow wyrazili pogląd, że **przedstawiciele rządu niemieckiego powinni przedstawić swój punkt widzenia na przyszłą konferencję pokojową i podpisać traktat.** Według koncepcji ministra Mołotowa, konferencja pokojowa mogłaby być zwołana po utworzeniu rządu niemieckiego. Uzgodnienie stanowiska brytyjskiego i radzieckiego w tej istotnej sprawie ocenia się powszechnie jako bardzo charakterystyczne.

Po odłożeniu dyskusji nad sprawą udziału mniejszych państw w pracach konferencji, ministrowie spraw zagranicznych przystąpili do rozpatrywania kwestii aktywów niemieckich w Austrii. W tej sprawie zarysowały się również różnice zdań pomiędzy delegatami anglosaskimi a delegatem radzieckim. Dyskusja nad sprawą mienia niemieckiego w Austrii, ma być kontynuowana na następnym posiedzeniu Rady Ministrów.

## Unormowanie stosunków Watykanu z republiką włoską

Rzym. (PAP). We włoskim Zgromadzeniu Ustawodawczym odbyła się debata nad włączeniem do konstytucji paktu laterańskiego, podpisanego w roku 1929 przez papieża Piusa XI, b. króla Wiktora Emanuela i Mussoliniego. Pakt Laterański jest umową polityczną, na mocy której państwo włoskie uznaje suwerenność papieża na terenie Watykanu. Prócz tego zawiera on klauzule finansowe, związane ze stratami poniesionymi przez papieża we Włoszech w roku 1870 oraz konkordat, regulujący sytuację Kościoła we Włoszech.

Wzywając posłów do głosowania za włączeniem paktu laterańskiego do konstytucji — premier de Gasperi stwierdził, że na ogólną ilość 46 milionów ludności Włochy posiadają przeszło 45 milionów katolików. De Gasperi zapewnił, że mniejszości religijne korzystać będą we Włoszech z pełnej swobody i nie potrzebują obawiać się prześladowań. — Przywódca komunistów włoskich Togliatti oświadczył, że frakcja komunistyczna głosować będzie za włączeniem paktu do konstytucji, gdyż klasa robotnicza nie chce walk religijnych. Przywódca partii socjalistycznej Nenni oświadczył, iż socjaliści głosować będą przeciwko włączeniu konkordatu do konstytucji włoskiej, gdyż pakt laterański zawiera szereg przepisów, które są nie do przyjęcia dla partii socjalistycznej.

Rzym. (PAP). Wniosek włączenia paktu laterańskiego, zawartego w roku 1929 pomiędzy papieżem Piusem XI, b. królem Wiktorem Emanuelem i Mussolinim do konstytucji włoskiej przyjęty został 350 głosami przeciwko 149.

Z OSTATNIEJ CHWILI — **Międzynarodowy mecz bokserski w Łodzi**

## Polska zwyciężyła Szwecję 10:6

**WALKI WYGRALI: Bazarnik, Woźniakiewicz, Kolczyński, Szymura i Klimecki.**

**PRZEGRALI: Grzywocz, Gorączniak i Olejnik.**

**„Jedność młodzieży polskiej na straży granic nad Odrą, Nisą i Bałtykiem"**

**Pod tym hasłem odbędzie się w dniu dzisiejszym o godz. 14-tej manifestacja w hali Targów Poznańskich**

## Generalny dyrektor UNRRA wzywa uchodźców do powrotu

Berlin (PAP). Generalny dyrektor UNRRY Rooks wezwał uchodźców przebywających w amerykańskiej strefie okupacyjnej, aby czym prędzej powrócili do swej ojczyzny.

# Niemcy w Czechosłowacji

## Co przyniósł nr 2 „Przeglądu Zachodniego"

Po przegranej przez Niemcy drugiej wojnie światowej kraje sąsiadujące, zgodnie z umowami międzynarodowymi, postanowiły wysiedlić ze swoich terenów uciążliwych cudzoziemców jakim to elementem okazali się potomkowie Geronów, Wichmanów i Bismarcków. Akcję wysiedleńczą prowadzą przede wszystkim Polska i Czechosłowacja. Skąd się wzięli Niemcy na naszych ziemiach zachodnich wiemy doskonale z historii. Skutkiem podobnej akcji w średniowieczu, opanowali oni również Czechy i Morawy, a w szczególności kraj Sudecki.

Zajmuje się tym zagadnieniem Emil Wańke-Dąbrowski na łamach ostatniego numeru (2) „Przeglądu Zachodniego" wydawanego przez Instytut Zachodni w Poznaniu. Mniejszość niemiecka w Czechosłowacji — pisze autor — wywodzi się z niemieckich kolonistów, którzy XII, XIV i XV wieku sprowadzeni zostali przez królów czeskich, którzy nie dbając o interes państwa i narodu, lecz tylko o swój własny powoływali z Niemiec stan średni głównie rzemieślników celem powiększenia własnych źródeł dochodu i oparcia politycznego w walce z feudalną szlachtą czeską rywalizując z władzą monarszą. Twierdzi autor, że skutkiem ruchu wolnościowego Jana Husa, który przekształcił się w powstaniu narodowym imigracja z Niemiec została wstrzymana, a nawet część Niemców wypędzono. To zdarzenie stanowi historyczny precedens współczesnych usiłowań czeskich. Jednakże po klęsce pod Babi Górą (1620) rozpoczęła się nowa inwazja ludności niemieckiej i zakończyła się dopiero z końcem pierwszej wojny światowej. W ten sposób powersalska Republika Czechosłowacka otrzymała i pół miliona obywateli narodowości niemieckiej, którzy w Czechach stanowili 33%, a na Morawach 25% ludności.

Owiane duchem demokracji rządy Republiki spełniały wszystkie międzynarodowe przepisy o ochronie mniejszości, ponadto i konstytucja czechosłowacka gwarantowała Niemcom wszelkie prawa obywatelskie. Zasiadali oni nawet w rządach. Prowadzili świetnie zorganizowane szkolnictwo powszechne, średnie i wyższe jak uniwersytet w Pradze i dwie politechniki w Pradze i w Brnie. Wszystko to dawało Niemcom utwierdzenie swych wpływów, a z biegiem czasu stali się ekspozyturą hitleryzmu, prowadząc wybitnie zdradziecką politykę, zwłaszcza w okresie 1934-1938. W czasie misji Runcimana odrzucili przyjęcie najskrajniejszych swych żądań, na które godził się ówczesny rząd z prezydentem Beneszem na czele. Nie chodziło im o takie czy inne rozwiązanie kwestii mniejszości niemieckiej, lecz o wyraźne przyłączenie do Rzeszy, o wchłonięcie całej Czechosłowacji.

Gdy to się stało Niemcy czescy z entuzjazmem zrezygnowali z obywatelstwa czechosłowackiego i przyjęli niemiecką przynależność państwową, tak, że obecnie państwo czechosłowackie ma pełne prawo wysiedlenia ich jako uciążliwych i niepożądanych obcokrajowców. Tymbardziej, że Niemcy rozpoczęli podczas wojny akcję eksterminacyjną przeciw narodowi czeskiemu. Znaleziony w Ujściu nad Łabą, naukowo opracowany plan, przewidywał w ciągu 50 lat wytępienie narodu czeskiego.

Stwarzając taką sytuację prawną i faktyczną, Niemcy muszą obecnie ponieść konsekwencje. Trwające wysiedlanie Niemców przyniesie z jednej strony bezpieczeństwo dla narodu i państwa czeskiego, ale wyłoni szereg problemów ekonomicznych i społecznych, bowiem na miejsce wysiedlonych trzeba sprowadzić Czechów i tu natrafia się na trudności. „Narodowi czeskiemu życzymy — kończy autor — aby zdołał rozwiązać te problemy bez większych wstrząsów w życiu gospodarczym". Streszczoną powyżej prace p. Wańke-Dąbrowskiego pt. „Wysiedlenie Niemców i kolonizacja Sudetów" warto przeczytać w całości.

Poza tym numer 2 „Przeglądu Zachodniego" zawiera pracę A. Zierhoffera — „Zagadnienie zachodniej granicy Polski", A. Buławskiego „Rada naukowa dla zagadnień Ziem Odzyskanych", M. Kiełczewskiej — „Pomorze czy Prusy?", B. Krygowskiego — „W sprawie nazwy poszczególnych części Pomorza", K. Górskiego — „Zadania historiografii polskiej na Pomorzu", A. Rogalskiego — „Podstawy ideowe odbudowy kulturalnej Niemiec pohitlerowskich". Rozdział „Przegląd zagraniczny" poświęcony jest w całości Czechosłowacji. W rozdziale „Polemiki i dyskusje" profesor M. Rudnicki rozprawia się ze swoimi przeciwnikami w kwestii nazwy „Nisa czy Nysa" i dochodzi do konkluzji, że „Nysę" z jej etymologiami należy pochować".

(Naszym zdaniem stanowisko prof. Rudnickiego jest słuszne. W każdym razie należy czymprędzej skończyć z używaniem podwójnej nazwy tej rzeki. Dochodzi bowiem do takich paradoksów, że niektóre dzienniki piszą Nysa, inne Nisa, a nawet w broszurze poważnego autora na jednej i tej samej stronie widzimy: Nysa i Nisa).

Dalej pracę prof. Kostrzewskiego, dr. Rajewskiego, Tyrowicza, korespondencje oceny i omówienia — oto zakończenie tego przebogatego w treść numeru 2 „Przeglądu Zachodniego".

## Dymisja ambasadora USA w Warszawie

Warszawa (PAP). Oficjalnie podano do wiadomości, iż prezydent Truman przyjął dymisję, zgłoszoną przez ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, Bliss Lane.

Waszyngton (PAP). Prezydent Truman oświadczył na środowej konferencji prasowej, że w czasie możliwie najkrótszym mianuje nowych ambasadorów w Polsce i Jugosławii na miejsce ustępujących Bliss Lane i Pattersona.

*Sprawy niemieckie*

# Hoover nowym obrońcą Niemiec

Waszyngton (ZAP). Były prezydent Herbert Hoover przekazał prezyd. Trumanowi następne z kolei sprawozdanie z podróży informacyjnej, jaką odbył niedawno po Niemczech.

Hoover stwierdza w nim, że obecna sytuacja ekonomiczna Niemiec musi ulec radykalnej zmianie, i to 1. przez natychmiastowe wstrzymanie demontażu fabryk, przeznaczonych na reparacje wojenne, 2. przez zwiększenie produkcji ciężkiego przemysłu, 3. przez pozostawienie Niemcom Zagłębia Ruhry.

Należy podkreślić, że te fantastyczne, dotąd nie komentowane jeszcze żądania, przerosły wszelkie oczekiwania. Szczególną wagę do oświadczenia Hoovera przywiązują Niemcy, nadając tej wiadomości w komunikatach radiowych charakter uroczysty i sensacyjny. W pierwszym sprawozdaniu Hoover domagał się m. in. dodatkowych racyj żywnościowych dla Niemców i wypożyczenia im kilku statków handlowych, których załogę miałiby stanowić również Niemcy.

### Strajki w Niemczech

Wuppertal (ZAP). We wtorek, dnia 25 bm. 80 tys. robotników Wuppertalu zawiesiło na 4 godz. pracę, aby dać wyraz protestu z powodu fatalnego zaopatrzenia w żywność. W godz. od 9-ej do 13-ej stanęły wszystkie fabryki, przerwane zostały dostawy prądu elektrycznego, gazu i wody, a wszyscy pracujący urządzili demonstrację uliczną. Przed mieszkaniem komendanta wojskowego i przed ratuszem zgromadziło się 35 tys. robotników, żądając natychmiastowej poprawy żywnościowej, głównie zaś zwiększenia racji chleba. Demonstranci wysłali do władz niemieckich i okupacyjnych delegację, która przedstawiając cyfrowo klęskę głodową oświadczyła, że zanotowano w Wuppertalu 15 tys. zachorzeń wskutek niedożywienia i 6 tys. wypadków gruźlicy.

Dortmund (ZAP). Wysoki procent załogi fabryk w Dortmundzie i Essen nie uczęszcza od dłuższego czasu do pracy. Liczba porzucających pracę zwiększa się z każdym dniem. Kierownictwo fabryk motywuje ten objaw osłabieniem fizycznym robotników, spowodowanym niedostatecznym odżywianiem.

Herne (ZAP). Górnicy kopalń w okręgu Herne zapowiedzieli na dzień 1 kwietnia strajk powszechny w całym zagłębiu. Strajk ma być wyrazem protestu klasy pracującej wobec dotąd nie przeprowadzonego programu socjalizacji kopalń, przewidującego wywłaszczenie dotychczasowych właścicieli bez odszkodowania.

### Anglosasi przejęli 2 tysiące niemieckich patentów

Moskwa (ZAP). Jak informuje moskiewska „Prawda" w czasie inwazji Niemiec, wojskom amerykańskim i brytyjskim wpadło w ręce około 2000 patentów niemieckich, których wartość określa się na wiele miliardów dolarów. Niedawno delegaci Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych złożyli w Moskwie oświadczenie, że przejęte patenty niemieckie zostały opublikowane i udostępnione wszystkim państwom. Na zaprzeczenie tego twierdzenia „Prawda" podaje, że ważne i wartościowe patenty niemieckie, dotyczące udoskonaleń w przemyśle i rolnictwie nie zostały opublikowane i nadal przechowywane są jako ścisła tajemnica wojskowe.

### Mieszkańcy Zagłębia Saary chcą unii z Francją

Saarbruecken (ZAP). „Związek Saarlandzko-francuski" liczący obecnie 150 tys. członków, poparty przez związki zawodowe i dwie największe partie: socjal-demokratów i chrześcijańskich demokratów przekazał Radzie Min. Spraw Zagranicznych w Moskwie telegram, domagający się potwierdzenia unii gospodarczej Zagłębia Saary z Francją.

### Czy to tylko przypadek?

Berlin (ZAP). Pierwszą paczkę, która z zagranicy nadeszła do Bawarii, otrzymała pani Bormann, żona Marcina Bormanna, poszukiwanego zbrodniarza hitlerowskiego.

Dr Auerbach, wyrażając opinię niemiecką o tym fakcie, wyraził zdziwienie, że nawet tej kategorii hitlerowcy znajdują poparcie za granicą. A może paczkę przysłał Marcin Bormann?

### Ofiary tegorocznej zimy w Berlinie

Berlin (ZAP). Berliński Urząd Statystyczny ogłosił cyfrowe zestawienie ofiar fali mrozów tegorocznej zimy. W samym Berlinie w czasie do 19 marca było na skutek mrozów 390 wypadków śmiertelnych oraz 49 tys. wypadków zachorowań, wymagających opieki lekarskiej. Chodzi tu wyłącznie o odmrożenia, poza tym w czasie od 1 stycznia do 19 marca wskutek gołoledzi zanotowano 11 274 wypadków złamania kości.

## Proces kata Oświęcimia zbliża się ku końcowi

Warszawa (obsł. wł.) Jak już podawaliśmy, we czwartek zostało zamknięte postępowanie sądowe w procesie przeciwko b. komendantowi Oświęcimia Rudolfowi Hoessowi. Na wczorajszej sesji popołudniowej, wygłosili przemówienia prokuratorzy Najwyższego Trybunału Narodowego. Prokurator Siewierski omówił genezę i podłoże ideologii hitlerowskiej, prokurator Cyprian przedstawił zbrodnicze czyny oskarżonego i podał prawną kwalifikację tych czynów.

## Kandydat na Prezydenta USA w Warszawie

W dniu 26 bm. rano przybył do Warszawy samolotem z Berlina p. Harold Stassen, działacz partii republikańskiej w USA, z ramienia której będzie kandydował w roku 1948 na prezydenta Stanów Zjednoczonych.

P. Stassenowi w jego podróży towarzyszą pp.: Jay Cooke, jeden z przywódców republikańskich w stanie Pensylwania (USA) oraz Robert Matteson — osobisty referent do badań ekonomicznych.

Pierwszego dnia pobytu w Warszawie p. H. E. Stassen wraz z towarzyszącymi mu pp. Jay Cooke i Robertem Matteson oraz charge d'affaires USA w Warszawie, p. Gerald Keith złożył wizytę ministrowi spraw zagranicznych Zygmuntowi Modzelewskiemu.

## Węgrzy i Czesi osiągnęli porozumienie

Londyn (BBC). W Budapeszcie ogłoszono, że delegacje czechosłowacka i węgierska osiągnęły porozumienie co do wzajemnej wymiany ludności. Porozumienie to wejdzie w życie w dniu 8 kwietnia. W okresie od 8 do 15 kwietnia rodziny węgierskie z 7-miu osiedli słowackich będą repatriowane do Węgier. Mieszana komisja czechosłowacko-węgierska odwiedzi każde z tych miejsc, i na miejscu zadecyduje o wielkości majątku tych rodzin w obecności zainteresowanych stron.

## Anglosasi odmawiają pomocy żywnościowej Jugosławii

Londyn (BBC). Wielka Brytania otrzymała dwie prośby od rządu jugosłowiańskiego. W jednej z nich Jugosławia pragnie żywności i innych dostaw o ogólnej wartości 15 mil. funtów szterlingów. W drugiej Jugosławia prosi Wielką Brytanię o poparcie wniosku skierowanego do UNRRY o przydzielenie 200 tys. ton zboża. Koła urzędowe Londynu otrzymują, że Wielka Brytania sama jest krajem importującym żywność i w niektórych wypadkach znajduje się w gorszej sytuacji niż Jugosławia. W Waszyngtonie rząd Stanów Zjednoczonych odrzucił drugą prośbę Jugosławii o nadzwyczajny przydział zboża.

## Członkowie przybocznej gwardii Hitlera przywódcami organizacji wywrotowej

Berlin (PAP). Główna kwatera armii amerykańskiej we Frankfurcie podała do wiadomości, że udaremniono nowe usiłowanie spisku hitlerowskiego. Zatrzymano 4 przywódców byłych oficerów SS. Zostanie im wytoczony przed sądem monachijskim zarządu wojskowego proces o wrogą akcję przeciwko wojskom sojuszniczym. Są to — gen. Wilhelm Dittler, gen. Wiczonke, płk Bartel, płk Schiffner. Są oni podobno twórcami organizacji „Niemiecki ruch wolności i pokoju" w strefie brytyjskiej i amerykańskiej, która miała na celu

### obalenie obecnych władz cywilnych w Niemczech i akcję przeciwko wojskom okupacyjnym

przy pomocy sabotażu. Grupa ta przewidywała posiadanie 5—10 „rzeczoznawców" w wielkich miastach niemieckich. Program organizacji przewidywał również kierowanie do narodu niemieckiego apelu za pośrednictwem tajnej radiostacji, zbudowanej ze skradzionych części.

Urzędnik głównej kwatery armii amerykańskiej oświadczył: że przywódcy zostali właściwie aresztowani w lipcu ubiegłego roku, jednakże ujawniono to dopiero obecnie, aby ułatwić schwytanie innych członków bandy. Aresztowania uniemożliwiły akcję sabotażową. Dokonano również obławy na członków organizacji, znajdujących się poza strefą amerykańską.

Całym ruchem kierował Wiczonke. Wszyscy czterej aresztowani przywódcy należeli do przybocznej gwardii Hitlera. Nazwisk innych aresztowanych nie ujawniono. Statut grupy zamachowców był podobno prawie dokładną kopią 25 punktów programu partii hitlerowskiej. Organizacja miała przede wszystkim na celu przywrócenie „wszystkich terenów zabranych Niemcom" oraz bezlitosne wytępienie zdrajców w byłym Wermachcie i Luftwafie, którzy są odpowiedzialni za klęskę Niemiec. Chociaż grupa zamachowców nie otrzymała regularnego poparcia finansowego, stwierdzono że przywódcy posiadali fundusze, pochodzące z transakcji na czarnym rynku. Grupa starała się również uzyskać kontakt z byłymi skarbnikami partii hitlerowskiej w celu uratowania ukrytych funduszów. Wszyscy przywódcy używali pseudonimów oraz posiadali całkowity komplet sfałszowanych papierów i stempli gumowych, dostarczanych ze strefy brytyjskiej i francuskiej. Innymi członkami grupy byli podobno były sekretarz Himmlera, urzędniczka z głównej kwatery SS i oficerowie SA z przeszłością kryminalną.

## Pierwsza umowa handlowa między Wielką Brytanią a Związkiem Radzieckim

Londyn (PAP). Brytyjski minister aprowizacji Strachey podał do wiadomości, że została podpisana pierwsza po wojnie umowa handlowa ze Związkiem Radzieckim, na mocy której ZSRR dostarczy Wielkiej Brytanii 10 milionów puszek łososia i 2 i pół miliona puszek krabów. Minister zaznaczył, że dostawy te zostaną dokonane w ramach szerokiej umowy handlowej, w sprawie zawarcia której toczą się obecnie pertraktacje między obydwoma państwami.

## Ministerstwo Oświaty w sprawie zniesienia kart żywnościowyh dla studentów

Warszawa. (PAP). Wiceminister Oświaty Eugenia Krassowska udzieliła przedstawicielowi PAP szeregu informacji na temat akcji pomocy Ministerstwa Oświaty, w związku ze zniesieniem kart żywnościowych pierwszej kategorii dla młodzieży studiującej.

Ministerstwo Oświaty stoi na stanowisku, że likwidacja kart żywnościowych dla studentów, ze względów ogólnopaństwowych i społecznych jest posunięciem słusznym i pozytywnym. Kartki pierwszej kategorii były bowiem tylko pewną formą pomocy dla studentów.

Ministerstwo Oświaty podjęło cały szereg rozmów, w celu zapewnienia grupom młodzieży potrzebującej pomocy rekompensaty za kartki. Życzliwie ustosunkowali się do tego zagadnienia minister Aprowizacji i wiceminister Skarbu. Ministerstwo Oświaty uzyskało sumę 36 milionów złotych miesięcznie na dodatkową pomoc dla młodzieży studiującej. W związku z tym Ministerstwo ma zamiar: zwiększyć czterokrotnie dotychczasowe subwencje na stołówki, które zostały pozbawione przydziałów, zwiększyć dwukrotnie wysokość stypendiów i podwoić dotychczasową liczbę stypendiów. Zwiększone zostaną też subwencje na pomoc lekarską i akcję wydawniczą skryptów oraz utworzony będzie specjalny fundusz rezerwowy na potrzeby nagłe (choroba, śmierć itp.).

Ministerstwo Oświaty stoi na stanowisku, że pomoc powinna mieć formy akcji uspołecznionej, tzn. opierać się musi na sieci różnych instytucji społecznych, jak stołówki, domy akademickie, obozy wypoczynkowe, ośrodki zdrowia itp., co przyczyni się do jej efektywnego rozdziału. Nie oznacza to oczywiście likwidacji stypendiów indywidualnych.

## Kiedy nastąpi ratyfikowanie traktatów pokojowych

Londyn (BBC). Brytyjski minister stanu Mac Neil oświadczył wczoraj w Izbie Gmin, że traktaty pokojowe z byłymi satelitami Niemiec wejdą w życie dopiero wtedy, gdy zostaną ratyfikowane, przez Wielką Brytanię, Stany Zjednoczone, Francję i Rosję, a następnie przekazane do Paryża, gdzie zostały swego czasu podpisane. Przypuszcza się, że ratyfikowane traktaty pokojowe zostaną przesłane do Paryża w ciągu najbliższego miesiąca.

## Notowanie cen ziemiopłodów

Wojewódzka Komisja Notowania Cen w Poznaniu zanotowała za okres od 1—15 bm. ceny przeciętne na terenie województwa poznańskiego, płacone rolnikom za dostawy w mniejszych ilościach (nie wagonowych) w zł za 100 kg: żyto 2115; pszenica 3630; jęczmień browarniany 2120; jęczmień kaszany 2120; owies 2060; gryka bez obrotów; proso bez obrotów; ziemniaki bez obrotów; groch Wiktoria 3500; groch zielony 3275; fasola biała bez notowań; fasola kolorowa bez obrotów; rzepak 11.870; rzepik bez notowań; siemie lniane bez notowań; siemie konopne bez obrotów; mak biały bez obrotów; mak niebieski bez obrotów; gorczyca bez notowań.

Tendencja mocna — podaż słaba.

**Arch. J. Cieśliński**
Dyrektor Pozn. Dyrekcji Odbudowy

# Plan rozbudowy Poznania

Ogłoszone ostatnio w prasie artykuły na temat odbudowy Poznania świadczą o niesłabnącym zainteresowaniu jakim cieszy się to zagadnienie w społeczeństwie poznańskim. Że społeczeństwo nie poprzestaje na samym interesowaniu się sprawą odbudowy miasta lecz stara się brać w niej czynny udział o tym świadczy odbyte niedawno zebranie Komitetu Obywatelskiego Odbudowy Poznania.

## PLAN ROZBUDOWY POZNANIA JEST REALNY

Nie ma zamiaru powracać do spraw przedstawionych przez p. inż. Czarneckiego, to jest do szczegółów planu rozbudowy miasta. Sprawy te były już tyle razy rozstrząsane i uzgadniane przez fachowców, że w chwili obecnej nie wymagają dalszej dyskusji. Zastanawiająca jest natomiast reakcja części Komitetu na plan rozbudowy miasta. Plan ten opracowany przez Miejski Wydział Planowania, w szczególności przez pp. inż. Płończaka Pogórskiego i Tomaszewskiego, nie jest wcale planem rewolucyjnym. Przeciwnie jest to plan bardzo umiarkowany i nic nie stoi na przeszkodzie do zrealizowania go zwłaszcza dlatego, że miasto zostało tak bardzo zniszczone, że w tej sytuacji możliwe jest wykonanie niezbędnych przesunięć i zmian. Nie jest przeszkodą nawet brak środków finansowych, gdyż realizacja tego planu potrwa kilkadziesiąt lat, dzięki czemu wydatki rozłożone będą w bardzo długim okresie czasu. Pomimo tego plan ten wywołał u niektórych osób przerażenie. Dyskusja przestała być rzeczową, gdyż motorem niektórych wypowiedzi przestał być interes miasta a stał się nim źle zamaskowany interes własny, kilku jednostek zagrożonych w wypadku zrealizowania planu. Odezwały się głosy, żądające stworzenia planu krótkofalowego, minimalnego, tak jakby nie rozumiano, że można realizować plan długofalowy etapami. Tak jakby nie zrozumiano, że chodzi tu o pełen dynamiki Poznań, że chodzi o stolicę Polski Zachodniej, a nie o zapadłą dziurę prowincjonalną. Odezwały się głosy, że rezerwowanie niektórych terenów w mieście na cele przewidziane planem (np. na przerzucenie szlaków kolejowych) zahamuje odbudowę miasta, jakby nie rozumiano, że posiadamy aż nadto duże rezerwy terenowe. Dość powiedzieć, że gdybyśmy dysponowali takimi środkami finansowymi, jakimi dysponowaliśmy w okresie największej prosperity budowlanej, to na zabudowanie terenów jakie posiadamy w chwili obecnej, potrzeba by było dwudziestu lat. Braku terenów nie potrzeba się w Poznaniu obawiać.

Wyrazicielem poglądów tej właśnie części uczestników zebrania Komitetu Odbudowy Poznania jest autor zamieszczonego w nr. 80 „Głosu Wielkopolskiego" artykułu p. t. „Poznań przyszłości". I on woła o plan krótkofalowy i jego niepokoi plan stworzenia, a raczej zachowania dzielnicy zabytkowej. Cały zaś plan rozbudowy Poznania nazywa bezlitośnie „papierkową robotą". Autorowi imponuje radar i energia atomowa. Ale autor nie zdaje sobie sprawy, ile takiej właśnie „papierkowej roboty" było potrzeba, zanim doszło do wyzwolenia energii atomowej i do radaru. Dla poparcia swoich wywodów twierdzi autor, że „skąpe kredyty z Warszawy już wyczerpały się, a w tym roku będziemy mogli liczyć tylko na własne siły". Było by bardzo interesującym dowiedzieć się, skąd autor otrzymał tak sensacyjne wiadomości. Abstrahując od tego, że kredyty z Warszawy nie były tak bardzo skąpe — gdyby nie one, Poznań przedstawiałby dzisiaj bardzo żałosny widok — mogę zapewnić autora, że właśnie w dniu, w którym ukazał się jego artykuł, nadeszła z Warszawy pierwsza rata kredytów na rok bieżący. Jest rzeczą aż nadto oczywistą, że autor artykułu nie mógł nigdzie słyszeć podobnych twierdzeń, ponieważ nie mają one nic wspólnego z rzeczywistością. Wymyślił je więc sam na poparcie swoich twierdzeń. Czy taka metoda jest właściwą oceną czytelnicy.

## DZIELNICA ZABYTKOWA

Tym, co tak bardzo niepokoi sfery kupieckie oraz autora omawianego artykułu, jest projekt zachowania dzielnicy zabytkowej w okolicy Starego Rynku. Autor nie rozumie „komu to jest potrzebne w obecnych czasach?" Jeśli autor nie umie sobie odowiedzieć na to pytanie, to dlaczego zabiera głos w tej sprawie i sieje zamęt wśród rzesz czytelników! Autor powołuje się przy tym na postępowość Poznańaków a nie rozumie, że postęp opiera się na zdobyczach przeszłości a odcinanie się od nich jest podcinaniem korzeni postępu. Autor nie spędził prawdopodobnie okresu okupacji w Poznaniu i dlatego nie zdaje sobie sprawy, jakim oparciem moralnym był dla nas widok polskich zabytków, głoszących uparcie wbrew oficjalnej propagandzie, że Poznań był polskim miastem. Autor nie zdaje sobie sprawy z tego, jakim kłopotem była dla władz okupacyjnych polskość zabytków naszego miasta.

Autor nie zdaje sobie sprawy, jaką atrakcją dla turystów jest dzielnica zabytkowa i nie zdaje sobie sprawy, jakie to ma walory gospodarcze. Dzięki posiadaniu zabytków żyją i to dobrze żyją całe narody.

Projekt dzielnicy zabytkowej niepokoi również sfery kupieckie. Obawiają się one, że dzielnica ta będzie muzeum albo cmentarzyskiem, że nie będzie tu można robić interesów. Czy obawy te są słuszne? Spójrzmy na Stary Rynek z punktu widzenia jego znaczenia gospodarczego w przeszłości. Przez szereg wieków był Stary Rynek punktem centralnym życia handlowego w mieście. Znaczenie jego zmalało, kiedy w wieku XIX rozbudowało się miasto w kierunku zachodnim, kiedy powstał Plac Wolności, Aleje Marcinkowskiego, św. Marcin, 27. Grudnia. Kiedy po pierwszej wojnie światowej miasto rozwinęło się jeszcze bardziej na zachód i włączyło do swego organizmu takie dzielnice jak Łazarz, Górczyn, Jeżyce, Sołacz itd. Stary Rynek stracił ostatecznie swoje znaczenie jedynego ośrodka życia gospodarczego na rzecz nowego śródmieścia, skoncentrowanego dokoła Placu Wolności. Nie pomogły tu żadne wysiłki w rodzaju rozbijania pięknych kamienic z XVIII wieku, żeby budować w nich wielkie sklepy. Stary Rynek pozostał na uboczu, a wszelkie próby przywrócenia mu dawnego znaczenia podejmowane dzisiaj są tak naiwne, że nie warto nad nimi dyskutować. Nie znaczy to wcale, żeby na Starym Rynku nie miało być sklepów i życia handlowego. Będzie ono tu istniało nadal, tak jak istnieje na dziesiątkach ulic i placów nie należących do właściwego city, ale będzie ono istniało w mniejszej skali i w ramach narzuconych przez zabytkowy charakter kamienic, otaczających Stary Rynek. Dla wielkich przedsiębiorstw dosyć jest miejsca w śródmieściu. Małe pomieszczą się doskonale na Starym Rynku. Obawa, że wyelimnowanie tramwaju ze Starego Rynku odbije się niekorzystnie na interesach kupców jest płonna. Przecież o kilka kroków będzie tramwaj na Wielkich Garbarach, Placu Hoovera, Placu Wolności i Placu Wielkopolskim (Sapieżyńskim), a przez sam Stary Rynek kursować będą autobusy. Zresztą powodzenie kupca nie tyle zależy od tramwaju, co od jakości i ceny jego towaru.

Pomijając już względy estetyczne — słupy, druty, szyny, wagony tramwajowe w stylowym otoczeniu XVIII wiecznym — pamiętać musimy o ratuszu. Ten ukochany przez wszystkich Poznaniaków i sławny w całym świecie zabytek przeszedł ciężkie koleje, zwłaszcza w czasie ostatnich walk. Wstrząsy jakie wywołuje przesuwanie się wagonów tramwajowych, zwłaszcza na zakrętach, mogą poważnie zagrozić jego dalszemu istnieniu. Dlatego, między innymi, tramwaj musi zniknąć ze Starego Rynku.

Projekty odnośnie dzielnicy zabytkowej nie są wysokiem czwiejś fantazji ani też żadna rewolucja. Tak samo projektuje się rozwiązanie zagadnienia Starego Miasta w Warszawie, choć jest ono jeszcze bardziej zniszczone, niż w Poznaniu. Nie chcemy ściągnąć na siebie opinii ludzi nie szanujących swoich zabytków, ludzi bez kultury.

## ZAGADNIENIA ŚRÓDMIEŚCIA

Śródmieście koncentruje się dokoła Placu Wolności, 27 Grudnia i św. Marcina. Tutaj powstaną budynki handlowe, domy towarowe, wielkie wystawy, oszklone fasady, biura, kina, restauracje, tu będzie pole do działania dla przedsiębiorczego kupca poznańskiego.

Jeśli chodzi o bloki tworzące tę dzielnicę, to niezależnie od tego jak rozwiązane zostanie ich wnętrze, koniecznym jest usunięcie wszystkich przybudówek. Powstanie w ten sposób miejsce na zieleńce, ewtl. nowe ulice czy pasaże, w których kupcy będą mogli urządzić nowe wystawy sklepowe. Zagadnienie to wymaga jeszcze gruntownego przepracowania.

Gdy mowa o śródmieściu nie sposób pominąć sprawy ulicy św. Marcina. Ulica ta stanowiąca ze względu na swe usytuowanie w mieście jedną z głównych arterii komunikacyjnych, ma w okolicy zamku ok. 40 m. szerokości i zwęża się potem do 12 m w pobliżu kościoła. Jest to powodem zahamowania całego ruchu na tym odcinku. Rozszerzenie do szerokości 40 — 45 m na całej długości nie będzie napewno przekroczeniem granic możliwości ani potrzeby.

Wreszcie zagadnienie Placu Wolności. O ile architekt skrępowany jest przy projektowaniu Starego Rynku ze względu na jego charakter zabytkowy, o tyle może śmielej projektować w dzielnicy nowoczesnej. Jednakże i tu należy zachować umiar. Trzeba mianowicie pamiętać, że Poznań nie jest jakąś światową metropolią, lecz miastem mniejszych rozmiarów. Dlatego przy projektowaniu należy zachować właściwą skalę. Wzgląd ten ma szczególne znaczenie, gdy chodzi o Plac Wolności, który stanowi jeden z najtrudniejszych problemów plastycznych w Polsce. Jest to spowodowane wielu faktami. Plac Wolności zaczyna się na granicy strefy zabytkowej i przechodzi raptownie w strefę nowoczesnego city. Jest rzeczą oczywistą, że u wylotu ulicy Paderewskiego nie można postawić gmachu o wysokości no gmachu P. K. O. Wymaga tego obecność budynków Muzeum i Bazaru. Na tym nie kończą się trudności. Trzeba bowiem pamiętać, że na północnej stronie Placu znajduje się Biblioteka Raczyńskich, której fasada jest kopią Perraulta z Luwru. Ono to przez swoją drobną skalę utrudnia jednolite potraktowanie pracy. W związku z tym architekci pracujący przy planowaniu zastanawiali się, czyby nie rozbić Placu Wolności na dwie części. Jedną o mniejszej skali do linii Biblioteki Raczyńskich i Księgarni św. Wojciecha oraz — po przerwie — drugą o większej wysokości. Pewne jest, że przy projektowaniu gmachów na stronie północnej nie można nawiązywać do budynku Biblioteki Raczyńskich. Gmach sąsiedni może stanowić dużą bryłę, ale musi być zupełnie skromny w wystroju.

Biorąc to wszystko pod uwagę, wydaje się, że projektowane przez Zarząd Miejski rozpisanie ankiety wśród mieszkańców Poznania, na architektoniczne rozwiązanie Placu Wolności nie da prawdopodobnie żadnego rezultatu, gdyż jest to zagadnienie zbyt trudne dla niefachowców.

## DWORZEC KOLEJOWY

Śmiałym, a zarazem bardzo celowym zamierzeniem planu rozbudowy Poznania jest projekt puszczenia torów kolejowych na północ od Dworca Głównego aż poza Cytadelę, gdzie dopiero nastąpi rozwidlenie w kierunkach wschodnim, zachodnim i północnym. W ten sposób zlikwidowany zostanie dworzec na Tamie Garbarskiej i uwolnione zostaną piękne tereny pod zabudowę, znajdujące się u stóp Cytadeli. Równocześnie uzyskają bezpośrednie połączenie rozdzielone dotychczas dzielnice Jeżyce i Sołacz. Pod Cytadelą będzie można poprowadzić szlak tranzytowy Berlin — Warszawa.

Bardzo korzystne jest również projektowane przerzucenie szlaku tranzytowego północ-południe na prawy brzeg Warty. W ten sposób szlak ten, tak samo jak szlak Berlin — Warszawa, omijać będą centrum Poznania. Także i drogi potraktowane są w planie rzeczowo i zgodnie z wymogami urbanistyki.

Jeśli już o komunikacji mowa, to nie sposób pominąć zagadnienia Dworca Głównego. O tej sprawie pisał już w „Głosie Wielkopolskim" autor omawianego wyżej artykułu. O ile słuszne są jego wywody na temat wyglądu budynku, to nie można się zgodzić na wysnuty stąd wniosek, że budynek należy przebudować. Autor twierdzi, że „po tej linii szły prace architektów poznańskich". Nie wiadomo kogo autor ma na myśli, gdyż wszyscy zrzeszeni architekci poznańscy zgodni są w tym, że budynek Dworca Głównego należy rozebrać, a nowy wybudować w innym miejscu. Przy tej okazji naświetla autor w sposób niezgodny z prawdą stanowisko architektów warszawskich, którzy wzięli udział w komisji rozpatrującej zagadnienie Dworca Głównego w Poznaniu. Architekci ci nie tylko, że nie zachwycali się budynkiem, ale wprost przeciwnie — zalecali go zburzyć i wybudować nowy na innym miejscu.

Zastanowić może czytelnika, dlaczego mówi się o pobudowaniu dworca na innym miejscu. Dlaczego nie na tym samym miejscu, gdzie stoi obecnie? Otóż pamiętać należy, że dworzec to nie tylko budynek mniej lub więcej udany. Dworzec to zespół funkcji jakie spełnia. Powstaje pytanie, czy dworzec poznański spełnia zadawalająco swoje funkcje? Jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że dworzec wybudowano w czasie, kiedy Poznań liczył 80 000 mieszkańców, a obecnie liczy ich 300 000, to już same te cyfry powiedzą nam, że dworzec nie może obecnie spełniać swego zadania. Jeśli zaś przypomnimy, że za 50 lat Poznań będzie liczył około 800.000 mieszkańców to jasnym się stanie, że obecny dworzec absolutnie nie jest wystarczający.

Nasz dworzec został zaprojektowany jako dworzec tzw. wyspowy. Przy budowie jego zwracano głównie uwagę na stworzenie udogodnień przy przesiadaniu z pociągu na pociąg i na inne względy kolejowe, a nie na powiązanie dworca z miastem co jest sprawą wielkiej wagi.

Podróżny wychodzący z dworca powinien od razu znaleźć się w mieście, w pobliżu jak największej ilości linii tramwajowych, w pobliżu parku samochodowego, a nawet i dworca autobusowego. Tak się buduje dworce w wielkich miastach, które rezygnują nawet z dworca centralnego na rzecz większej ilości dworców końcowych z myślą o zbliżeniu podróżnego do śródmieścia. Tym wszystkim wymaganiom nie odpowiada dworzec poznański. Podróżny przybywający po raz pierwszy do Poznania nie może się nawet zorientować, gdzie położone jest śródmieście, gdyż po wyjściu z dworca znajduje się jakby w wykopie pomiędzy torami. Zwróćmy jeszcze uwagę na placyk przed dworcem. Ma on wymiary 45x100 m. Znajdująca się na nim pętla tramwajowa o promieniu zakrętów 15 m, była wystarczająca dla małych wagoników pierwszego tramwaju konnego, który łączył dworzec z Ostrowem Tumskim. Dziś nie można na tej linii puszczać dużych nowoczesnych wagonów, gdyż nie mogą one pokonać tak małej pętli. Pamiętamy jak był zatłoczony dorożkami konnymi i taksówkami placyk przed wojną. Podróżni musieli się z trudem przeciskać pomiędzy nimi. A co będzie, gdy za kilkanaście lat ludność Poznania wzrośnie dwukrotnie?

Gdy się te wszystkie momenty rozpatrzy, to staje się rzeczą aż nadto oczywistą, że dworzec w tym miejscu, gdzie się dziś znajduje pozostać nie może. Dworzec musi być zbliżony do miasta. Ułatwia zrealizowanie tego postulat fakt, że budynek dworcowy jest na skutek działań wojennych ruiną. Każdy grosz wydany na jego odbudowę jest niepotrzebnie wyrzucony.

## UWAGI KOŃCOWE

Gdy mowa jest o odbudowie, czy rozbudowie Poznania pamiętać należy, że akcje te trzeba zsynchronizować z akcją odbudowy całego kraju. Wynika to z faktu, że weszliśmy w okres planowej gospodarki, w okres trzyletniego planu inwestycyjnego, po którym nastąpią dalsze okresy gospodarki planowej. Pamiętać należy, że odbudowa Poznania nie jest jedynym zagadnieniem jakie mamy do rozwiązania. Pamiętać należy, że bez produkcji przemysłowej nie będzie eksportu. A jeśli już będzie towar na eksport, to nie można będzie go wysłać nie posiadając portów. Trzeba pamiętać, że jesteśmy krajem najbardziej zniszczonym w Europie, i że dlatego obowiązuje nas pod każdym względem społeczne i demokratyczne podejście do wszelkich zagadnień. Nie wolno kierować się wyłącznie interesem lokalnym, a tym mniej osobistym.

Społeczeństwo poznańskie jako najbardziej obywatelsko wyrobione zrozumie to niewątpliwie i nie ustanie w tak pięknie rozpoczętej pracy nad odbudową miasta. Czynniki zaś lokalne jak i centralne doceniają wysiłek Poznania w całej pełni i nie tylko, że w żadnym wypadku nie będą robiły jakichkolwiek trudności, ale wręcz przeciwnie pospieszą z pomocą pod każdym względem.

Po zrealizowaniu planu rozbudowy miasta, Poznaniacy będą mogli być dumni z Poznania, który otrzyma nareszcie wygląd miasta naprawdę europejskiego.

**Arch. J. Cieśliński**
Dyrektor Poznańskiej Dyrekcji Odbudowy

# Apel do społeczeństwa wielkopolskiego

**Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5-go września 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 270), zmieniono nazwę Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej na „Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Szkół Wyższych" oraz nadano temu Towarzystwu nowy statut.**

**W skład Prezydium T. P. M S. W., Oddział Wojewódzki w Poznaniu wchodzą ob. wojewoda poznański Brzeziński, jako przewodniczący i obaj wicewojewodowie mgr Grosicki i mgr Radzicki, jako zastępcy przewodniczącego. Sekretarzem jest ob. dr Bolesław Kuryłowicz, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, a skarbnikiem ob. Franciszek Dederko, dyrektor Banku Gospodarstwa Spółdzielczego w Poznaniu.**

**Organem wykonawczym zarządu oddziału wojewódzkiego jest sekretariat, który mieści się przy ul. dr. Zeylanda nr 4 m. 3. Kierownikiem sekretariatu jest ob. Roman Andrzejak, długoletni urzędnik Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.**

**Celem Towarzystwa jest skuteczna pomoc i opieka nad najuboższą studiującą młodzieżą wyższych uczelni. Społeczeństwo wielkopolskie, a zwłaszcza obywatele Grodu Przemysława, obecnie zachodniej stolicy Polski, muszą koniecznie młodzieży akademickiej pomóc, aby z Poznania wyszły największe kadry ludzi fachowych, budujących wielką i potężną demokratyczną Polskę.**

**Dlatego apelujemy do wszystkich Obywateli tak naszego Grodu jak i całej Ziemi Wielkopolskiej, a zwłaszcza adwokatów, lekarzy, sędziów, kupców i samodzielnych rzemieślników, aby gremialnie wstępowali w szeregi członków Towarzystwa. Potrzeby bowiem studiującej młodzieży, zwłaszcza dzisiaj są znacznie większe, aniżeli kiedykolwiek: cała rzesza studentów i studentek jest jeszcze nadal bez środków do życia, a nieraz nawet bez dachu nad głową. Akcja społecznej pomocy dla młodzieży szkół wyższych na terenie innych województw daje dziś już wydatną pomoc. Poznań niestety, który zawsze stał pod tym względem na pierwszym miejscu nie może się dzisiaj tym pochlubić, gdyż dotychczasowe wyniki naszej pracy są nikłe.**

**Ambicją naszą niech zatem będzie nie dać się wyprzedzić na tym odcinku pracy. Komu zależy na tym, aby z wyższych uczelni naszego grodu doprawdy wyszli fachowcy, niech nie szczędzi minimalnej składki 20,— zł miesięcznie.**

**Bliższych informacji udziela Sekretariat Towarzystwa, Poznań, ul. dr. Zeylanda (dawniej Przecznica) nr 4 m. 3, I piętro, godziny przyjęć od 9—13, telefon 76-13. Dobrowolne datki można wpłacać na konto bankowe nr 571, w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego w Poznaniu, Most Uniwersytecki.**

**Za Zarząd Oddziału Wojewódzkiego:**
**Roman Andrzejak**
**Kierownik Sekretariatu T. P. M. S. W.**
**Oddział Wojewódzki w Poznaniu**

# Wystawa książki „zachodniej"

Zachodni Komitet Dziennikarski inicjuje w Tygodniu Ziem Zachodnich — tj. w dniu 13—20 kwietnia br. — wystawy pn. „Książka Ziem Zachodnich". Wystawy te zorganizowane będą jednocześnie w 10 miastach Polski: w Poznaniu, Warszawie, Krakowie, Katowicach, Łodzi, Szczecinie, Wrocławiu, Olsztynie, Lublinie i Gdańsku. Mają one przedstawić bilans wydawniczy na odcinku książki poświęconej problematyce Ziem Zachodnich a także zagadnieniu stosunków polsko-niemieckich, zarówno w ciągu dziejów jak i w chwili obecnej. Ogólny plon książek z tego zakresu jest dość znaczny. Ale z pewnością nie spełnia całkowicie zadania przedstawienia czytelnikowi polskiemu całokształtu zagadnień. Toteż wystawy, będąc bilansem osiągnięć, mają jednocześnie wykazać potrzeby i braki, jakie powinny uzupełnić polskie instytucje wydawnicze. W Poznaniu zawiązał się już Centralny Komitet Wystawowy, w poszczególnych miastach powstają wystawowe Komitety Lokalne. Współudział w tej pracy obok dziennikarzy „zachodniowców" biorą instytucje naukowe, zajmujące się problematyką zachodnią, Polski Związek Zachodni, instytucje wydawnicze mające w swym dorobku książki z tego zakresu, artyści plastycy itd. Należy się spodziewać, że wystawy starannie przygotowane wywołują duże zainteresowanie w społeczeństwie, które docenia ważkość problemów Zachodnich w naszym życiu państwowym. Wydawcy, którzy mają w swym dorobku wydawniczym książki o problematyce „zachodniej", winni zgłaszać je na wystawy pod adresem Centralnego Komitetu Wydawniczego: Poznań, ZAP, ulica Chełmońskiego 1.

*Utopia czy daleka rzeczywistość*

# Elektryczne auto bez drutu

Na międzynarodowym zjeździe inżynierów-konstruktorów środków komunikacyjnych wypłynęły fantastyczne plany rozwoju auta i komunikacji bliskiej przyszłości. Mówcy przepowiedzieli się po upływie trzech dziesięcioleci, nie będzie się odczuwało braku benzyny, ani też nie będzie kłopotów z zamarzającymi motorami, gdyż zastąpi te niedostatki auto elektryczne. Auto, zbliżające się do skrzyżowania ulic, będzie mogło przy pomocy fal elektrycznych uprzedzić inne, zdążające w tym samym kierunku, dzięki czemu da się uniknąć zderzenia. Przy pomocy także fotoelektrycznych komórek można będzie zatrzymywać każde auto, jeśli ono natrafi na czerwony sygnał regulatora ruchu. W podobny sposób da się ograniczyć oświetlenie ulicy tylko do odcinka, na którym w danej chwili ruch się będzie odbywał. Fotoelektryczna komórka odda także olbrzymie usługi przy regulowaniu szybkości pojazdów oraz przy zatrzymywaniu pociągów.

### Miasto przyszłości

Oto jaką wizję miast przyszłości ma jeden z tych fantastów:

„Najniższy poziom ulic będzie służył ruchowi towarowemu z napędem silnikowym, na następnym będzie ulica ruchoma, nad nią będą przechodzić tramwaje, wreszcie najwyższy poziom, korzystający w pełni z dostępu powietrza i światła, będzie przeznaczony dla ruchu osobowego. Jasnym jest, że na tych ulicach pieszych w ogóle nie będzie: wszyscy będą korzystać z pojazdów mechanicznych lub elektrycznych. I jasnym — oczywiście jest, że wszystkie te środki lokomocji będą wprawiane w ruch nie przy pomocy silników spalinowych, zatruwających powietrze, a przy pomocy motoru elektrycznego. Z biegnących wzdłuż ulic przewodów będzie promieniowała energia elektryczna, która wprawi w ruch wszelkie pojazdy.

Utopia, czy też przyszłość techniki? Któż z nas śmie twierdzić, że ta wizja przyszłości nie stanie się dla nas rzeczywistością i to już po kilku dziesięcioleciach. Przed nami otwierają się wciąż szersze horyzonty, dzięki cudom energii atomowej. Przed następnym pokoleniem staną nowe niezgłębione przestrzenie nauki do zdobycia. Słuszna jest bowiem zasada: im wyższa jest góra, tym bardziej rozległy jest widok.

(Rok)

# Wiosna w oczach astronoma

Wiosna zaczyna się według kalendarza 21 marca. Ale tylko formalnie, z doświadczenia bowiem wiemy, że dalekó nam jeszcze do ciepłych, uroczych dni wiosennych. Tym niemniej rozpoczęliśmy nową porę roku, która trwać będzie 92 dni, 21 godzin i 47 minut.

Dzień 21 marca — dzień równonocy wiosennej liczy 12 godzin, tyle samo co noc. Jest to uroczysty moment przejścia słońca przez równik.

### Wiosna astronomiczna

Jak wiadomo, droga ziemi wokół słońca ma kształt elipsy. Płaszczyzna tej drogi, zwana ekliptyką, jest nachylona do płaszczyzny równika pod kątem 23°. Przecina ona sklepienie niebieskie według wielkiego koła, po którym słońce zdaje się przesuwać. Połowa tego koła leży w półkuli, druga zaś w półkuli południowej — przecina ona zatem równik nieba w dwóch punktach.

Ponieważ słońce w ciągu roku zakreśla owe koło na niebie w kierunku przeciwnym rozornemu, dziennemu ruchowi gwiazd, więc musi ono znaleźć się także w tych dwóch punktach przecięcia z równikiem nieba, mianowicie w jednym — przechodząc z półkuli południowej do północnej, w drugim zaś — przechodząc z półkuli północnej do południowej.

Momenty tych przejść słońca przez równik są początkiem wiosny i jesieni astronomicznej dla mieszkańców północnej półkuli ziemi. Skutkiem tego punkty przecięcia ekliptyki z równikiem nazywają się odpowiednio — jesienny i wiosenny, lub też punktami równonocy.

### Co by to było, gdyby...

Gdyby oś ziemska nie była nachylona do ekliptyki, nie byłoby zmiany w porach roku i mielibyśmy ciągle i jednostajne następstwo dni i nocy. Bieguny stale pogrążone byłyby w mroku i lodach. Nigdy nie byłoby tam lata. W okolicach równika panowałaby stale tropikalna temperatura.

Zato pomiędzy strefami równika i biegunów znajdowałyby się na obu półkulach wąskie pasy ziemi o umiarkowanej temperaturze. Panowałaby tam nieprzerwanie wiosna i jesień, bez lata i zimy.

Ale Ziemia ma szczęście. Oś ziemska jest pochylona do ekliptyki. Z powodu tego nachylenia Ziemia, krążąc swą drogą, zwraca ku słońcu raz swój biegun północny, drugi raz południowy. W ten sposób, dzięki mądrym wyrokom Opatrzności, życiodajne ciepło słoneczne rozlewa się na kulę ziemską w sposób bardziej równomierny.

a. g.

## Ze świata

### Podniebne małżeństwo

Najszczęśliwsze pary małżeńskie kojarzą się w niebie. Tak przynajmniej twierdzą głęboko wierzący Egipcjanie. Przed kilku tygodniami odbyły się niezwykłe zaślubiny arystokratycznej pary egipskiej na szczycie wielkiej piramidy Gizeh. Jak zapewniają uczeni, jest to pierwszy tego rodzaju wypadek od 4000 lat. Wejście na szczyt piramidy nie należy do zadań najłatwiejszych, tym bardziej, gdy temperatura dosięga 56 stopni C. Narzeczona zemdlała podczas tej drogi dwukrotnie, przy pomocy jednak przyszłego małżonka wydostała się w końcu szczęśliwie na szczyt piramidy. Ufajmy, że 10 000 kroków, która przyszli małżonkowie przejść musieli, aby dostać się na miejsce zaślubin, przyczynią się do trwałości małżeństwa.

### Archiwum Quai d'Orsay ofiarą wojny

Przyszły historyk, który uda się do archiwum przy Quai d'Orsay, żeby badać dzieje okresu między 2-ma wojnami, z trudem podołać będzie mógł swemu zadaniu. Archiwum to bowiem uległo b. poważnemu uszkodzeniu w czasie wojny. Części traktatu pokojowego 1920, oryginał traktatu wersalskiego, traktatów z St. Germain, Trianon, Neuilly przepadły zupełnie. Zostały one swego czasu ewakuowane do Tours, ale po inwazji niemieckiej te historyczne dokumenty zostały zdobyte przez Niemców i przetransportowane do Berlina. Część z wywiezionego przez Niemców archiwum odnalazła się, ale prawie jednej czwartej nie udało się dotychczas odnaleźć. Braki archiwum Quai d'Orsay nie dadzą się — rzecz jasna — porównać z kompletnym wyniszczeniem naszych zbiorów archiwalnych, niemniej jednak nauka francuska odczuła je bardzo dotkliwie.

# Ropa naftowa pod dnem jeziora

W pogodne dni, kiedy powierzchnia jeziora Bajkał jest gładka jak zwierciadło, ukazują się na niej gęste, lepkie kawałki żółto-brązowej masy. Z wolna wypływają one z dna jeziora. Gdy fala wyrzuci je na brzeg, stygną zwolna. Wyglądają wówczas jak wosk. Zjawisko to daje się zaobserwować na znacznej przestrzeni. Ludność miejscowa starała się praktycznie wykorzystać „morską smołę", czy też „morski wosk". Mieszano go ze smołą i używano jako smaru do kół, obuwia, zbroi. Znachorzy dodawali ziół i używali „morską smołę" do leczenia reumatyzmu.

Od wielu lat zjawisko powyższe niepokoiło umysły uczonych. Pierwszy przywiózł próbę tej masy do Petersburga akademik Pallas w 1770 roku. Doświadczenia wykazały, że masa nazwana przezeń bajkerytem, spaliła się bez reszty, wydzielając dużo ciemnego dymu. Po szeregu prób okazało się, że jest to produkt pochodzenia naftowego. Badania naukowe, prowadzone przez szereg uczonych — między innymi także i Polaków Czekanowskiego i Czerskiego — wykazały, że pod dnem jeziora istnieją bogate złoża ropy naftowej.

Inne zjawisko zaobserwowali od dawna rybacy u ujścia rzeki Selengi. W okresie zimowym unosiły się z dna jeziora pęcherzyki gazu, które starały się przebić powłokę lodową. Rybacy przebijali lód i przytykali zapalone łuczywa. Płomień wybuchał, towarzyszył mu ciemny dym i swąd. Doświadczenia wykazały, że gaz ten zawiera wiele metanu.

### Gdzie szukać nafty?

Jest rzeczą bardzo trudną wykryć, w których miejscach na dnie jeziora ukryta jest ropa naftowa. Bajkał zazdrośnie strzeże przed oczyma ciekawych ludzi bogactwa swego dna. A jest to przecież największe jezioro w Azji i jeden z największych zbiorników wód słodkich na świecie. W jakim miejscu szukać nafty pod dnem jeziora o obszarze 34 239 km², długości 640 km i szerokości 29—90 km? W dodatku Bajkał jest najgłębszym jeziorem na świecie — do 1523 m głębokości.

Jednakże nauka radziecka nie cofa się przed trudnościami tego zagadnienia. Obecnie prowadzone są prace przygotowawcze w celu wyjaśnienia naftowej zagadki jeziora. Pracami tymi zajmuje się zorganizowana przez Akademię Nauk ZSRR w 1928 r. stacja badawcza, którą kieruje wybitny specjalista radziecki akademik Gubkina. Zainicjowane przezeń badania budowy geologicznej dna Bajkału obecnie zbliżają się ku końcowi.

### Muzeum w jeziorze

Wody Bajkału zawierają także bardzo ciekawą faunę. Wiele jej gatunków pochodzi z oceanu Lodowatego, spotykane są tu nadto formy stare, które pozwalają uważać Bajkał za cenne muzeum zoologiczne. Nic dziwnego, że fauna Bajkału jest przedmiotem zainteresowania uczonych świata. Badał ją z Polaków Benedykt Dybowski. W Związku Radzieckim poświęcono jej wiele uwagi i dokonano szeregu ciekawych odkryć.

Tak więc zagadka nafty pod dnem jeziora, która już 177 lat nie daje spokoju uczonym, przestaje być tajemnicą i wkrótce zostanie udostępniona ludzkości.

(mlb.)

NASZ FELIETON

# O grzeczności

**Temat oderwany. Ale właśnie jak najbardziej aktualny w czasach obecnych. A więc — związany z życiem.**

**Grzeczność? Hm, u licha — cóż za delikatne i rachityczne słowo... Wojna i mocne przeżycia odebrały mu zupełnie rumieńce życia.**

**Grzeczność nie jest nauką łatwą ani „małą", nie łatwą, gdyż nie na tym kończy się jak nogą zręcznie wierzgnąć, z uśmiechem witać lada kogo. „Grzeczność wszystkim należną, lecz każdemu inną" — mówi Mickiewicz w „Panu Tadeuszu" Całą tyradę wygłasza sędzia gorsząc się, że młodzież — niestety — tak, nie zwraca uwagi na formy.**

**Widocznie jest to przywilejem każdej młodzieży, każdego młodego pokolenia.**

**Walka z życiem niszczy poczucie tego, co wypada a co nie wypada, jak się postępować powinno a jak nie można...**

**Zdarzyło mi się, że zapomniałem zegarka. Chciałem dowiedzieć się, którą godzina. Zwróciłem się do jakiegoś starszego pana. „Przepraszam najmocniej, która teraz może być godzina?" — Obrzucił mnie wzrokiem, wyrażającym zupełny brak szacunku. — „A skąd ja mogę wiedzieć — śpieszy mi się. Dzwoń pan do zegarynki".**

**Ten pan był właśnie w wieku mickiewiczowskiego sędziego.**

**Widocznie i starsze pokolenie też ma prawo...**

**Po prostu ten pan nie miał czasu na grzeczność...**

**...Młody człowiek rozmawia z jakąś damą. Dama jest z górą pięćdziesiąt lat starsza od młodego człowieka.**

**Młody człowiek siedzi i żuje gumę, podparł łokciem głowę i patrzy oknem, odwrócony tyłem do owej pani.**

**Ale mody człowiek jest młodym urzędnikiem a dama petentką.**

**Młody człowiek jest niesłychanie przejęty wagą swej funkcji społecznej.**

**Grzeczność utonęła w przejęciu się stanowiskiem...**

**Na przystanku tramwajowym stanął jakiś staruszek, podpierający się laską. Chce wsiąść koniecznie — przesuwa oczami po czekających i chciałby poprosić, by mu pomóc.**

**Ale nikt nie zwraca nań uwagi.**

**Nadjeżdża tramwaj i — staruszek zostaje wypchnięty poza napierający tłum. Nikt się oń nie troszczy.**

**Na grzeczność nie pozwala walka o miejsce. Przeświadczenie o ważności własnej osoby i konieczności pojechania samemu — właśnie tym tramwajem.**

**Grzeczność... Naprawdę czy piękna mowa sędziego — nie jest już dziś anachronizmem? Czy warto to wyblakłe słówko wprowadzać na powrót do „dynamicznego" słownika ery atomowej?**

**Czy warto?**

**Mnie się zdaje, że trzeba, by każdy przeczytał na nowo „Pana Tadeusza". I sędziego naukę o grzeczności. Warto. Choćby dla zawsze aktualnego piękna mickiewiczowskich strof.**

**Warto i trzeba.** **Wścibski.**

SZTANDARY
Chorągwie - Paramenta kościelne
wykonuje jedyna fachowa na miejscu firma
JÓZEF ŁOWIŃSKI
Poznań, W. Garbary 20 Tel. 39-05
Dojazd tramwajem z Dworca Gł. do St. Rynku
Liczne uznania za pracę
10490

66)

**Jacek Gorański zjawia się w mieszkaniu Marty. Po dość serdecznym przywitaniu, Jacek zabiera się do przeglądania i czytania ocalałych z czasów okupacji rękopisów, co mocno zastanawia starego Walentego.**

*

— Jaka ona piękna... Prawdziwa skóra! Cóż za porównanie z ubożuchną fibrową walizeczką Pawła... i ta piżama z pięknego czarnego jedwabiu... I piżama Pawła, z której kilka godzin temu byłam taka dumna...

Wszystkie rzeczy Jacka były w doskonałym gatunku, wytworne, eleganckie i... kosztowne.

Tylko takie dziwnie obce, zimne i nieznane.

Stanowczo zawartość walizki Pawła była jej o wiele bliższa. Na samym prawie dnie leżała śliczna, barwna jedwabna apaszka i zawinięte w białą bibułkę brązowe damskie półbuciki.

— Poczciwy Jacek — wzruszyła się. — Nie domyśla się nawet, jak te półbuciki przydadzą mi się.

Zerknęła do drugiego pokoju. Jacek w dalszym ciągu siedział przy biurku i czytał.

Więc przymierzyła obuwie. Było trochę za duże, ale na wełnianą skarpetkę będą w sam raz. Zdjęła je natychmiast. Z powrotem zawinęła w bibułkę i schowała do walizki. Niech Jacek ma przyjemność i sam ofiaruje upominki.

Półek w szafie nie trzeba opróżniać. To były półki Jacka i nigdy ich niczym nie zajmowała. I teraz na każdą rzecz czekało swoje miejsce. W walizce pozostawiła tylko apaszkę i brązowe półbuciki.

PIOTR BODIK

# SERCA W ROZTERCE

POWIEŚĆ Z ŻYCIA POWOJENNEJ WARSZAWY

— Ciekawe, dlaczego nie przywiózł ani rękopisów, ani książek zdziwiła się. — Pewno są w teczce.

Teczka została w przedpokoju. Chciała iść po nią, gdy usłyszała stuk odsuwanego krzesła w przyległym pokoju. Wbiegła więc natychmiast, zapominając o teczce i upominkach.

— Teraz zjemy kolację i będziemy mówili... mówili... mówili — uśmiechnęła się.

— Wyjmę tylko z walizki ręcznik i mydło i jeśli pozwolisz, umyję się trochę.

— Ależ Jacku, co za chińskie ceremonie! Przecież jesteś u siebie. Zapomniałeś biedaku, że to twój własny dom? A walizka twoja już rozpakowana.

— Dziękuję ci — odparł z roztargnieniem.

— Ten sam Jacek i jakiś inny — myślała, nakrywając do stołu. — Sześć lat — nic dziwnego. I ja się przecież na pewno zmieniłam.

Gdy Jacek wrócił z łazienki i usiadł przy stole, Walenty wniósł z triumfem kolację.

— Przedstawiam ci mojego najmilszego dziadunia Walentego — powiedziała ciepło Marta.

— Dziadunio?... Walenty?... — zdziwił się Jacek. — O ile pamiętam twoi dziadkowie już dawno nie żyją.

— To jest taki przyszywany dziadunio, ale niemniej kochany — uśmiechnęła się Marta.

— Panienka zlitowała się nad niedołężnym starcem — objaśnił dozorca. — Wzięła dziadygę, który już jedną nogą był w grobie. Dała mu dach nad głową i łyżkę ciepłej strawy.

— Dziadunio... panienka... Nic nie rozumiem — Jacek wzruszył ramionami.

— Objaśnię ci to później — zawołała Marta. — A chwilowo wsuwaj Jacku, bo na pewno jesteś głodny!

— Przyznaję, że bardzo mi się chce jeść. Zaatakował sardynki, nie protestując, że Marta nakłada mu czubaty talerz, a sama nic nie je.

Gdy nasycił pierwszy głód, zapalił papierosa i poczęstował Martę.

— Nie nauczyłam się jeszcze palić, Jacku.

— Myślałem, że palisz. Popielniczka jest pełna niedopałków.

Zaczerwieniła się lekko.

— To nie ja, to Paweł Barski.

— Kto?!!! — krzyknął.

— Paweł Barski. Ale to też długa historia, Jacku. Wiedz tylko, że Paweł Barski jest moim najlepszym przyjacielem. Żałuję bardzo, że nie poznaliście się. Byłbyś go pokochał jak brata. Niewielu znam tak szlachetnych ludzi, jak on.

— Czekaj — przerwał z niecierpliwością. — Mówisz Paweł Barski? Prawnik.

— Tak, ale...

— Był w obozie?

— Był, ale...

— I nie powiedział ci, że mnie zna?

— Nie — odpowiedziała ze zdziwieniem.

— I nigdy nic o mnie nie mówił?

— Nigdy, Jacku, co to znaczy?

— To też długa historia, która opowiem ci później. Tylko powiedz mi, czy naprawdę nigdy, ani raz nie wspomniał, że znał mnie. Nie opowiadał o obozie?

— Wiesz, że nigdy nie kłamię, Jacku. Jeśli powiedziałam, że nie mówił o tobie, możesz mi wierzyć. A o obozie opowiadał mi często wieczorami.

— Toście się dobrze znali? — indagował.

— Bardzo dobrze. Mieszkał u mnie przez parę tygodni.

— Mieszkał?

— Maciążkowie mnie o to prosili. Paweł Barski jest ich przyjacielem. Nie miał gdzie się podziać po powrocie z obozu.

— Maciążkowie.

— Nasi sąsiedzi z pierwszego piętra.

Ta indagacja była mocno nieprzyjemna. Nie tak wyobrażała sobie pierwszą rozmowę z mężem.

— Jak widzę, moja żona nie nudziła się podczas mojej nieobecności — zauważył z ironią. — Zdobyła nową rodzinę. Nowy przyjaciel... Jakiś dziadunio, który cię nazywa panienką... Dziwne to wszystko, bardzo dziwne...

(Ciąg dalszy nastąpi)

# LITERATURA I SZTUKA

Dr Zygmunt Sitowski

## Beethoven rewolucjonista...

### (na marginesie 120 rocznicy śmierci)

„Czysty ideał ludzki jest moim wyższym celem, niż to, jak świat mnie osądzi" — mówi Ludwik van Beethoven. W istocie pora nam dziś to przyznać, iż w sztuce Beethovena dokonało się na nowo odkrycie wartości dotąd w tej mierze nieujawnionych, odkrycie wartości człowieczeństwa. Ostatni z klasyków a równocześnie pierwszy prorok romantyzmu — ów rozumiany początkowo tylko przez elitę modernista swoich czasów (zwłaszcza w ostatniej fazie twórczości), kieruje żywioł swej muzyki ku nowym niezapoznanym szlakom, ku ideałom etyczno-społecznym. Czyżby ponowny renesans myśli antycznej, filozofii platońskiej, upatrującej w muzyce ostoję bytu zbiorowości, pierwiastki państwowo-twórcze?

Wychowany na tradycji, wytyczonej przez jego wielkich poprzedników, Bacha, Haydna i Mozarta, początkowo widzi przed sobą drogę prostą, równą i wyraźnie zarysowaną. Nie rojąmu się hasła rewolucji w świecie tonów. Twardym rylcem genialnej indywidualności, pod impulsem nieugiętej woli, wykuwa wiecznotrwałe kształty spiżowej sztuki. Kataklizmy dziejowe oraz wydarzenia polityczne, których Europa jest widownią, przenikają w głąb jaźni i ryją głębsze ślady na obliczu duchowym mistrza z Bonn. Przeżywa jako artysta okres rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich wraz z następującym po tym całym procesem przemian społecznych i kierunków myślowych. Fakt ten nie jest wprawdzie wyłącznym, ale jednak ważnym i zbyt mało na ogół docenianym powodem jego wewnętrznych przestawień. Wszakże „Eroica", opera „Fidelio" a później „IX" symfonia, noszą wyraźne i nie tylko zewnętrzne ślady owych przemian, w których odbijają się skrzyżowania dróg ówczesnej dziejowej rzeczywistości. Jakże znamienne i ważkie są w tej materii słowa Karola Szymanowskiego o Beethovenie, który pisze: „Olbrzymi ciężar katastrof i zdarzeń dziejowych o potężnej sile i doniosłości przewalił się jak burza przez jego świadomość, żłobiąc w niej głębokie bróżdy i stąd muzyka jego stała się wiernym odbiciem na jakimś mistycznym ekranie, bezpośredniej historycznej treści (w najgłębszym tego słowa znaczeniu), wypełniającej sobą tych pięć dziesiątków, które były jego bytowaniem na ziemi".

I tak było w istocie. Rewolucjonizm sztuki Beethovena staje się niejako symbolem ducha całej epoki. Tytaniczne wzloty wyobraźni twórczej Wielkiego Samotnika, nie były tylko wyłącznie wyrazem posępnych zmagań z twardym losem życia, nie były jedynie refleksem walki, jaką stoczał w ciągu połowy swego życia Beethoven-człowiek, czy Beethoven-filozof z Beethovenem-artystą, świadomym swej wielkiej misji. Ideowa treść jego muzyki, głosi odwieczne i wiecznie aktualne prawdy ogólnoludzkie. Wolna od pęt jakiegokolwiek szowinizmu czy nacjonalizmu, ukazuje się nam jako idea wolnościowa, wyrażona w najbardziej płynnym i niematerialnym żywiole dźwięków, a zrodzona z najszczerszych i najgłębiej duszą tego artysty przenikających impulsów miłości do człowieka. Ożywia ją wir tajemny, fanatyzm twórczy, którego istotnym, żywym i wiecznie pulsującem źródłem była — wszystko jedno świadoma, czy podświadoma — chęć uszczęśliwienia całej ludzkości. O tym ,że wypowiadana często przez Beethovena idea braterstwa, oparta o poczucie wolności, równości i sprawiedliwości była nie tylko fundamentem jego osobistej etyki, ale również ważnym motywem twórczym, świadczy zwłaszcza finał „IX" symfonii z odą Schillera, głoszącą owe hasła. Wybór kompozytora niewątpliwie naumyślny, świadomie przemyślany, a świadczący o głębokim zespoleniu sztuki Beethovena z przesłankami społecznymi i całym światopoglądem artysty, jako wolnego republikanina i demokraty.

Pisząc o tym zagadnieniu, chciałbym wszakże uniknąć nieporozumienia mogącego wyniknąć ze skrajności w interpretacji takiego aspektu. Można by przypuścić iż muzyka Beethovena będąc głosicielką ideałów wszechludzkich, tylko dzięki temu przeniknęła tak głęboko w żywioł społeczny. Rzecz jasna, że my współcześni świadkowie tworzenia się nowych frontów w państwie sztuki, powstałych na tle nowej rzeczywistości, jakże dalekiej od ery minionej, inaczej musimy owe sprawy rozumieć. Jeśli nawet impulsem do powstania arcydzieła przeszłości były pobudki czysto subiektywnej natury czy ogólnoludzkiej oparte o światopogląd na tle pewnych zdarzeń, czy faktów historycznych, to jednak jesteśmy dziś nadto oddaleni, aby móc — mimo wszelkich analogii — odczuć czy ocenić owo piękno inaczej jak czysto obiektywnie. Stoi dziś przed nami twórca „Missa Solemnis", jako wyraziciel czystej, bezinteresownej muzyki w pełnym tego słowa znaczeniu. W ideologii jego moralno-wychowawczej widzimy nade wszystko podkład poetycki. Zawieruchy ostatnich wojen oraz następujące po nich przemiany społeczne, uświadomiły nam jedynie w pełni treść myślową i znaczenie owego czynnika. Jego siłę działania w sensie „ethosu" starogreckiego po dziś dzień przesłania zagadka nieprzeniknionа geniuszu, jako owej cudownej tajemnej siły, wymykającej się spod praw rozumu i normalnego biegu ludzkiego życia. Beethoven, który był pośrednio ojcem duchowym wielkich postaci muzyki europejskiej jak Berlicz, Wagner, Brahms czy Bruckner, praktycznie nie zmalał ani nie spełznął w świetle reflektorów nowoczesnej ery, ożywionej innymi hasłami. Wyraz muzyki Beethovena stał się prosty, dostępny ogółowi, jako naturalne następstwo ogólnej ewolucji w stylu muzycznym. I w tym manifestuje się obecnie bodaj najsilniej wartość wychowawczą jego muzyki. On zaś sam modernista swej epoki, dowiódł swą sztuką istnienia w niej spiżowych, wiecznotrwałych elementów, które jako osad wielkich myśli oraz idei, zrodzonych w tyglu genialnej wyobraźni, wiodą ludzkość niezmiennie w najwyższe regiony odwiecznie żywych i aktualnych wzruszeń artystycznych.

T. Śmiełowski

## Aleksander Fredro a cywilizacja miejska

Przedostatni „Czwartek Literacki" wypełniła niezmiernie frapująca prelekcja prof. U. P. dra Zygmunta Szweykowskiego, który przed szerokim audytorium (zwłaszcza młodzieży) ze znaną powszechnie pasją krytyczną, obfitującą w nowe spostrzeżenia i świetne syntezy — narysował nam tym razem żywy portret Aleksandra Fredry i jego wrogi stosunek do cywilizacji miejskiej. Nowe to niezmiernie ciekawe zagadnienie poparte zostało licznymi, starannie dobranymi cytatami dowodowymi z twórczości pisarza, które wywoływały niekiedy szczery uśmiech wesołości czy zadumy z aktualności niejednych wypowiedzi — mimo patyny lat — w odniesieniu do epoki dzisiejszej.

W epoce współczesnej Aleksandrowi Fredrze widoczne było zmaganie się dwu odrębnych kultur: miasta i wsi, co wywołało niemały wpływ na kształtowanie się ideowo-artystyczne literatury, a dzięki stworzeniu teatru umożliwiło powstanie komedii. Zdecentralizowana kultura wsi staropolskiej, nie potrafiła wytworzyć komedii — mimo pewnych zadatków, tkwiących w takich rozwijających się gatunkach literackich, jak: fraszki, satyry, gawędy o wyraźnych skłonnościach realistycznych. Mieliśmy w tym kierunku również pewne próby w literaturze mieszczańskiej (szlachta przeciwna jej), lecz St. August ożywia dopiero komedię, która w Zabłockim zyskuje wartościową pozycję, a we Fredrze swój żywiołowy rozmach. Okres niewoli, romantyzmu, pewnej tradycji estetycznej nie staje temu na przeszkodzie, jakby się w pierwszej chwili wydawać mogło. Tradycjonalizm Fredry (nawiązujący do oświecenia) — mimo wdzięczności winnej miastu — napełnia swą twórczość kulturą wiejską. Jest to świadomy i nieświadomy wróg miasta, związany ściśle z tradycją szlachecką o ideale życiowym Reya i Kochanowskiego (szlachcica-ziemianina), widzącego swe szczęście w życiu rodzinno-wiejskim. Komedie Fredry związane z tematyką wiejską — opiewające byt kontemplacyjno-wegetatywny — kryją w sobie tęsknoty pisarza do gotowości czynu rycerskiego. Maluje nam więc nie ideał szlachcica, lecz jego odchylenia, wyrażające się w naiwności, głupocie i egotyźmie antyspołecznym. Pisarz stara się wykazać, ile człowiek zawdzięcza kulturze rodzimej, nie zawsze przy tym uderzając w ton satyry i moralizatorstwa. Na tej bezinteresowności widzenia życia polega wdzięk utworów Fredry, mającego poczucie realnych wartości bytu (np. „Śluby panieńskie"). Szlachta jednak — mimo wszystko — wydaje jednostki żywe i twórcze. Prawdziwy humor Fredry polega na jego zgodzie z życiem. Dochodzi do tego stanowiska znacznie wcześniej, niż Mickiewicz w „Panu Tadeuszu" z tą tylko różnicą, że nie jest tu „światem ginącym", lecz jeszcze bardzo młodym. Stąd w utworach Fredry przewaga statyki w życiu codziennym (wyjątkiem „Zemsta"), wiejskiej ciszy, sennego „dolce far niente" sprawiających sugestię świata gasnącego. Znajdujemy tu śmiech melancholijny często, typowy dla bezradnego człowieka, nie umiejącego się przeciwstawić nowej fali życia. Gdy zaś odzywa się we Fredrze satyryk i moralista, kreśli w komediach miejskich zjadliwe karykatury ludzi, dyskredytując ich zupełnie (np. Geldhab). Ludzie wsi to jednostki względnych wartości, bez jednej namiętności miejskiej: żądzy posiadania (np. Łatka) i skąpstwa (np. Rejent). Farsy jego bezceremonialną wesołością (np. „Damy i huzary") ukazują świat niedołęgów i ludzi marnych. Fredro pogardza ślamazarnymi mężczyznami w przeciwieństwie do aktywnej postawy żołnierza lub chłopa.

Wady mieszczańskie nie interesują Fredry z punktu widzenia narodowego, gdyż dzieli on społeczeństwo polskie właściwie na dwie warstwy: chłopów (nieświadomych) i szlachtę (świadomą), lekceważąc mieszczaństwo w życiu narodu, jako ośrodek zguby szlachty. Dzieje się to zaś przez: 1. szaleństwo duszy (obłęd), 2. deprawację moralną (erotyzm), 3. żądzę użycia. Mamy tu już przed twórczością wieszczów parodię sentymentalno-romantycznej psychiki. Wpływ miasta — udowodniony przykładami — kryje się tylko we wzniosłych pozorach, a poza nimi tkwi rozkład moralny, nuda miejska i przesyt seksualny, w wyuzdanej rzeczywistości kryje się kunsztowne kłamstwo ambitnych „don Juanów". Żądzę użycia widzimy w „złotej młodzieży", narażonej na stałe pokusy miasta (np. Gucio w „Ślubach" — „lalka warszawska") w lekceważeniu istotnych wartości i kultury wsi (konflikt Anieli z Gustawem, Alfred, Birbancki). Z gorszącej tej atmosfery miasta tylko poeci wychodzą zwycięsko. Jest to wzruszający dowód wiary pisarza w poezję, walczącą o własne prawa dla sztuki. Przyjaciel Fredry — Fr. Kisielnicki zabiega o wystawienie jego komedii, pisarz jednak sam nie chce mieć nic wspólnego z niskim poziomem teatru, na próby nie uczęszcza, gniewa go śmiech widzów w jego komediach; gardząc tłumem, nie odpiera zarzutów romantyków, okazuje wielki gest i obraziwszy się na społeczeństwo — nie pisze przez 15 lat. Następują różne w tym czasie przesunięcia — stosunek do miasta pozostaje jednak bez zmian, żądza posiadania przybiera jednak absurdalne rozmiary, a ekspansywność miasta uważa Fredro za szaleństwo bez sensu. Technika okazuje się wstecznym ruchem kultury, pożywką dla różnego typu szantażystów i kryminalistów.

Fredro potępia cały emancypacyjny ruch kobiet oraz inercję szlachty (np. p. Benet) żyjącej na wsi, jak pod zamkniętym kloszem. Beztroska humoru fredrowskiego, trwa tylko do czasu — rozpoczyna się bowiem penetrowanie wsi przez miasto, inwazja jednostek podejrzanych i gruboskórnych (także kobiet — „herodbab"). Wrzask i wyzysk miejski mąci ciszę wiejską, inercja urbanistyczna wdziera się zewsząd, niosąc ze sobą zmęczenie życiem i bezwład ducha, których symbolem łóżko i hamak. W jednym z ostatnich swych szkiców dramatycznych pt. „Teraz" daje Fredro syntetyczny skrót swego stosunku do współczesności, w której wszystko dzieje się na opak, wieś przeżywa istny „tyfus agronomiczny". Fredrę razi współczesny wartki prąd życia i opętańcze tempo przemian w pogoni za pieniądzem i użyciem. Fredro — kunktator (à la Chwiejski) widzi jedyne wyjście w odrodzeniu kultury wsi przez pracę, co da życiu w rękę nowy mocny atut. Ziemiaństwo, pełne kwietyzmu musi wdziać na się zbroję ducha rycerskiego i jako żołnierz stanąć do odbudowy życia narodowego. „Ostatnia wola" to jakby testament pisarza, w której tkwi paradoks jego twórczości, zaczynającej się i kończącej się od walki z miastem, któremu w gruncie rzeczy tyle zawdzięczał. Pozytywizmowi — związanemu z miastem, została rzucona rękawica. Miasto odpowiedziało jednak gestem szlachetności, a wielkość sztuki Fredry uwydatniła się w pełni świadomości właśnie w teatrze.

Gorące oklaski były serdecznym rezonansem audytorium do pięknych, pełnych odkrywczej pasji wypowiedzi popularnego prelegenta.

## Julian Przybos o malarstwie i poezji

Na zaproszenie Zw. Zaw. Literatów Polskich w Poznaniu, znany poeta i publicysta krakowski Julian Przyboś, wygłosił w Białej Sali urzędu wojewódzkiego i w Złotej Sali Ratusza dwa interesujące odczyty.

Odczyt w Województwie — w ramach wieczorów Tow. Współpracy Kulturalnej — na temat nowych idei w plastyce, przedstawiał w ewolucyjnym rozwoju plastyki zmiany, zachodzące w ujmowaniu tematów, formy i barwy. Przeprowadzanie częstych paraleli między poezją a malarstwem uwypuklało szereg elementów wspólnych obydwu sztukom, względnie podkreślało ich różnicę. J. Przyboś, zanalizowawszy pokrótce punkt widzenia Arystotelesa (teoria podobieństwa) i Leonarda da Vinci („Początek naturalizmu") na malarstwo przeszedł do nowszych czasów, uwzględniając m. in. ewolucję zmian historycznych naszego patrzenia na obraz, kiedy to treść tematyczna wchodzi coraz bardziej na plan dalszy. Również fotograficzno-filmowa wierność odtwarzania modela zupełnie zanika. Malarstwo wyzbywa się sztuki anegdotycznej, staje się od czasów impresjonizmu bardziej dyskretne w ujęciu, nie obciążane balastem literackim.

Leonardo da Vinci, dla którego model jest kontrolą ujęcia rzeczywistości, uważa świat empiryczny za główną sprężynę twórczości artystycznej, starając się znaleźć granicę naśladowania natury w sztuce. Stoi on na pograniczu naturalizmu i abstrakcjonizmu. Z kolei Raffael — antynaturalista dąży do znalezienia dróg formy czystej, zatrzymując się na granicy późniejszego formizmu i kubizmu. Impresjonizm jest punktem zwrotnym, zrywa bowiem z wszelkim ujęciem naturalistycznym (np. panorama). Skala barw ulega gwałtownemu rozszerzeniu, odrzuca się przestarzałą technikę malarstwa; oddając się rozkoszy widzenia samej plamy barwnej i kompozycji abstrakcyjnej kolorów. Nie maluje się przedmiotów lecz barwy, które trzeba przenieść z trójwymiarowości na płaszczyznę (np. malowanie powietrza nasyconego słońcem). Cézanne złamał naturalistyczny kontur rzeczy i kształt. Obrazy stają się kompozycją form.

Wizja nowej sztuki — według prelegenta — to dzieło intelektu, nie serca, pierwiastka najbardziej konserwatywnego. Pablo Picasso, to Michał Anioł nowych czasów — mówił J. Przyboś — który rozbił przedmiot malarski. Kubizm nadał nowe formy malarstwu, których to procesów jesteśmy współcześnie świadkami. Dzisiejsze malarstwo chce wejść w życie każdego człowieka, ku czemu szuka gwałtownie nowych dróg, wchodząc w związek z architekturą i rzeźbą. Z drugiej strony wiek maszyn i technizacji życia stawia przed abstrakcjonistami plastyki olbrzymie możliwości, gdy uda się użyć maszyn do powielania arcydzieł, realizując tym samym — poprzez wyostrzenie poczucia plastycznego — postulat uniwersalności i powszechności sztuki. Plastyka rękodzieła się kończy, sztuka nie może być dziś wyskokiem i luksusem, której jedynym dziełem jest pokazywanie indywidualności. Według prelegenta istnieją możliwości wyjścia z impasu sztuki współczesnej przez ścisłą analizę matematyczną, gdyż nie ma już powrotu do starych form.

W przedmowie do prelekcji J. Przybosia o współczesnej poezji polskiej, doc. U. P. dr Wacław Kubacki stwierdził, że mają słuszność ci, którzy mówią: literatura nie nadąża za prądem przemian polityczno-społeczno-gospodarczo-kulturalnych. Ona je bowiem wyprzedza i zapowiada. Odnosi się to przede wszystkim do poezji, gdyż poeta jeszcze przed istnieniem związków zawodowych upomina się o krzywdę społeczną, podnosząc godność ludzką, opiewa pracę i trud robotnika. Poezja dzisiejsza dokonuje przedłużenia przemiany widzenia świata przez nowe odkrycie przyrody, miasta, wzorów cywilizacyjnych i kulturalnych, zapowiada głębokie przemiany, realizując wcześniej sny — rewolucjonizuje umysł, serce i dusze słuchaczy. Na czym zaś to polega, określił bliżej J. Przyboś, przedstawiając główne cechy charakterystyczne współczesnej poezji, co uznał za zadanie równocześnie łatwe i trudne. Napisano już bowiem na ten temat całe biblioteki, podając najróżniejsze definicje poezji. U starożytnych była to „mowa bogów", piastowana przez kapłanów lub wieszczów, tak że można śmiało powiedzieć, że nawet: całe imperia klasyczne opierały się na instytucji natchnienia. Później nadeszły dla poezji czasy krytyczne, ujarzmiając ją w zasady, kanony i przepisy. Poezja — sztuka słowa, to jakby „język w języku", melodyjniejszy i podatniejszy od języka potocznego. Z rozwojem gatunków literackich następuje ograniczenie zakresu poezji do liryki, będącej mową uczuć. Od XIX wieku nie pisze się już rymowanych traktatów.

Z kolei przeszedł prelegent do wypowiedzi w jaki sposób dokonuje się sam proces przekazywania afektów słowa — gdyż „doświadczenie poetyckie ma każdy z nas". Każdy człowiek, o ile nie opanuje słowa potocznego, sięga do słownika poetów, który uczy zachowania się w pewnych sytuacjach życiowych. Poezja płochliwe wzruszenia ujmuje w trwałe kształty przy pomocy nowych i oryginalnych skojarzeń myślowo-językowych. Każdy utwór liryczny jest dziś nową definicją wzruszenia, mowa wiązana oddala się coraz bardziej od mowy potocznej, której jest tylko odbiciem. W dawnej technice poetyckiej znajdowaliśmy zwykle opis zdarzenia zewnętrznego lub wewnętrznego, zakończony efektownym finałowym akordem (pointą). Cały obraz jest dziś nieraz migawką poetyczną, kondensującą treść do maksimum, zrywając z techniką opowiadania lub opisu. To wszystko działa na wyobraźnię przez obrazy (Norwid). Między pięknym obrazem a wzruszeniem istnieje ścisła paralela (Rimbaud). Poezja to sprawa wyrazu — dziś nie ma sensu pisać wierszy, gdy można dane przeżycie wyrazić prozą. Są jednak pewne treści niewypowiedzialne w mowie potocznej (np. okrzyk bólu, zachwytu czy radości), które wyraża się wówczas w wierszu. Stąd trudności streszczenia wiersza, gdyż na jego powstanie składa się sytuacja i inne okoliczności towarzyszące. Chcąc go objaśnić, należałoby wiersz właściwie jeszcze raz przeczytać — to jest jego treść.

Na zakończenie odczytał J. Przyboś szereg własnych wierszy, z których kilka jak np. „Wieczór", jeden z wierszy z podróży, szereg wierszy wojennych oraz dwa wiersze powojenne o Warszawie, spotkały się z oklaskami audytorium. Inne, będące wyrazem śmiałego eksperymentu formy nie zawsze znajdowały równy oddźwięk. Abstrahując od różnic oceny tych wierszy, jako utworów poetyckich, trzeba stwierdzić ich „sui generis" wpływ na powojenną poezję polską. Inwencji Poznańskiego Oddziału Zw. Zaw. Literatów Polskich, należy szczerze przyklasnąć za umożliwienie wysłuchania Juliana Przybosia i jego — pozostawiając to fachowej krytyce — oceny malarstwa i poezji.

T. S.

JÓZEF PIEPRZYK

## Sznur korali

*Z jarzębich słów nitę tobie sznur korali —*
*niech na twojej szyi czerwony się pali.*

*A słońce — jak broszkę w muślinie błękitnym*
*zatknę — niech w nim jaskrem złocistym*
*rozkwitnie.*

*Idących w horyzont ku wiekom — gwiazd*
*blaskom,*
*nie wytropią ślady znaczone na piasku.*

*Choć burze z pogodą Bóg nad skronią okuł*
*tęczą — dnie jak kłosy przeszumią wnet wokół.*

*Lecz twój rozsypany śmiech na wspólnych*
*ścieżkach*
*pozbieram i z sobą zabrać nie omieszkam.*

# NA ZIEMI WIELKOPOLSKIEJ

## GRODZISK

O nadużycia i oszustwa oskarżony został Antoni Glapa z Grodziska. Sąd Okręgowy z Poznania na sesji wyjazdowej skazał go na 1 i pół roku więzienia i utratę praw na 1 rok.

W drugiej sprawie, przeciwko szajce złodziejskiej, która okradała okolicznych gospodarzy, skazani zostali: Józef Walkowiak z Czarnej Wsi na 1 i pół roku, Władysław Gąska na 2 lata, Aleksy Wandel na 1 rok i Rusin Wandel na pół roku z zawieszeniem na 2 lata. (f. p.)

◇

**Na ostatnim zebraniu** Miejskiej Rady Narodowej postanowiono wszcząć starania w Urzędzie Ziemskim o przyznanie parceli na rozbudowę miasta, ustalono terminy jarmarków, podwyższono opłaty za dowody tożsamości koni do 100 złotych, opodatkowano obywateli miasta na akcję Pomocy zimowej w wysokości 4 zł od izby. Wniosek Związku Powstańców o przemianowanie ulic odesłano do komisji.

◇

**Walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa** wybrało nowego prezesa w osobie p. J. Wyrwicza. Dalsze obrady toczyły się pod znakiem troski o należyte wychowanie młodzieży w duchu demokratycznym. Harcerstwo na terenie miasta jest bardzo żywotną organizacją. Posiada własne warsztaty stolarskie, produkujące zabawki.

◇

**Na zebraniu obywatelskim** w sprawie aprowizacji miasta, po apelu burmistrza kupcy zbożowi pp. Burzyński i Koza oraz Spółdzielnia „Rolnik" zgodzili się dostawić pewną część zboża po cenie zakupu, a właściciel młyna p. Kostański zobowiązał się przerobić to zboże bez opłaty. Dzięki tej ofiarności cenę chleba ustalono na 25 zł za kg. Inny właściciel młyna odmówił współpracy. (łp)

## Z powiatu kępińskiego

**Zebranie organizacyjne Tow. Współpracy Kulturalnej** w Ostrzeszowie odbyło się pod przewodnictwem p. starosty Scholla. Prezesem wybrano ks. dyr. Czerwińskiego. Na członków towarzystwa zapisali się wszyscy obecni na zebraniu. Utworzono sekcje: naukową, sportową, muzyczną, plastyczną, teatralną oraz sekcję upiększania miasta.

◇

**— 50-letni jubileusz kapłaństwa** obchodził w czwartek dnia 13 bm. ks. dziekan Nowicki w Słupi, pow. Kępno.

◇

**— Towarzystwo Współpracy Kulturalnej w Kępnie** na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliło stworzenie stałego teatru miejskiego, muszli orkiestralnej na terenie parku miejskiego, pomnika wolności na rynku miasta, spółdzielni rekwizytów teatralnych, teatru kukiełek, konkursu upiększania balkonów oraz orkiestry symfonicznej, która dzięki zapałowi i energii działaczy śpiewaczych z p. inż. Żero na czele, już rozpoczęła swoją działalność. (pi)

## Z działalności Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Kole

W sali Związków Zawodowych odbyło się walne zebranie Spółdzielni Rolniczo-Handlowej Związku Samopomocy Chłopskiej w Kole przy udziale około 200 członków. Przewodniczył zebraniu dotychczasowy prezes rady nadzorczej p. Mirowski. Olbrzymią większością głosów wybrana została Rada Nadzorcza w następującym składzie: Fabiniak Józef, Bartłomiejczak Jan, Krawczyk Stanisław, Mamoński Szczepan, Zieliński Jan, Witulski Jan, Czerwiński Adam i Wojciechowski Piotr.

Jak wynika ze sprawozdań za rok 1946, Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Kole założona została dnia 1 marca 1945 r. Na kapitał zakładowy złożyły się towary poniemieckie na sumę ponad 800 tys. zł. W okresie sprawozdawczym obrót Spółdzielni wynosił 22 545 983 zł, czysty zysk osiągnięty w tym okresie wyniósł 1 062 008,97 zł, z czego 166 tys. zł przeznaczono na organizacje społeczne, w tym 100 tys. zł na gimnazjum w Kole. Pozostałą sumę przelano na fundusz zasobowy Spółdzielni.

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Kole dzięki wytężonej i ofiarnej pracy zarządu, a szczególnie prezesa i zarazem kierownika p. Ruska Ignacego mimo wielu trudności rozwija się bardzo pomyślnie i rokuje jak najlepsze nadzieje na przyszłość, co wynikało ze sprawozdań jak i z przeprowadzonej przez Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P. lustracji i może być wzorem dla wielu innych spółdzielni. Obecnie Spółdzielnia posiada 216 członków, zatrudniając 83 pracowników. Obok szeroko zakrojonego handlu ziemiopłodami prowadzi ona także działy, jak: dział maszyn rolniczych, galanterii żelaznej, materiałów budowlanych, nawozów sztucznych, dział tekstylny itd. (bj)

Z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet odbyła się w Kole akademia zorganizowana przez Społeczną Ligę Kobiet w Kole. Akademię zagaiła prezeska Ligi Kobiet p. Ryglowa. Na dalszy program złożyły się: referat p. S. Zebrowskiej, obrazujący historię walki kobiet o równouprawnienie i referat p. Szczepankiewicza o roli i znaczeniu kobiety w życiu narodu, po czym nastąpiła część artystyczna w wykonaniu p. K. Wolańskiej oraz chóru „Jutrzenka" pod dyrekcją J. Szczepankiewicza.

W ostatnich dniach odbył się w Kole w sali Ratusza zjazd powiatowy PPS. Skład nowowybranego zarządu przedstawia się następująco: Wasilewski Ignacy — przewodniczący, Markiewicz Edward — wiceprzewodniczący, Pluciński Henryk — I sekretarz, Klimkiewicz Marian — II sekretarz, Nowacki Stefan — skarbnik. (bj)

## WOLSZTYN

**KSMM pod nowym sztandarem.** Niecodzienną uroczystość obchodziło Kat. Stow. Młodzieży Męskiej, przyjmując z rąk społeczeństwa wolsztyńskiego ufundowany sztandar. Uroczystość zapoczątkowana została mszą św. w kościele farnym, w którym to nastąpił akt poświęcenia sztandaru. W południowym programie odbyło się organizacyjne zebranie celem wznowienia działalności Okręgu wolsztyńskiego KSMM, na którym ukonstytuował się zarząd okręgowy, w skład którego weszli: Andrzejewski z Rostarzewa — prezes, Żurek z Wolsztyna — sekr. oraz Nowak z Rakoniewic — skarbnik. Okręgowym asystentem wybrano ks. Bałoniaka z Siedlec. Dalszy punkt programu, to uroczysta akademia, która odbyła się w Domu Ludowym. Wręczenie sztandaru dokonał woj. asystent ks. Pohl z Poznania z przemówieniem pt. „Cel służenia pod sztandarem KSMM." Na część artystyczną akademii składały się deklamacje i śpiewy. Całość zakończono wspólnym odśpiewaniem „My chcemy Boga".

**Stow. Dzieci Marii** wystawiło przedstawienie amatorskie pt. „Maria Magdalena". Przedstawienie, kilkakrotnie powtarzane, cieszyło się powodzeniem.

**Z ruchu sportowego.** W dniu 9 marca br. gościł Kolejowy Klub Sportowy „Grom" — „Dyskobolie" z Grodziska, rozgrywając w Wolsztynie swój pierwszy mecz ping-pongowy. Zwyciężyła „Dyskobolia" z wynikiem 5:4. (trz)

## SZAMOTUŁY

**Z życia kupiectwa.** Ostatnio odbyło się roczne walne zebranie Zrzeszenia Kupców. Zagaił je prezes p. Jeczkowski i powitał gości w osobach seniora p. Grupińskiego z Wronek i p. Szramkiewicza z Pniew, seniora i członka honorowego Władysława Szwamina, delegata Zarządu Zw. z Poznania — p. Kernera, seniora rzemiosła p. Walentego Pawłowskiego i in. Po wybraniu na przewodniczącego p. Grupińskiego, prezes p. Jeczkowski zdał sprawozdanie z rocznej działalności Zrzeszenia, nazywając rok miniony okresem dzikiej koniunktury, szybkich i wielkich przeobrażeń gospodarczych.

Ze sprawozdania sekretarza p. Domagały dowiedzieliśmy się, że w skali powiatowej obejmuje Zrzeszenie: Szamotuły 61 członków, Pniewy — 28, Kaźmierz — 3, Duszniki — 1, Obrzycko — 1, Ostroróg — 1 członka. Sprawozdanie finansowe zdał skarbnik . Krygier. Na akcję Opieki Społecznej złożyli członkowie gotówką 39 700 zł, a w towarach 18 000 zł.

Referat wygłosił delegat Związku p. Kerber.

Po przyjęciu do Zrzeszenia jako nowych członków pp.: Narożnej, Ungera, Frankego i Elsnera z Szamotuł, oraz Jądrzyka i Nowaka z Ostroroga, wybrano Zarząd na rok 1947 w następującym składzie: J. Jeczkowski — prezes, Z. Pelec — wiceprezes, Al. Domagała — sekretarz, W. Wroniecki — zast. sekr., K. Krygier — skarbnik, St. Wolniak — zast. skarbnika. Ławnicy: St. Musiał, M. Skoracki z Szamotuł, Grupiński z Wronek i Szramkiewicz z Pniew. W skład komisji rewizyjnej weszli: Szymański, Mizgalski i Urbaniak. Sąd honorowy tworzą: J. Gliński, Ignacy Szulc i Józef Preuss. (ik)

## LESZNO

**Na Daninę Narodową.** Uchwalony dnia 13 listopada 1947 r. dekret o Daninie Narodowej na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych, zjednoczył naród polski wokół najważniejszego zagadnienia. Sprawa znalazła swych entuzjastów w całym kraju. Powiat leszczyński, wykazujący zawsze wysokie wyrobienie obywatelskie, nie pozostał również w tyle. W kilka dni, zaledwie po ogłoszeniu dekretu, powstały Miejska i Gminne Komisje Obywatelskie, które przy czynnej pomocy Urzędu Skarbowego zajęły się ustalaniem list płatników i wysokości wymiaru Daniny w poszczególnych wypadkach.

Komisje Obywatelskie rozpatrzyły i dokonały wymiaru w 11.321 wypadkach. Ogólna kwota wymiaru wynosiła 38.302.000 zł. Po uwzględnieniu 25%, przypadających na bonifikaty, z rozmaitych tytułów, ustalonych dekretem, globalna suma oświadczeń ziemi leszczyńskiej na Daninę została ustalona na 28.727.000 zł. Z sumy tej 10 429 osób wpłaciło dobrowolnie 26 652 000 zł, co stanowi około 93% podstawowego wymiaru. Wynik jest piękny, lecz nie stanowi jeszcze pełnego sukcesu. W każdym razie faktem pozostanie, że Leszno do połowy stycznia znajdowało się na jednym z pierwszych miejsc w Wielkopolsce w powszechnym wyścigu ofiarności.

◇

**Echa Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju.** W ubiegłą sobotę w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Lesznie odbyła się piękna uroczystość odznaczenia dyplomami pamiątkowymi i odznaką obywateli najbardziej zasłużonych w akcji PPOK.

Z ogólnej kwoty wymierzonej pożyczki wyrażającej się sumą 8 708 500 zł, wpłynęło 7 342 500 złotych. Wymiaru dokonano 766 osobom, z których pożyczkę wpłaciło 747 osób. Podkreślić należy, iż kilkanaście osób subskrybowało PPOK dobrowolnie, tak iż ogólna liczba subskrybentów wynosiła 770 osób.

Pamiątkowe dypl. otrzymali pp.: Kuczkowski, Ziarnkowski, Metelski, dr Christmann, dyr. Kaczmarek H., dyr. Wawrzyniak, Rozpendowski L., inż. Kraupe, Kania, Najtkowski, Drygas, Sternal, Przymuszała, Kaźmierski St., ks. Pernak, Olejniczak P. (m s)

◇

**„Święto kobiet" w Lesznie.** W dniu „Święta kobiet" odbyła się w godzinach popołudniowych okolicznościowa akademia, zorganizowana przez Społeczno-Obywatelską Ligę Kobiet.

W akademii wzięły udział liczne rzesze kobiet oraz przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i organizacji społecznych i politycznych. W części oficjalnej obszerny referat na temat osiągnięć kobiet wygłosiła p. Przybylak. Ponadto przemawiał p. Golonka. W części artystycznej uroczystości wystąpiła popularna orkiestra kolejowa z swym smyczkowym zespołem oraz zespoły OM TUR i ZWM.

Zaznaczyć wypada, iż występy organizacyj młodzieżowych nadawały się raczej na popis rewiowy aniżeli na poważną akademię. (m s)

## OBORNIKI.

**Katastrofa samochodowa.** Na szosie pod Obornikami samochód osobowy z Czarnkowa, z niewyjaśnionych dotąd przyczyn wpadł na drzewo. Przew. Pow. Rady Narod. p. Sobczyński doznał poważnych okaleczeń. Odwieziono go do Szpitala Pow. w Obornikach. Kierowca oraz dalsi pasażerowie wyszli z katastrofy bez szwanku. (j. w.)

## Wiadomości sportowe

# Garbarnia — Warta

Nadchodząca niedziela przyniesie miłośnikom sportu piłkarskiego w Poznaniu pierwszą wielką atrakcję. Będzie nią spotkanie o wejście do ekstra-klasy piłkarskiej między Garbarnią (Kraków) a Wartą.

Jedna i druga drużyna odniosły ostatniej niedzieli wysokie zwycięstwa nad treningowymi partnerami. Garbarnia, w której szeregach znajdują się tacy reprezentanci jak Nowak, Ignaczak, Tyrankowski, dołoży wszelkich starań, by gorącego terenu poznańskiego wywieźć jak najlepszy wynik. Spotkanie na własnym boisku oznacza naturalnie poważny handicap dla Warty, nie daje jednak 100%-wego zwycięstwa. Jedno jest pewne, że obie drużyny wydadzą maksimum ambicji by w spotkaniu tym, które odbędzie się o godz. 15-tej na boisku Warty przy ul. Rolnej, zdobyć tak cenne dla siebie pierwsze punkty.

Przedsprzedaż biletów odbywa się w firmie „Poznańska Filatelia", Aleja Armii Czerwonej 2. (z)

## Kalendarzyk imprez sportowych

**Sobota, 29 bm.**

**godz. 17.00** Sekcja szermiercza K. S. H. Cegielski urządza wewnętrzny turniej w szabli o mistrzostwo sekcji w stołówce firmy H. Cegielski przy ul. Daszyńskiego 186.

**Niedziela, 30 bm.**

**godz. 9.30** „HCP" — „Dąb" zawody towarzyskie w piłkę nożną odbędą się na boisku KKS w Debcu.

**godz. 11.00** K. S. „Społem" (Kalisz) — K. S. „Posnania" towarzyskie zawody w piłkę nożną na boisku KKS w Debcu.

**godz. 11.00** Błyskawiczny turniej piłkarski z udziałem drużyn R. K. S. „San" — K. S. „Admira" — K. S. „Pogoń" — K. S. „Korona" na boisku Arena.

**godz. 15.00** „Garbarnia" — „Warta" mecz piłki nożnej z cyklu o wejście do extraklasy, na boisku „Warty".

**godz. 15.00** „Legia" — „Polonia" towarzyskie spotkanie piłkarskie na boisku w Głównej, przy ul. Harcerskiej.

## Otwarcie sezonu motocyklowego

Motoklub „Unia" zawiadamia, że w dniu dzisiejszym o godz. 18-tej nastąpi otwarcie sezonu motocyklowego przy wspólnym ognisku klubów motocyklowych przed Głównym Dworcem kolejowym.

Uprasza się wszystkich członków do najliczniejszego wzięcia udziału.

Zbiórka o godz. 17-tej przed lokalem klubowym.

W niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 11-tej zbiórka przed lokalem klubowym celem wzięcia udziału na mszy św. i poświęceniu maszyn.

## Święto motocyklistów KKS-u

Tradycyjnym zwyczajem urządzają motocykliści KKS-u w niedzielę, dnia 30 bm. uroczystość otwarcia sezonu oraz poświęcenia proporca klubu.

Uroczystość tę poprzedzi dzisiaj o godz. 18-tej zapalenie znicza przed dworcem głównym oraz przejazd maszyn ulicami miasta Poznania, capstrzyk z kolorowymi reflektorami.

W niedzielę przed południem o godz. 12 w kościele na Rynku Wildeckim nastąpi poświęcenie proporca w obecności przedstawicieli władz.

## KRONIKA GNIEŹNIEŃSKA

### Repertuar kin

**Apollo** „A — Imię ich milion" prod. angielskiej, **Polonia** — „Ulica złoczyńców" prod. francuskiej.

### Dyżury lekarzy i aptek

Nocny dyżur lekarski pełni w dniu 29 bm. dr Skibski, ul. 3. Maja 58.

### Teatr Miejski

Niedziela 30 bm. o godz. 20-tej „Pan Damazy" Bliźińskiego po raz ostatni

### Zjazd powiatowy młodzieży „Wici"

W niedzielę 30 bm. o godz. 10-tej odbędzie się w sali p. Karpińskiego przy ul. Stalina 15 walny zjazd powiatowy delegatów kół WZMW „Wici". (pr)

### Koncert orkiestry reprezentacyjnej

Jak już donosiliśmy, sekcja muzyczna T-wa Przyjaźni m. Gniezna organizuje w niedzielę 30 bm. o godz. 17-tej w sali Teatru Miejskiego koncert muzyki popularnej z udziałem orkiestry reprezentacyjnej miasta Gniezna pod batutą p. Bankiewicza, oraz solistki p. dr Marii Godlewskiej (sopran).

Przedsprzedaż biletów odbywa się w Miejskim Wydziale Oświaty, Kultury i Sztuki oraz w dniu koncertu w godz. od 10—12 i od 13-tej w kasie teatru. (pr)

### Z życia kolarzy

Polski Klub Kolarzy Gniezno przypomina swym członkom o zebraniu, które odbędzie się w dniu 1 kwietnia br. o godz. 19-tej w lokalu klubowym przy placu 21. Stycznia nr 1. (pr)

### Lekcje Chóru św. Michała

Chór Kośc. im. św. Michała w Gnieźnie podaje do wiadomości swym członkom, że lekcje w Wielkim Tygodniu odbywać się będą w poniedziałek, środę i czwartek o godz. 19-tej w szkole świętomichalskiej. (pr)

### Tow. Przyjaźni Polsko-Czeskiej

Liczną frekwencją społeczeństwa cieszyło się zwołane w auli Gimnazjum Męskiego zebranie organizacyjne T-wa Przyjaźni Polsko-Czeskiej.

O celach i zadaniach organizacji mówił p. red. T. Powidzki z Poznania, poczem wyłoniono Komitet organizacyjny, który wybierze przyszły zarząd T-wa.

Zawiązanie w Grodzie Lecha T-wa Przyjaźni Polsko-Czeskiej ma specjalne znaczenie, tutaj bowiem spoczywają relikwie św. Wojciecha pierwszego męczennika w Polsce, który jak wiadomo, był narodowości czeskiej. Zbliżenie polsko-czeskie ma dla wspólnych interesów słowiańskich szczególnie ważne znaczenie, toteż placówka gnieźnieńska powołana celem zacieśnienia więzów przyjaźni, łączącej oba narody polski i czeski, ma przed sobą do spełnienia jedno z aktualnych zadań. (pr)

### Z wykładu „Czytelnika"

Staraniem miejscowego Koła Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik" odbył się w auli Państw. Gimnazjum i Liceum Męskiego w Gnieźnie tradycyjny wieczór „Czytelnika".

Wieczór zagaił krótkim przemówieniem przewodniczący Koła p. mgr Pucka, poczem p. prof. J. Szypczyńska i p. Kl. Waberski odegrali na fortepianie kilka oryginalnych jugosłowiańskich pieśni ludowych.

Ośrodkiem wieczoru był wykład p. red. Adama Kicińskiego z Poznania, który w treściwym i dobrze opracowanym referacie zobrazował historię, ustrój gospodarczy i polityczny Nowej Jugosławii — bratniego narodu, o którym społeczeństwo w przeważnej swej części posiadało dotąd dość skąpe wiadomości.

Interesujący odczyt nagrodzili licznie zebrani rzęsistymi oklaskami.

Na zakończenie zabrał głos p. mgr Pucka podając m. in. do wiadomości, iż przypuszczalnie za dwa tygodnie odbędzie się następny wieczór „Czytelnika", w którego programie przewidziana jest pogadanka na temat: „Co grają teatry poznańskie".

Przypuszczać należy, że frapujący temat przyciągnie tak jak ostatnio, licznych słuchaczy. (pr)

# Czytajcie wtorkowy numer „Głosu"

**Czytelnikom naszym zwracamy uwagę na numer „Głosu Wielkopolskiego", który ukaże się w nadchodzący wtorek. Z uwagi na arcyciekawy charakter tego wydania, tudzież ogrom zebranego rewelacyjnego materiału, nasz dodatek tygodniowy „Świat" przesuwamy z niedzieli na ten właśnie dzień. W ogromnym wachlarzu tematów, znajdą Czytelnicy treściwy pokarm duchowy oraz wytłumaczenie najbardziej frapujących zagadnień obecnej doby, w oświetleniu znanych mistrzów słowa: luż. Marchewki, Mika, Tehaena, Asa, Salomona i wielu innych. Nie wątpimy, że to rewelacyjne wydanie naszego pisma spotka się z przychylną oceną i będzie niezwykle poczytne.**

Dnia 28 marca 1947 r. zmarł po długich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy, nigdy niezapomniany mąż, najukochańszy ojciec, teść, dziadek i brat śp.

# JAN PASTERNAK

przeżywszy lat 60.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia br. o godz. 10-tej w Konarach pow. Rawicz.

W nieutulonym smutku pogrążeni

**żona z dziećmi, zięciami, wnuczką i rodziną**

Konary, Miejska Górka, Owieczki, Ostrów Wlkp., Poznań

3-725

Sp.

z Goździewiczów

# Bronisława Guzikowska

moja ukochana matka, nasza najtroskliwsza babcia, teściowa, bratowa i ciocia zmarła dnia 28 marca 1947 r., opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po bardzo długich i ciężkich cierpieniach.

Msza św. z wigiliami odprawiona zostanie dnia 31 bm., o godz. 9.30 w kościele Zmartwychwstania Pańskiego, po czym pogrzeb z kaplicy cmentarnej Bożego Ciała o godz. 11-tej.

W ciężkim smutku pogrążeni

**Tadeuszowie Krukowscy z córkami i rodziną**

Poznań, Wierzbięcice 22, m 5.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. 15850

Po długich cierpieniach zmarł śp.

# Jan Pasternak

**długoletni członek Rady Parafialnej w Konarach.**

**Rada Parafialna**

Konary, w miesiącu marcu 1947 r. 3-726

Po sprowadzeniu zwłok odbędzie się w poniedziałek, 31 bm., o godz. 12.30 z kaplicy cmentarza na Górczynie pogrzeb śp.

# Tadeusza Jaroszewskiego

**fabrykanta broni**

zmarłego 24 lutego 1944 w Przedczu, pow. włocławski, o czym zawiadamiają

w głębokim smutku pogrążeni

**córki, syn, zięciowie, wnuki i rodzina**

Poznań, ul. Marsz. Focha 146, Tarnowo Podgórne, Bydgoszcz.

15760

**Do trumien**

przybory i okucia
papier krepowy
poleca
K. NOWAK
Poznań-Jeżyce, ul. Kraszewskiego 12, parter lewo. 15043

†

Dnia 26 marca 1947 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, ojciec, teść, dziadek, brat i szwagier, śp.

# Gracjan Słomiński

**mistrz rzeźnicki**

przeżywszy lat 73.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 29. III. 1947 r., o godz. 9.30 w Kaszczorze.

W ciężkim smutku pogrążona

**rodzina**

Kaszczor, Nowawieś, Wielichowo, Bydgoszcz, Szczepankowo.

15740

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę mojej nigdy niezapomnianej, najukochańszej żonie, mamusi, nieodżałowanej córce, siostrze i szwagierce, śp.

**z Fenglerów**

# Zofii Stybaniewiczowej

odprowadzając drogie nam zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku, Wielebnym Księżom, Ks. Proboszczowi Kowalskiemu, Ks. Stępniakowi, Krewnym, Przyjaciołom, Współpracownikom. Znajomym za złożone wyrazy współczucia jak również za liczne wieńce i kwiaty, składamy serdeczne

**Bóg zapłać!**

W ciężkim żalu pogrążeni

**mąż z synkiem i rodzina**

Poznań-Antoninek, ul. Smoldzinowska 2.

15744

## Różne

**Naprawiam** — odnawiam wózki dziecięce, pokrywam budki. Wykonuję torebki damskie. Szewska 2. 10750

**Nina** szyje elegancko. Potockiej 5 przy Focha, tel. 69-53. 12020

**Filatelistom** cenniki wysyła Dom Filatelistyczny — Witkowski, Poznań, św. Marcin 18. 14513

**Obrazy** oprawia, odnawia Szklarnia K. Stoiński, św. Marcin 14. 15075

**Transporty** ciągnikiem z 2 przyczepkami przeprowadza „Traktorzysta", plac Wolności 14 — IV ptr., pokój 1, tel. 25-34. 14889

Ś. † p.

# Stanisław Wiśniewski

mój najdroższy mąż, nasz ukochańszy nasz ojciec, teść i dziadek zmarł w Bogu dnia 28 marca 1947 r., przeżywszy lat 55, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona

**rodzina**

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 30 marca 1947 r. z domu żałoby.

Środa, dnia 28 marca 1947 r.
ul. Rejtana 4. 15739

†

Za spokój duszy śp.

# Bolesława Kapeli

**właśc. f-my L. Kapela**

zmarłego męczeńską śmiercią dnia 31. 12. 1942 w Mauthausen, odprawiona zostanie uroczysta

**msza św.**

w poniedziałek, dnia 31. 3. 1947, o godz. 7.30 w kościele św. Jana Vianey na Sołaczu, o czym zawiadamia

**żona z córkami**

15508

†

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego przedwcześnie zmarłego ukochanego, nigdy niezapomnianego synka, śp.

# Włodzia Trybusia

odprawiona zostanie **msza św.** w poniedziałek, dnia 31 marca br., o godz. 8.30 w kościele św. Marcina przy ul. Fredry, o czym zawiadamiają

**rodzice**

Poznań, 27 Grudnia 6 m. 9. 15734

†

W trzecią bolesną rocznicę śmierci naszego ukochanego syna i brata, śp.

# Henryka Kościanowskiego

ur. 16. 4. 21

odprawiona zostanie za spokój Jego duszy

**msza św.**

w sobotę, dnia 29 bm., o godz. 7-mej rano w kościele parafialnym w Trzciance, o czym zawiadamiają

**rodzice i siostra z mężem**

Trzcianka, Poznań, Inowrocław. 15769

**Fabryka Świec**

pod Zarządem Państwowym
w Szprotawie poszukuje:
**KSIĘGOWEGO-BILANSISTY — REFERENTA** planowania i statystyki, pracy i płacy, **SEKRETARKI-MASZYNISTKI.**
Zgłoszenia należy kierować do **Fabryki Świec** w Szprotawie, Dolny Śląsk. 3-645

**BIRETY dla księży**
**CZAPKI organizacyjne i zawodowe**
Zakupuję wszelkie przybory czapnicze
**JAN WŁODARCZAK, Poznań**
ul. Zeylanda 7 (dawn. Przecznica)
3-662

**Księgowy-bilansista**
przyjmie stanowisko
Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15438

**Przyjmiemy zaraz**
**ślusarzy maszynowych**
**kotlarza w miedzi**
**robotnika młodszego**
na dobrych warunkach
**Fabryka Maszyn i Aparatów**
**KUBŚ I GOGOŁKIEWICZ — POZNAŃ**
Podgórze 2 (dawn. Zaułek Św. Wojciecha 2) Tel. 36-38
15550

**OLEJKI - PRZYPRAWY DO CIAST**
**CUKIER WANILINOWY - BUDYNIE**
produkuje
Spółdzielnia Wytwórcza **„RADOŚĆ"**
WARSZAWA - Marszałkowska 117
3-191

DZIECIĘCE Chmielewski POZNAŃ STARY RYNEK 48 TEL. 23-39 ORAZ DĄBROWSKIEGO 10
3-340

**Zdrojowisko Inowrocław**
otwiera sezon w bież. r. 15 kwietnia
*Kąpiele solankowe, borowinowe, kwasowęglowe*
*Artretyzm, reumatyzm, choroby kobiece, serca, nerwowe*
Informacje: Zarząd Zdrojowiska
15349

Wszystkim krewnym i znajomym, koleżankom i kolegom z P. Z. Z., Zarządowi, Centrali i Okręgowi Poznańskiemu K. S. M. M., za złożone życzenia i kwiaty z okazji naszego ślubu składamy

*serdeczne podziękowanie*

**St. i S. Kondratowiczowie**

15441

**Podziękowanie**

Ks. proboszczowi Tuszyńskiemu z Grodziska i Duchowieństwu, wszystkim Przyjaciołom i Znajomym, Organizacjom i Młodzieży Szkolnej, wszystkim, którzy okazali pomoc i wyrazy współczucia matce mojej i rodzinie w czasie długotrwałej choroby i w dniu pogrzebu ojca mego, śp.

**Dr. med. Stanisława Słomińskiego**

składam serdeczne podziękowanie i

**„Bóg zapłać"**

15768 Syn

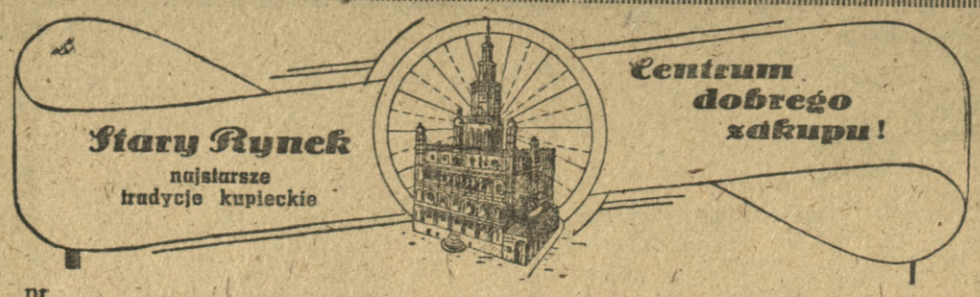


nr
42 Leon Scheffs - Materiały - Artykuły męskie Bielizna
48 „OZDOBA" A. ŁABĘDZKI Porcelana - Szkło - Kryształy - Platery Galanteria metalowa - Wyroby stalowe
63 Władysław Reichelt BŁAWATY
73/74 Kajetaniak, Juszczak i Walczak Kapelusze, krawaty, koszule Odzież zawodowa
76 Stanisław Muszyński Wytwórnia bielizny i odzieży zawodowej
77 K. Bogajewski Konfekcja męska chłopięca i galanteria
80/82 Tadeusz Weinert Wielkopolska Hurtownia Galanterii i towarów krótkich
83 Edmund Grześkowiak Konfekcja męska materiały
84 J. STANKIEWICZ Konfekcja damska oraz artykuły damskie i męskie
92 wejście z ul. Wronieckiej T. Krupski Konfekcja męska i damska
Narożnik St. Rynku Paderewskiego 11 „Mały Bazar" ARTYKUŁY gospodarstwa domowego

15522 Inicj. „PAR" Tel. 91-58 i 30-80

W II klasie 49 Loterii Klasowej
zł. 100.000
i w III klasie 49 Loterii Klasowej
zł. 500.000
oraz wiele mniejszych wygranych padło w
Kolekturze nr 96
S. Paczkowskiego
Poznań, Półwiejska 30
15448

Biuro Techniczno - Handlowe
Inż. T. Krenz
Poznań, pl. Wolności 11, tel. 34-72
sprzedaje, kupuje artykuły techniczne, obrabiarki, wszelkie maszyny i motory. Wykonuje wszelkie prace w własnych warsztatach mechanicznych. 11549

Centrala Czapek i kapeluszy
poleca w wielkim wyborze:
czapki sportowe, studenckie, zawodowe, gimnazjalne, harcerskie, wojskowe, kolejowe, strażackie itd. Nowości w krawatach, szalach i koszulach
J. KRZYŻAŃSKI, Poznań, Dąbrowskiego nr 3,
Telefon 36-02 Telefon 36-02
Wielki wybór — pracownia na miejscu.
15496

Czesław Stein
dawniej Karge & Stein
ul. Kramarska 27 narożnik ul. Wielkiej
poleca
garnki, wiadra emali., blachy do placka, foremki do babek, polewaczki i inne sprzęty kuchenne 15455

Chłodnie elektryczne
dostarcza i remont przeprowadza
Antoni Skrzypczak i Ska
dypl. specjalista
Poznań, św. Marcin 27 14014
warsztat — tel. 44-24

Artystyczna Cerownia
Plac Wolności nr 1, I. piętro
przyjmie wykwalifikowane siły
2-617

Wieczne pióra stalówki
Księgi handlowe, art. biurowe, przybory szkolne techniczne, kalkę techniczną — taśmy maszynowe
Kalkę maszynową
Matryce - Woskówki
itp. kupuje każdą ilość
SKŁAD PAPIERU
„ARIA" Poznań, Szkolna 10
Telefon 25-47 12145

CENTRALA GOSPODARCZA „SOLIDARNOŚĆ"
Warszawa, Sienna 60 Wrocław, Ratusz 11/12
Fabryka Maszyn Młyńskich
Wrocław, ul. Daszyńskiego 10
produkuje maszyny oraz wszelki sprzęt młyński
Posiadamy na składzie:
1. Towary aspiratory różnych konstrukcyj i wymiarów;
2. Łuszczarki-szmerglówki różnych wymiarów
3. Mieszarki dla mąki;
4. Elewatory pojedyncze i podwójne;
5. Jagielniki cepowe;
Na zamówienia wykonujemy odsiewacze płaskie, wolnowiszące oraz inne maszyny w dział młynarski wchodzące. 3-29

Ubrania, Płaszcze, Spodnie, Materiały z metra, Bieliznę męską, Dodatki krawieckie
poleca po cenach przystępnych
Marian Głogowski
Poznań ul. Wrocławska 6 Tel. 27-07
15552

Wagi
uchylne tzw. automatyczne przesuwnikowe, dziesiętne, precyzyjne, analityczne, oraz odważniki mosiężne, żeliwne, analityczne dostarcza i kupuje J. Figiński, Fredry 1. Tel. 25-55. 14224

POKOST - synt.
jasny — gatunek przedwojenny — większą ilość — tanio do sprzedania.
Oferty: „Wspólnota" — Kraków, plac WW. Świętych 8 — pod nr 438. 3-556

Tylko kilka dni jeszcze
Trio Barlay!
Moulin Rouge
15137 ul. Kantaka 8/9.

WEŁNĘ OWCZĄ
kupuję i wymieniam na włóczkę kolorową. Włókna—słomę lnianą i konopną oraz włosień koński kupuję i wymieniam na materiały
BERNARD FALKOWSKI
MIĘDZYCHÓD
ul. 17 Stycznia nr 60 15821

Wytwórnia Pirotechniki Zabawkowej
A. Tomaszewski i W. Pankowski
w Warszawie, Chmielna nr 126
poleca swoje wyroby: korki strzelające, kapiszony dziecinne itp. — Jednocześnie podajemy Sz. Odbiorcom, że pojawiły się nieudolnie wykonane i niebezpieczne w użyciu naśladownictwa naszych wyrobów. Wyroby nasze są chronione zastrzeżonym wzorem Urzędu Patentów. Naśladownictwo będzie ścigane sądownie. 3-555

TARTAK DWUTRAKOWY
przyjmie każdą partię drewna do przetarcia i obróbki. (Odległość od Poznania 40 km.)
Oferty 1046 Czytelnik, Armii Czerwonej 1
15771


## Ogłoszenie

Okręgowa Dyrekcja Dróg Wodnych w Poznaniu, ulica Mickiewicza 29, zakupi z wolnej ręki
**około 20 kożuchów długich (baranich), ewent. poszytych,** w dobrym stanie.

Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja codziennie w pokoju 15.

W razie zaoferowania więcej niż 3 kożuchów z jednej miejscowości, kożuchy zostaną zakupione i odebrane na miejscu.

Dyrektor
Okręgowej Dyrekcji Dróg Wodnych
3-646 (—) J. Lambor, inż.

Nr. D. M. X/7 — 8/45

## Przetarg nieograniczony

Starostwo Powiatowe Jarocińskie — Powiatowy Zarząd Drogowy w Jarocinie, ul. 3 Maja 11, ogłasza przetarg nieograniczony na montaż dwu przęseł stalowych przy moście drogowym na drodze powiatowej nr 11 w Bogusławiu.

Ślepe kosztorysy wraz z rysunkami otrzymać można w biurze, pokój nr 5 Powiatowego Zarządu Drogowego w Jarocinie w cenie po 250,— zł za komplet.

Tamże należy składać oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na montaż przęseł mostowych w Bogusławiu" w terminie do dnia 15 kwietnia 1947 r. Otwarcie ofert nastąpi w tymże dniu o godzinie 11-tej.

Przed złożeniem oferty należy wpłacić w kasie Wydziału Powiatowego w Jarocinie wadium w wysokości 2% od sumy oferowanej, która to kwota zwrócona zostanie po nieprzyjęciu oferty względnie po podpisaniu umowy.

Dowód wpłaty należy załączyć do oferty.

Starostwo Powiatowe Jarocińskie — Powiatowy Zarząd Drogowy zastrzega sobie prawo wyboru dowolnego oferenta względnie unieważnienia przetargu bez podania przyczyn oraz ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań.

Jarocin, dnia 19 marca 1947 r.

Starosta Powiatowy
3-553 (—) Kaczmarek

## Przetarg nieograniczony

Zarząd Gminny w Rydzynie ogłasza przetarg nieograniczony na gruntowny remont budynku szkolnego w Tworzanicach. Informacji co do rodzaju prac udziela kierownik szkoły w Tworzanicach.

Oferty wraz z kosztorysem należy składać w Zarządzie Gminnym w Rydzynie w terminie do dnia 10 kwietnia 1947 r.

Zarząd Gminny zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert wzgl. odrzucenia bez uwiadomienia i podania powodu.

Rydzyna, dnia 25 marca 1947. 3-596

Wójt
(Wawrzyniak)

Zarząd Państwowej Stadniny Koni w Posadowie i w Koninie-Lwówku zawiadamia, że dnia 2 kwietnia 1947 r. o godzinie 10.30 w Posadowie (powiat Nowy Tomyśl, poczta Lwówek), przed ujeżdżalnią sprzedane będą z przetargu publicznego

## wybrakowane klacze i młodzież

w ilości 28 sztuk.

Konie będą do obejrzenia na placu przetargu od godziny 9.30. Do przetargu dopuszczeni będą tylko rolnicy.

Zarząd
3-638 P. S. K. Posadowo i Konin-Lwówek

## Przetarg nieograniczony

Urząd Wojewódzki Poznański ogłasza przetarg ofertowy nieograniczony na przebudowę nawierzchni następujących odcinków dróg:

1. droga państwowa nr 16, trakt kaliski, odcinek od km 159,000 do km 161,976. Przewidziane roboty: zerwanie istniejącej nawierzchni tłuczniowej z podkładem i wykonanie nawierzchni betonowej na podsypce żwirowej;
2. droga państwowa nr 17 trakt poznański, odcinek od km 359,650 do km 378,350 o ogólnej długości po uwzględnieniu przerw. 9,713 km. Przewidziane roboty: wykonanie nawierzchni bitumicznej na istniejącej nawierzchni tłuczniowej.

Termin ukończenia robót pod 1. i 2.: 30 października 1947 r.

Oferować można wykonanie robót na dowolnym jednym lub obu wymienionych wyżej odcinkach ze składaniem osobnych ofert na każdy z odcinków na wykonanie nawierzchni podanego typu, a ewentualnie nawierzchni równorzędnej co do jakości i wytrzymałości.

Oferty należy składać w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim, Wydziale Komunikacyjnym, pokój nr 337, Poznań, plac Kolegiacki 17, do godziny 10-tej dnia 11 kwietnia 1947 r. Otwarcie ofert odbędzie się tego dnia w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim o godzinie 10-tej. Do ofert dołączyć należy kwit Kasy I Urzędu Skarbowego w Poznaniu na wpłacone wadium w gotówce względnie w książeczkach oszczędnościowych powojennych, lub w gwarancjach bankowych — w wysokości 1% sumy oferowanej. Poza tym dołączyć należy zaświadczenie o wysokości ogólnej sumy subskrypcji na P. P. O. K. oraz zaświadczenie urzędowe, jakim inwentarzem oferent rozporządza.

Wzory ofert, ślepe kosztorysy, warunki techniczne oraz inne podkładki ofertowe można otrzymać w godzinach przyjęć w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim za cenę 100,— złotych od jednego kompletu, którą to kwotę należy uprzednio wpłacić do Kasy I Urzędu Skarbowego w Poznaniu.

Urząd Wojewódzki zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, jak również prawo unieważnienia przetargu bez podania powodów i ponoszenia jakiegokolwiek odszkodowania.

Za Wojewodę:
(inż. Karol Mackiewicz)
3-619 Naczelnik Wydziału

## Przetarg nieograniczony

Centrala Zaopatrzenia Materiałowego Przemysłu Włókienniczego, Oddział w Zielonej Górze, ulica Podgórna 4, telefon 716, ogłasza przetarg na remont magazynów, na który składa się: naprawa dachów, odbudowa wnętrz i ogrodzeń. Ślepe kosztorysy do odebrania w Centrali. Termin składania ofert upływa o godzinie 12-tej dnia 10 kwietnia 1947 r.; w tym czasie nastąpi otwarcie przetargu.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach z dołączonymi kwitami na wpłacone wadium w wysokości 3% sumy przetargowej.

Oddział Centrali zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, unieważnienia przetargu bez podania powodu i ostatecznego przyjęcia oferenta po zatwierdzeniu oferty przez Centralę Zaopatrzenia M. P. W. w Łodzi.

Centrala Zaopatrzenia
Materiałowego Przemysłu Włókienniczego
15279 Oddział w Zielonej Górze

Nr akt. Zg. — 44/47.

## Ogłoszenie

Maria Szymkarczuk, zamieszkała we wsi Wronów, gmina Zycz, powiat Góra Śląska, wystąpiła przed Sąd Grodzki w Górze Śląskiej z wnioskiem o stwierdzenie zgonu jej męża Jana Szymkarczuka, urodzonego 27. 12. 1902 roku, syna Maksyma i Anny z Jarmowiczów, ostatnio zamieszkałego we wsi Olesko, gmina Olesko, powiat Złoczów, województwo Tarnopol. Jan Szymkarczuk uczestniczący w bandzie ukraińskiej, podczas obławy, urządzonej w kwietniu 1946 roku przez wojsko radzieckie, miał być zabity.

Wzywa się zaginionego, ażeby w ciągu 1 (jednego) miesiąca zgłosił się do Sądu Grodzkiego w Górze Śląskiej, gdyż w przeciwnym razie może być uznany za zmarłego.

Wzywa się też wszystkie osoby, które mogą udzielić wiadomości o zaginionym, aby w terminie powyższym doniosły o nich Sądowi.

Góra Śląska, dnia 21 marca 1947 r.

3-613. Sąd Grodzki w Górze Śląskiej

Nr akt. Zg. 21/47

## Ogłoszenie

Na wniosek Zawadzkiej Marii, zam. Brzegi, gmina Gaworzyce, pow. Głogów, postanawia się wdrożyć postępowanie o uznanie za zmarłego jej męża Zawadzkiego Bolesława, syna Wincentego i Marii z domu Cybowska, urodzonego 14 marca 1903 roku w Giniowcach, gmina Oszniana, powiat Oszniana.

Na podstawie twierdzeń wnioskodawczyni, mąż jej Zawadzki Bolesław został powołany do Wojska Polskiego dnia 6 września 1943 r. Wnioskodawczyni otrzymała jedynie zawiadomienie z Dowództwa Jednostki Wojskowej nr 2134, że Zawadzki Bolesław został w dniu 20 grudnia 1944 r. jako ranny odesłany do Samodzielnego Batalionu Sanitarnego przy 3 Dywizji Piechoty i do tej pory nie ma o nim żadnych wiadomości.

Wzywa się Zawadzkiego Bolesława do zgłoszenia się w terminie trzymiesięcznym, jak również wzywa się inne osoby, mogące udzielić wiadomości o tym zaginionym, aby w tym terminie doniosły o nim tut. Sądowi, gdyż w przeciwnym razie Sąd orzeknie jak we wniosku Zg 21/47.

Sąd Grodzki w Nowej Soli
3-625


Meble jak: SYPIALNIE KUCHNIE STOŁOWE URZĄDZENIA GABINETY BIUROWE poleca okazyjnie MAGAZYN MEBLI St. Janiak POZNAŃ RYBAKI NR. 6
10523

Na wiosnę
elegancką
Galanterię męską
Galanterię damską
Konfekcję damską
poleca korzystnie 15713
The Gentleman
właściciele: STEFAN SCHAEFER i SYNOWIE
Poznań, ul. Paderewskiego 1 (dawniej Nowa)

Na sezon wiosenny!
Ago - klej
teksy
gumę
przędzę
igły maszynowe
i inne przybory szewskie
poleca firma
»BE-HA«
POZNAŃ
pl. Wolności 14a Tel. 25:11
(narożnik 3 Maja)
15563
Specjalność: formy i prawidła warszawskie

15340

Spółdzielnia Spożywców
„Jedność"
z odp. udz. w Poznaniu
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 - Tel. 33-89
podaje do wiadomości, że w czasie od dnia 31. 3. 1947 r. do dnia 5 kwietnia 1947 r. sprzedawać będzie swoim członkom następujące przydziały świąteczne:
na odc. nr 15 leg. członk. 1 kg cukru a 130 zł
„ „ „ 16 „ „ 3 kg mąki psz. a 40 „
„ „ „ 17 „ „ 1/2 kg cukierków a 240 „
Wymienione towary sprzedają wszystkie sklepy Spółdzielni najdalej do dnia 5. 4. 47 r.
15757

GAJA
Gwarantowany
PROSZEK
DO PIECZENIA
NA 500 GR. MĄKI
MGR. ROMAN GAJ
SP. Z O. O.
POZNAŃ
PATRONA JACKOWSKIEGO 34
TEL. 0521
12954

P. P. Kupcom oferujemy
do uzupełnienia świątecznego asortymentu
doskonałej jakości
OCET STOŁOWY
Cena hurtowa 64 zł
dla konsumenta 75 zł za 1 ltr.
Państwowa Centrala Handlowa
Oddział Wojewódzki w Poznaniu św. Marcin 65
Telefony: 35-04, 35-18, 44-65
3-716

Wełnę owczą
kupuje i wymienia na włóczkę w różnych kolorach 11115
Spółdzielcza Przetwórnia Wełny
z odp. udz. w PRZEDBORZU
SKŁAD W POZNANIU, UL. ŚMIADECKICH 1
Tel. 70-71
Sprzedaż włóczki i przędzy wełnianej — Hurt — Detal

Centralina-łuczy zapobiega chorobom
POZNAŃ, ŚIEMIRADZKIEGO 2
TEL. 68-12
10582

E. KROMCZYŃSKI
STEMPLE
POZNAŃ
UL. ŚW. MARCINA 47
10825

Zakup-sprzedaż-naprawa
wszelkich maszyn biurowych
ReMa
Poznań, Św. Marcin 5
Tel. 44-07
14506

Cegłę
smołę pogazową, destylowaną, wapno, karbolineum, drzewo, żelazo i wszelkie materiały budowlane — dostarczą natychmiast „WOSTA" — Katowice, Moniuszki 12. 3-641

Fotoaparaty
i artykuły fotogr.
Maszyny
do pisania, liczenia
Zakup — sprzedaż
FOTOMA
Szkolna nr 11 — Tel. 2559
3-656

Hurt Detal
Najtańsze źródło zakupu
Spółdzielnia Spoż. Prac Skarbowych
poleca
w sklepie nr 1
ul. Bukowska 1 — tel. 74-43
Wina — wódki, likiery, soki, budynie, proszki do pieczenia, olejki, czekolady rodzynki, cukierki, kawy zbożowe i ziarniste, sól, cukier, zapałki, pasty do butów i podłóg, mydła toaletowe i do prania itp.
w sklepie 2
ul. Daszyńskiego 50 — tel. 42-28
Wina, wódki, likiery, soki, papierosy itp.
w sklepie tekstylnym
ul. Bukowska 1 — tel. 74-43
Towary włókiennicze.
3-339

Na
WIELKANOC
polecamy
anodówki
DAIMON
Przedstawicielstwo — sprzedaż hurtowa
M. Mielcarski
Poznań, Rzeczypospolitej 8 — Tel. 43-18
15831

Wózki dziecięce
autka i sportowe
na łożyskach kulkowych
Zabawki
Sprzęt domowy
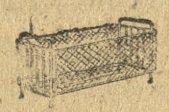
M. WOLSZAKIEWICZ i ska
POZNAŃ, ST. RYNEK 28/29 — TEL. 89-09
PRZY UL. WIELKIEJ
12958

Ubrania, płaszcze, prochowce
męskie i chłopięce
Spodnie długie i bryczesy
Ubranka do I Komunii św.
Artykuły męskie i walizki
poleca
najkorzystniej i w wielkim wyborze
DOM KONFEKCYJNY
Poznań, Dąbrowskiego 8
Telefon 27-71
15704

Salon Sztuki „Silva Rerum"
Armii Czerwonej 4
kupuje — sprzedaje
obrazy — dywany — antyki — porcelan i kryształy
3-7

Centrala Farb
właściciel Hipolit Pukacki
Poznań, Dąbrowskiego 34 tel. 34-09
poleca
farby - lakiery - pokosty
oraz wszelkie przybory malarskie i lakiernicze
15556

MARIAN JANDA
Hurtownia dewocjonaliów, galanterii i biżuterii sztucznej
poleca:
krzyże, figury świętych różnej wielkości, książeczki do nabożeństwa, różańce, łańcuszki, medaliki oraz
GROBY PANA JEZUSA
NA ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE
w wielkim wyborze.
Poznań, Wielka 7. — Tel. 14-80
3-567

NOWOŚCI AWIRU
ALFRED BRONOWSKI
NIE CZEKAJ NA MNIE
Oto najbardziej aktualna książka! Tematem jej są dzieje małżeństwa, rozbitego przez długoletnią rozłąkę. Rzecz dzieje się DZISIAJ — w Warszawie i Londynie.
JULIUSZ GERMAN
DZIWOŻONA
Dziwożona — to Barbara Radziwiłłówna. German zrywa z historycznym zakłamaniem, które stworzyło fałszywy obraz królowej, niesłusznie otaczanej aureolą cnotliwej i niewinnie cierpiącej ofiary.
W. T. CHRISTINE
KALIBER 6,35
Autor kapitalnej „Wazy z epoki Ming" daje w swojej nowej powieści bogatą galerię typów ludzkich na tle pełnych napięcia sytuacji.
A. M. SWINARSKI
ODWIEDZINY SMOKA
Niezwykle przyjemna książeczka dla dzieci, zawierająca pełne fantazji i wdzięku wiersze znakomitego poety.
Uroczą oprawę graficzną dał „Odwiedzinom Smoka" znany ilustrator Józef Mroszczak.
2-599

ŚWIATŁOKOPIE
FOTOKOPIE dokumentów
POWIELANIE
WYKONUJE
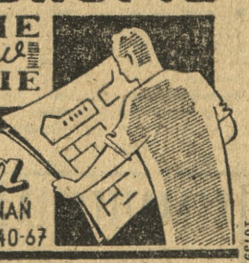
Poleta
SKŁAD PAPIERU - POZNAŃ
KRASZEWSKIEGO 2, tel. 40-67
10739

ROLNICY
SPÓŁDZIELNIE SAMOPOMOCY CHŁOPSKIEJ I ROLNICZE
Jedyne źródło zakupu narzędzi rolniczych po cenie konkurencyjnej:
Młocarnie szerokomłotne, drewniane i żelazne
Brony sprężynowe, posiewne 4 i 3-polowe, ciężkie 2-polowe
Opielacze do buraków, 3-rzędowe, 1,5 m, z dołownikiem
Opielacze do buraków, 5-rzędowe, 2 m, z dołownikiem
Grabie konne
Pługi 1 i 2-skibowe
Żmijki Nr 1, 2, 3 — 5, 6 i 7-zwojowe
Parniki od 60—150 litrowe
Kultywatory 5 i 7-zębowe
oraz zgrzebła, szufle, szpadle, wiadra i skopce do mleka
POLECA FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH
ZARZĄD PAŃSTWOWY WRONKI TEL. 38
Zamówienia załatwiamy terminowo.
Na żądanie wysyłamy cenniki i prospekty.
44263

PŁASZCZE męskie i damskie
UBRANIA męskie i chłopięce
SPODNIE bryczesy, czapki, krawaty
MATERIAŁY z METRA
poleca po znanych niskich cenach
T. KRUPSKI
15567 Poznań, ul. Wroniecka
w domu St. Rynek 92 — Telefon 21-09

Skóry surowe
bydlęce, cielęce, końskie, owcze, kozie, królicze, zajęcze i wszelkie futerkowe
skupuje i płaci najwyższe ceny
Fa WACŁAW ŻARNOWSKI
Uprawniona Agentura
Centrali Skór Surowych
przy Ministerstwie Przemysłu na m. Poznań
Poznań, Garbary 66/76
Tama Garbarska 25/28 — tel. 22-20
12326

Rok zał. 1926 Tel. 26-52

# EMKA

UL. WROCŁAWSKA 30

sprzedaje kupuje

aparaty i lampy wszelkie przyrządy elektrotechniczne oraz instrumenty muzyczne, gramofony, płyty, fortepiany

akumulatory motocykl. baterie anodowe maszyny do szycia i pisania, oraz aparaty fotograficzne

Badanie lamp radiowych na emisję a 10.— zł 15526

Własne warsztaty naprawy

## OGŁOSZENIA DROBNE

P. K. O. V — 4199 Konto: Bank „Społem" nr 8

Biuro Działu Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-mej rano do 20-tej, w soboty od 8-mej rano do 13-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10, I piętro. — Tel. 64-75. — Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

### Lekarskie

**Leczenie wodą** systemem ora Znidlewicza. Poznański Zakład Przyrodoleczniczy, al. Marcinkowskiego 30, tel. 38-26. 14011

### Wolne posady

**Potrzebna** uczciwa dziewczyna do wszystkiego, z gotowaniem lub bez, za dobrym wynagrodzeniem, do 3 osób na stałe ze spanem. Pod adres: Poznań, ul. Kościelna 18, m. 17 — Szymczyńscy. 14447

**Młode** małżeństwo szuka uczciwej do gospodarstwa domowego. Konieczne referencje lub świadectwa. Zgłoszenia osobiste: przystanek Ostroroga, ul. Grodziska 31/35, I p. od godz. 9-tej do 12-tej. 14815

**Biegła MASZYNISTKA** wykształcenie średnie, znajomość prac biurowych, szuka posady. Of. „Głos Wlkp." nr 15473.

**Poszukuję** ogrodnika do uporządkowania ogrodu przy willi. Zgł.: Zbaszyńska 25. 15677

**Specjalistę** do urządzeń chłodni natychmiast poszukujemy. Warunki do omówienia na miejscu — Rybcentrala, Gorzów n. W. 3-187

**Gospodyni** odpowiedzialna do samodzielnego prowadzenia domu od 1. 4. potrzebna. Pensja 3800.— i dobre utrzymanie. Zgłoszenia: Firma Chrzanowski, pl. Wolności 2, przy kasie. 15391

**Krawcy** dobre siły na pracę miarową, dobre warunki zaraz. Chudek, Drzeżdżko, Stary Rynek 7. 15374

**Potrzebna** panienka, miła, czysta, uczciwa, do sprzedaży pieczywa w piekarni Poznańskiej. Warunki do omówienia. Adres wskaże „Głos Wielkop." nr 15318.

**Ślusarz**-spawacz na stałe, lakiernik na nitro doryweczo, potrzebni. Jarochowskiego 50, m. 3. 15319

**Uczeń** do składu żelaza — może się zgłosić. WŁADYSŁAW HOBLA skład żelaza Swarzędz, Rynek 34-35 15625

**Pomoc** domowa potrzebna. Dobrze zapłacę. Daszyńskiego 127, m. 14. 15325

**Szlifierz** (szlifierka) wykwalifikowany potrzebny, względnie dam pracę w dom. Kruk, jubiler, 27 Grudnia 2. 15347

**Posługaczka** do biura raz tygodniowo potrzebna. — Mielżyńskiego 14, podwórze, parter. 15348

**Inteligentna** osoba do samodzielnego zajęcia się dziećmi na dobrych warunkach potrzebna. Wspólna 45, m. 1. 15350

**Dziewczynka** do pasyjek potrzebna. Marcinkowskiego 19 (skład galanterii). 15351

**Kowal** z praktyką budowy wozów potrzebny. Fabryka Wozów, Rybaki 4/6. 15358

**Robotnicy** młodociani potrzebni. Fabryka Wozów, Rybaki 4/6. 15360

**Gosposia** dobrze gotująca zaraz potrzebna. Ul. Cicha 17. 15372

**Fryzjer** potrzebny na wypomóżkę. Dąbrowskiego 69. 15354

**Gosposi** uczciwej z dobrym gotowaniem poszukuję. Referencje wymagane. Zgłoszenia od godz. 15-tej: Sienkiewicza 9, m. 7. 15337

**Ucznia** lub młodszy pomocnik handlowy z utrzymaniem potrzebny zaraz. Zgł. z życiorysem. Skład Żelaza, Stargard Szczeciński, ul. Armii Czerwonej 95. 15176

**ELEKTROMONTERA** specjalność telefony i łącznice automatyczne, poszukujemy zaraz. — Wynagrodzenie dobre, ewtl. do omówienia. — Zgłoszenia: Z. P. M. El. Zakład M 24, Matejki nr 32. 3-614

**Panienka** do dziecka rocznego potrzebna zaraz na dobrych warunkach. Daszyńskiego 149, m. 6. 15185

**Gosposia** lub dziewczyna z gotowaniem do domu lekarza zaraz. Siemiradzkiego 5. 15184

**Książkowy(a)**-kasjer(ka) — biegły w maszynopisaniu, na dobrych warunkach na majątek państwowy od 1. 4. potrzebny. — Oferty „Głos Wielkop." nr 15227.

**Potrzebna** pomoc domowa, gosposia przychodnia, polecona. Zgłoszenia: Chełmońskiego 4 m. 2. 15673

**Chłopak** do ogrodnictwa potrzebny. Narożny, Poznań, aleja Jugosłowiańska 48a. 15669

**Pomocnik** ogrodniczy potrzebny. Narożny, Poznań, aleja Jugosłowiańska 48a. 15669

**Pomoc** domowa potrzebna zaraz. Kowalczyk, Słowackiego 45. 15658

**Robotników** przyjmie natychmiast. F-a Zygmunt Kuntze, składnica złomu, Poznań, Przeszewskiego 28, tel. 77-12 i 86-59. 15657

**Poszukuję** panny z świadectwami do składu. Adres wskaże „Głos Wielkopolski" nr 15656.

### Panienka

do lekkich prac domowych (wolne mieszkanie, utrzymanie i wynagrodzenie) może się zgłosić. Stablewskiego 15 m. 5. 15745

**Potrzebna** gosposia samodzielna, uczciwa, czysta, zaraz. Zgłoszenia: Stary Rynek 44, wejście z Woźnej, skład. 15652

**Pomoc** domowa z gotowaniem lub bez zaraz na prowincję (20 km od Poznania). Dąbrowskiego 38 m. 5, Grzybek, godz. 12—13 i 15 do 17-tej. 15647

**Dziewczynka** do dzieci od lat 14 zaraz na prowincję (20 km od Poznania). Dąbrowskiego 36, m. 5, Grzybek, godz. 12—13 i 15—17. 15646

**Ślusarz**-spawacz na stałe, lakiernik na nitro doryweczo, potrzebni. Jarochowskiego 50, m. 3. 15319

### Uczeń

do składu żelaza — może się zgłosić. WŁADYSŁAW HOBLA skład żelaza Swarzędz, Rynek 34-35 15625

**Pomoc** domowa potrzebna. Dobrze zapłacę. Daszyńskiego 127, m. 14. 15325

**Szlifierz** (szlifierka) wykwalifikowany potrzebny, względnie dam pracę w dom. Kruk, jubiler, 27 Grudnia 2. 15347

**Posługaczka** do biura raz tygodniowo potrzebna. — Mielżyńskiego 14, podwórze, parter. 15348

**Inteligentna** osoba do samodzielnego zajęcia się dziećmi na dobrych warunkach potrzebna. Wspólna 45, m. 1. 15350

**Dziewczynka** do pasyjek potrzebna. Marcinkowskiego 19 (skład galanterii). 15351

**Kowal** z praktyką budowy wozów potrzebny. Fabryka Wozów, Rybaki 4/6. 15358

**Robotnicy** młodociani potrzebni. Fabryka Wozów, Rybaki 4/6. 15360

**Gosposia** dobrze gotująca zaraz potrzebna. Ul. Cicha 17. 15372

**Fryzjer** potrzebny na wypomóżkę. Dąbrowskiego 69. 15354

**Gosposi** uczciwej z dobrym gotowaniem poszukuję. Referencje wymagane. Zgłoszenia od godz. 15-tej: Sienkiewicza 9, m. 7. 15337

**Ucznia** lub młodszy pomocnik handlowy z utrzymaniem potrzebny zaraz. Zgł. z życiorysem. Skład Żelaza, Stargard Szczeciński, ul. Armii Czerwonej 95. 15176

**Potrzebny** chłopak do prac stolarskich. K. Zbierski, Skarbowa 20. 15397

**Siodlarzy** 2 przyjmę. Graczyk, Daszyńskiego 116, m. 6, godz. 17—18-tej. 15491

**Dziewczyna** z gotowaniem do wszystkiego do 3 dorosłych osób potrzebna. Zgł.: Z. Stachowski, Małe Garbary 8. 15497

**Krawcowa** dobra na konfekcję dziecięcą potrzebna. Słowackiego 24, m. 7. 15498

**Poszukuję** dentysty lub wydzierżawię zakład dentystyczny z pracownią zaraz na dogodnych warunkach. Miejscowość: Rudnik n/Sanem, ul. Rzeszowska 20. 3-634

**Technik** dentystyczny potrzebny. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15428.

**Dziewczyna** do młyna, małe gospodarstwo, zaraz potrzebna. Zgłoszenia: Poznań, Długa 18, m. 4. 15426

**Dziewczynka** do dziecka na popołudniowe spacery od 15—18 potrzebna. Wały Wazów 3b, m. 1 — koło Opery. 15432

**Przychodnia** domowa zaraz potrzebna. Warunki dobre. Kraszewskiego 4, m. 1. 15403

**Robotników** budowlanych i cieśli do ustawiania baraków przyjmie Przedsięb. Robót Budowl. ul. Kaduk 1a (Rynek Łazarski). 15467

**Posługaczka** na cały dzień zaraz. Śniadeckich 4, kolofilka. 15467

**Kapelusznik** biegły potrzebny zaraz. Oferty „Głos Wielkop." nr 15476.

**Dziewczę** do pomocy potrzebne. Gesiorowskich 10 m. 2, pracownia czapek, kapeluszy. 15477

**Księgowy-bilansista** poszukiwany zaraz, dobre warunki. Zgłoszenia Komenda Chorągwi Harcerzy Poznań, Zygm. Augusta 1, tel. 16-18. 15382

**Cholewkarka** potrzebna. Pracownia Cholewek K. Piechota, Kordeckiego 12. 15501

**Chłopak** do gazowni będzie potrzebny. Chełmiński, Dąbrowskiego 241. 15511

**Dziewczyna** z gotowaniem do wszystkiego. Wronieckа 12, restauracja. 15412

**Potrzebna** pomoc domowa z gotowaniem, warunek uczciwość. Zgłoszenia Słowackiego 48 m. 7, od godz. 4—6, Jaśkowiak. 15422

**Księgowej** poszukuje młyn parowy na prowincji. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15424.

**Księgowego(wą)** zatrudni Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu, plac Wolności 3. 3-617

**Poszukuje** się zaraz 2 pracowników rolnych na parcele, wolne utrzymanie i pensja. Zgłoszenia przesłać poczta Jarosławo pow. Wągrowiec pod literę M. J. 46. 14821

**Praczka** uczciwa potrzebna zaraz. Św. Marcin 40 m. 12. 15502

**Blacharz** potrzebny zaraz. Jurga Jan, Szwajcarska 26. 15666

**Miłośniczkę** dzieci do dwóch dziewczynek zaraz przyjmę. Zgłoszenia: Marszałka Focha 70, Nadolny. 15521

**Potrzebny** szewc i cholewkarz. Zgłoszenia Marsz. Focha 29 m. 8. 15527

**Sekretarka** potrzebna. — Państwowe Liceum Pedagogiczne, Poznań, Mylna 5. 15479

**Zegarmistrz** zaraz potrzebny. Skład zegarmistrzowski, Poznań, św. Marcin 13. 15548

**Młodsza** pomocnica domowa, uczciwa, najchętniej ze wsi potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 21, m. 16, III ptr., front. 15585

**Gosposia** samodzielna, wykwalifikowana, na stałe potrzebna. Dobre warunki. Bowińska, Garbary 20. 15585

**Ekspedient** starszy, samodzielny, branży wełnianej, zaraz potrzebny. Poważne referencje wymagane. Focha 54. 15495

**Dziewczyna** starsza, do małej rodziny z utrzymaniem na dobrych warunkach potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 5, Centrala Czapek. 15488

### Szuka posady

**Firma** handlowa maszyny biura Katowice Chorzów przyjmie przedstawicielstwo poważnych firm. Of.: „Pap", Katowice, Jana 11, poste „Hurtownia". 3-632

**Praktykantki** znajomości księgowości, maszynopisania, stenografii polecają: Kursy Handlowe Smólskiego, Wawrzyniaka 33, tel. 48-47. 15460

**Ogrodnik** kawaler lat 44 wszechstronnie obeznany w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 3-882.

**Nareszcie wiosna..**

**nie tylko kalendarzowa, ale także w przyrodzie. Po długotrwałej zimie ludzie odetchnęli z prawdziwą ulgą i jęli się przygotowań do okresu wiosenno-letniego. Nic dziwnego — toć święta wielkanocne za pasem, które zawsze stanowiły przejście z okresu zimowego do wiosny.**

**Sezon wiosenno-letni nie zastał świata kupieckiego nieprzygotowanego, o czym świadczą nagromadzone zapasy towarów i ze smakiem udekorowane okna wystaw sklepowych. Przezorny kupiec nie kończy na tym. Będzie się starał zwabić do swojego sklepu jak największą ilość kupujących.**

**Do tego prowadzi wypróbowany i bodaj niezastąpiony środek — reklama, przeprowadzona celowo w poczytnej gazecie.**

**Okazję do takiej reklamy daje najpoczytniejszy**

**Głos Wielkopolski**

**a zwłaszcza w wydaniu wielkanocnym, które ukaże się w powiększonej objętości i w zwiększonym nakładzie w sobotę, dnia 5 kwietnia br.**

**Zamówienia na ogłoszenia do wydania wielkanocnego „Głosu Wielkopolskiego" przyjmuje**

**Administracja, Poznań, ul. Wyspiańskiego 10, I ptr.**

**do czwartku, 3 kwietnia br., godz. 15-tej, oraz stałe punkty przyjmowania ogłoszeń w mieście Poznaniu i na prowincji.**

**Na życzenie, wyrażone telefonem: 64-75 lub 62-78 (wewnętrzny 5), wysyłamy naszego przedstawiciela po odbiór zamówienia.**

**Ekspedient** bławaty konfekcja dzielny w swym zawodzie poszukuje pracy. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15424.

**Aptekarska** siła pomocnicza z praktyką, obeznana z wszelkimi pracami, zmieni posadę. Poznań lub okolica. Warunki i oferty do „Głosu Wielkop." nr 14912.

**Szofer-ogrodnik**, kawaler, szuka posady. Miejscowość obojętna. Adres wskaże „Głos Wielkop." nr 15291.

**Zdolne** biuralistki z ukończonym kursem pisania na maszynie polecam. Piotr Pieprzycki, al. Marcinkowskiego 28, tel. 28-62. 15366

**Szukam** posady branży gastronomicznej, długoletnia praktyka. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15378.

**Samodzielny** auto-mechanik, kawaler, 7 lat praktyki, 2 na kierowniczym stanowisku, szuka odpowiedniej posady, najchętniej z mieszkaniem. — Oferty „Głos Wielkop." nr 15288.

**Panienka** jako pomoc domowa najchętniej przy składzie rzeźnickiem lub kolonialne całym utrzymaniem poszukuje posady. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15486.

**W** średnim wieku pani poszukuje pracy ekspedientki sklepowej. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15439.

**Ogrodniczka** dobra fachowczyni szuka posady. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15434.

**HYDROTECHNIK** praktyka, projekty, znajomość żelbetu, wolny od 1 maja. Oferty z podaniem warunków „Gł. Wielkopolski" nr 15514.

**Poszukuję** pracy parą koni wozem. Zgłoszenia Poznań, Szamarzewskiego 1 m. 9. 15532

**Kupiec** branży spożywczej i żelaznej, długoletnią praktyką, przyjmie posadę stanowisku kierownicze ewtl. magazyniera. Oferty nr 1030 „Czytelnik" Armii Czerwonej 1. 15490

**Technik-Mechanik**, 39 lat, 17 lat praktyki w odlewnictwie i obróbce mechan. zmieni od 1. 5. posadę najchętniej do mniejszych zakładów w Poznaniu lub okolicy. Oferty: „Głos Wlkp." nr 15428.

**Wdowa** lat 40 w dużym zakładzie kilka lat dobrze przyuczona ogrodnictwa pod szkłem i w polu przyjmie pracę. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15533.

### Nauka

**Kursy** pisania na maszynie ślepą metodą, wszystkimi palcami. Piotr Pieprzycki, Poznań, al. Marcinkowskiego 26, tel. 23-62. Dla zamiejscowych kursy listowne. 10736

**Korespondencyjne Kursy Księgowości.** Informacje: Lublin, skr. poczt. 195. 3-268

**Tańców** nowoczesnych wyucza Antoszewska, Popielnickich 5a m. 15 (Wilda). 12941

**Tańców** nowoczesnych wyucza Adela Szczurkówna, Jan Szczurek, aleje Marcinkowskiego 2a, parter. 14357

**Szkoła** tańców, plastyki, stepa, baletmistrza Ignacego Szczurka, Przecznica nr 2, parter. 15236

**Angielskiego** gruntownie, szybko, udziela pierwszorzędna siła pedagogiczna, nawet najniezdolniejszym. Także metoda Dent'a. Adr. wskaże „Głos Wielkopolski" nr 15671.

**Kursy** stenografii i pisania na maszynie, wpisy Kursy Handlowe, pl. Wolności 2. 15512

**Księgowości** z przebitkową uproszczoną i podatkową wyucza do całkowitej pewności bilansowej. Kursy Handlowe, pl. Wolności 2. 15511

### Osobiste

**Uwaga**

PRACOWNIE modnych pantofli na drewnianych spodach przeniosę z ul. Bogusławskiego 13a, m. 6 na ul. Focha 55, tel. 63-02 naprzeciw K. K. O. 15529

**Halo uwaga!** Lampy radiowe kupuje i przyjmuje do badania na emisję po 10,— zł. „Emka", Wrocławska 30. Własne warsztaty naprawy. 15554

### Sprzedaże

**Meble** różne, wielki wybór, korzystnie. Janiak, Poznań, Rybaki 6, w podwórzu. 10524

**Materace**, ramy sprężynowe, tapczany — Wrześniewicz, Ratajczaka 7, I ptr., tel. 36-31. 15737

**Radiowe** aparaty na prąd zmienny, uniwersalny, baterie, lampy radiowe, akumulatory, anodówki, poleca F-a „Kontakt", Szkolna nr 12, tel. 10-61. 3-116

**Sypialnie**, jadalnie, kuchnie, najtaniej poleca K. Bakoś, Garbary 21. 3-166

**Meble**, nowe, używane — poleca korzystnie Magazyn mebli, Za Bramką 4. 11749

**Wytwórnia** Wykwintnej Galanterii Skórzanej w Poznaniu poleca w wielkim wyborze najtaniej eleg. torebki damskie, najnowsze modele, teki, walizki, parasole, laski. — A. Pieprzyk, Walki Młodych 6 (Podgórna). 12396

**Pianina**, fisharmonie poleca korzystnie Poznański Skład Pianin, Ogrodowa 1, przy narożniku Półwiejskiej. 13188

**Wielkopolska** Hurtownia Galanterii i Towarów krótkich wł. Tadeusz Weinert, Poznań, Stary Rynek 80/82. 3-167

**Zamiast Taśmy do wiązów** dostarcza wszelkich pierścieni uszczelniających do wiązów i lokomobil — „ARTEBE", Kantaka 10. 3-513

**Sienniki**, worki, chodniki, materiały meblowe, nici lniane, szpagaty, gurty, aparaty radiowe. Pertek, Kraszewskiego 17. 3-458

**Stołowy** nowoczesny, polerowany, dobrej roboty oraz kilka innych. Janiak, Rybaki 6 w podwórzu. 13999

**Trykotaże** ręczne, maszynowe — suknie — bluzery — bluzki. Warszawa, Okólnik 11 A — 4. 3-526

**Tapety, ramy** do firan, poleca Zb. Waligórski, Wielka 9, I ptr. 14402

**Kuchnie** różne fasony oraz kolory korzystnie. Janiak, Rybaki 6 w podwórzu. 14002

**Gaziki, podszewki** do kostiumów, ubrań, płaszczy w wielkim wyborze poleca T. ANDRZEJEWSKI Poznań, ul. Szkolna 12 15145

**Sypialnie**, jadalnie solidne najtaniej. Żytkowiak, Rynek Śródecki. 14692

**Maszyna** do łupania drzewa (dla drwalni) z motorem do sprzedania. Oferty „Głos Wlkp." nr 14396.

**Jadalnie** — sypialnie — kuchnie — oraz inne meble korzystnie kupisz w F-ie Stelmaszyk Kubiak, Garbary 37, nar. Woźnej. 3-494

**Tapczany**, fotele, leżanki, materace. „Rekorda", ul. Kurzanoga, boczna Ratuszowej. 3-465

**Sprzedam** narzędzia blacharsko-instalatorskie, kupię prasę dużą lub zamienię na małą (balaps). Of.: „Głos Wielkop." nr 15049.

**Pianina najkorzystniej** u fachowca, Drygas, Skarbowa 15. 15148

**Psa** ostrego sprzedam. Piekary 13b, skład. 15044

**Wagi** uchylne osobowe inne naprawia fachowo sprzedaje kupuje Worochowicz, Wały Jagiełły 7. 14994

**Powózkę** prawie nową na patentowych osiach i manierz 38-obrotowy sprzedam tanio. Poznań-Fabianowo, Kościuszki 56. 15032

**Farby, pokosty, nitro-lakiery.** „Flen", Hurtownia Artykułów Malarskich, Poznań, ul. Strusia 9 (centrala), ul. Ogrodowa 4 (filia). 14905

**Maszynę** damską, okrągłe, do szycia. Słowackiego 25 m. 3. 15071

**Sypialnie**, jadalnie okazyjnie. Kopernika 3, Stolarnia. 15057

**Sianko** wielkanocne. Tel. 87-21. Rzepeckiego 4a m. 7 14926

**Pianino** pierwszorzędne — okazyjnie sprzedam. Kopernika 6 m. 12. 14942

**Kamienica** komfortowa dobrym miejscu 4.500.000 — sprzeda Gruszczyński, ul. Wawrzyniaka 22. 14937

**Kuchnie**, pojedyncze łóżka poleca Komis, św. Marcin 75. 11348

**Willę** komfortową, dużym ogrodem, przy Ostroroga z powodu wyjazdu za 1 600 000 sprzedam. Rzeczypospolitej 4 m. 2. 15231

**Dom** w powiatowym mieście z dużym placem, nadający się na wszelki interes budowlany, spedytorstwo, w śródmieściu, na sprzedaż. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 3-595.

**Aparat** destylacyjny do wody sprzedam. Dom Handlowy „Okazja", Grobla nr 1 b. 3-612

**Kamienicę** rynku powiatowym mieście, skład mieszkanie wolne, 900 000 — sprzeda Gruszczyński, Wawrzyniaka 22. 15281

**Dom** piekarnią, cukiernią, pierwszorzędne urządzenie, piec rurkowy, całość przy kupnie wolne (miasto powiatowe, Poznańskiem) — 1 800 000, sprzeda Gruszczyński, Wawrzyniaka 22. 15282

**2 elektryczne żelazka**, Telefunken 2-zakres., odkurzacz elektryczny „Miele", 23 Lutego 13, m. 14. 15226

**Samochód** osobowy, Adler Junior, po generalnym remoncie, na dobrych oponach. Wiadomość: Poznań, pl. Wolności 14, u portiera. 15163

**Kuchnie**, łóżka i nocne stoliki okazyjnie. Stolarnia, Kręta 4. 15219

**Radioodbiorniki**, lampy radiowe, żarówki, anody, akumulatory, baterie, płyty. Sprzedaje — kupuje „Radiomechanika" — Poznań, św. Marcin 25, telefon 12-38. 15367

**Maszynę** szewską sprzedam. Zupańskiego 17 (warsztat). 15165

**Motocykliści!** Wspaniałe buty oficerskie 42, nieprzemakalne. Warsztat szewski, św. Marcin 27. 15304

**Kuchnie** nowoczesne, amerykanki i inne fasony, poleca tanio Stolarnia, Grobla 1b. 15305

**Kiosk** murowany sprzedam, wydzierżawię. Informacje: Mokra 17a, m. 4. 15310

**Szkło**, porcelanę restauracyjną, nakrycia niklowane, termosy, lampy naftowe, cylindry poleca Marian Lesiński, Żydowska nr 33, tel. 10-65. 15334

**Powózka** ogumiona oraz 2 półszorki (roboczy i wyjazdowy) sprzedam. Garbary 20, m. 10. 15337

**Tapczany** dobre wykonanie, fotele, różne inne meble, korzystnie. Janiak, Rybaki 6, w podwórzu. 14003

**Olej jadalny** (rzepakowy) w mniejszych, większych ilościach i **makuch rzepakowy** do sprzedania. Poznań, Wawrzyniaka nr 28/30, tel. 62-24. 15541

**Motorek** Evcet do kajaka, łodzi. Tel. 13-43. 15361

**Kasę** rejestracyjną „National-Krupp" okazyjnie sprzedam. Adres wskaże „Głos Wielkop." nr 15253.

**Jadalnię** używaną i sztuki pojedyncze sprzedam korzystnie. Telefon 67-10, godz. 8—10, 18—20. 15382

**Samochód** osobowy stan pierwszorzędny 6-cylindrowy sprzedam. — Oferty „Głos Wielkopolski." nr 15381.

**Wózek** ręczny dwukołowy silny. Grunwaldzka 15 m. 3. 15380

**Samochód** osobowy Ford, limuzyna, w chodzie, dobrym stanie, prywatna rejestracja, tanio oddam. — Wiadomość: tel. 37-69. 15169

**Radio** 7-lamp., prąd zmienny. Daszyńskiego 107, m. 27. 15187

**Tapczany**, leżanki i fotele do nabycia. Wielki wybór. Tapicernia, Mostowa 37. 15067

**Poznańska Centrala Fortepianów, Zygm. Augusta 3:** pianin, fisharmonii, akordionów, sprzedaż, zamiana, zakup części do pianin. 3-571

**Westfalka** na węgiel. Al. Marcinkowskiego 24, m. 31. 15365

**Wózek** dziecięcy, mały. — Niecała 8, m. 7 (przy Grunwaldzkiej). 15264

**Heblarkę** 500 mm sprzeda D/H. „Okazja", Grobla 1b. 3-414

**Maszynę** do szycia, gabinetową, sprzedam. Wielkopolska 7, m. 3 (Sołacz). 15273

**Sprzedam** maszynę biurową Continental, radio telefunken, adapter elektr. Poznań, Jarochowskiego 32 m. 7. 15385

**Ubranie**, męskie prawie nowe, wielkość średnia okazyjnie sprzedam. Wierzbięcice 46, Baranowski. 15366

**Kuchnie** nowe korzystnie sprzedam. Mostowa 5a m. 23. 15369

**Klacz** wysokoźrebna 1.50 m na sprzedaż zaraz. Spółdzielnia „Ceres", Piaskowa 2/3. 15396

**Szafę** nową kombinowaną okazyjnie sprzedam. Stolarnia, Garbary 19. 15398

**Młode** wilki rasowe czarne podpalane sprzedam. Poznań, ul. Źródlana 3 m. 19. 15413

**Stumorgowe** 1 500 000, 60-morgowe 500 000, poszukuję dzierżaw gospodarstw, domów mieście do kupna. — Franciszek Drab, Wronki, Poznańska 81. 15417

**Oznaki** ganizacyj wykonuje dla towarzystw i orje i poleca Fabryka Wyr. Met. S. JABŁOŃSKI Poznań, Ratajczaka nr 17. 15341

**Okazja!** Fortepian „Irmler" na sprzedaż. Rybaki 22a m. 5. 15414

**Bufet** czarny do jadalni korzystnie. Niedziałkowskiego 2, skład (Wilda). 15421

**Sklep** spożywczy 2 pokoje kuchnia z ogródkiem sprzedam. Adres wskaże „Głos Wlkp." nr 15427.

**Radioodbiorniki**
lampy radiowe, żarówki, anody, akumulatory, baterie, płyty — sprzedaje — kupuje „RADIOMECHANIKA" Poznań, św. Marcin 25 Telefon 12-38. 14189

**Motocykl** setkę „Schaks" sprzedam, ul. Gen. Kosińskiego 8 m. 9. 15428

**Biurko** do sprzedania. — Jeżycka 44. 15384

**Wózek** dziecięcy głęboki w dobrym stanie sprzedam. Focha 27 m. 52. 15407

**Futro** silowe, używane sprzedam. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 14792.

**Pianina** — fisharmonium markowe pierwszorzędne tanio. Poznań, Zygm. Augusta 3 m. 3. 3-569

**Połowę** domu, Wronki, sprzedam ewtl. zamienię Poznaniu. Zgłoszenia: Biuro Poznań, Krasińskiego 10 m. 2. 15702

**Platery** 6 osób, dywan 2,5×3,75, zegar stojący, sprzedam. Wiadomość, Kantaka 8/9 m. 8, godz. 15 do 17. 15695

**Centrokomis** przyjmuje do naprawy maszyny do liczenia wszelkiego typu. — Marcinkowskiego 19. 15696

**Patefon** szafkowy sprzedam. Mały Bazar, Paderewskiego 11 (dawniej Nowa). 15680

**Wózek** dziecięcy głęboki dobrym stanie, 6500,. Karmelicka 1 m. 19, narożnik Jagiełły — niedziela 10—12. 15672

**Mamy** na sprzedaż wanny po bardzo korzystnej cenie ul. Dąbrowskiego 69. Warsztat instalacyjny. 15280

**Sprzedam** prasę szewską. Limanowskiego 21 m. 3. 15313

**Radioodbiorniki** sieciowe, bateryjne, lampy radiowe, akumulatory, baterie, płyty gramofonowe, części rowerowe, najtaniej Dom Radiowy, św. Marcin 45a, warsztat napraw. 15533

**Samochód Opel**
motor Kadet, z przyczepką, po remoncie, na sprzedaż. — Oferty „Głos Wlkp." nr 15643.

**Lodówka** gazowa okazyjnie. Adres wskaże „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1221". 15542

**Magiel** elektryczny domowy prąd stały. Jackowskiego 9 m. 5, godz. 13 do 15. 15545

**Kollergang** (Melanżer) duży, do farb, sprzedam. — Oferty „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1225". 15546

**Parcelę** przy ul. Trytera obok hali balonowej, informacje Leonarda 8, Winiary. 15570

**Parcela** Puszczykówko, blisko dworca. — Oferty „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1245". 15561

**Maszyna** do szycia gabinetowa, okrągłe. Fabryczna 37 m. 21. 15452

**Jasne** dębowe łóżko z materacem na sprzedaż. Lodowa 28 m. 4. 15454

**Polowczyka** rudego sprzedam. Wawrzyniaka 33 — Smólski. 15461

**Kuchenka** gazowa 3 płomieniami i piekarnikiem. Garbary 16 m. 10, III ptr. 15464

**Zegarek** złoty 3 kopertowy męski kieszonkowy. — Piekarnia — Szewska 12. 15466

**Saturator** do wytw. wody sodowej kompl. do użytku ze świadectwami sprzedam. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15469.

**Baczność prowincja!** Opony używane i stare różnych rozmiarów, motocykle, radioodbiorniki, rowery, zegary, lustra, maszyny do szycia (wszystko w stanie częściowo zdekompletowanym) w partiach hurtowych sprzedaje Fa „J. Skóra i Ska", Poznań, Potockiej 16. Tel. 64-10. 15470

**Podszewki**
sztywniki, włosianki, nici, guziki po cenach korzystnych
poleca
Sprzedaż Dodatków Krawieckich i Galanterii
**Ratajczaka 7**
II piętro 14674

**Pianino** tanio. Ul. Poznańska 42 m. 2. 15472

**Magiel** domowy tanio. — Ul. Poznańska 42 m. 2. 15471

**Motocykl** Zündapp i N.S.U. dwusetki spiesznie sprzedam. Liberacki, Daszyńskiego 74. 15478

**Pies** wilk 11 mies. bardzo czujny i ostry tylko w dobre ręce. Kraszewskiego 28 m. 6, godz. 14—16-tej. 15494

**Mam** kilka tysięcy drzewek owocowych gwarantowanych (grusze, jabłonie, śliwki) na sprzedaż. Kabat, Poznań, Piekary 24. 15492

**Encyklopedia** niem. Brockhaus kompl. 17 tomów, pierwszorzędnym stanie, okazyjnie do sprzedania. Dębiec, Gruszkowa 10 m. 1, godz. 15—18. 15486

**Samochód osob. D. K. W. 2 cyl.**
na chodzie, sprzeda 3-608
**Goplana św. Wawrzyńca 11.**

**Ciągnik** Lanc Bulldog 25 km stan bardzo dobry na chodzie oraz przyczepkę sprzeda Spółdzielnia Spożywców, Trzemeszno, pow. Mogilno. 15499

**Sportkę** oraz komplet do ozdoby wózka (3 części) biały w niebieskie kwiatki. Poznańska 20 m. 8. 3-635

**Maszynę** do szycia: Pfaff. Górczyńska 15 m. 11. 15436

**Sprzedam** gabinet męski i pokój stołowy. Matejki 40/41 m. 10. 15442

**Łóżko** metalowe, stojak do kwiatów, lustro korzystnie. Chełmońskiego 9 m. 13. 15576

**Kamienica** komfortowa po 2—4 mieszkania wygodami, 17 lokatorów, 1 skład okazyjnie 2,500 tys. Oferty: „Głos Wielkop." nr 15575.

**Uchwyt** do tokarni 165 mm, 3 mikromierze 25, 50, 75 mm, 1 płyta do tuszowania 350/350, noże tokarskie (Ekonom), Czesława 17 m. 21. 15574

**Rower** wyścigowy okazyjnie sprzedam. Wielowiejski, Limanowskiego 21 m. 5. 15667

**Płaszcz** damski przejściowy, sukienka czarna, kabatek wielkości 42. Wielkie Garbary 4 m. 10. 15664

**Peniciliną** sprzedam. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15662.

**Radio** A. E. G. zmienne 4 lampowe 3 zakresy. Wojskowa 17 m. 12. 15655

**Sprzedam** motocykl setkę na starter. Dąbrowskiego 58, Wulkanizacja. 15649

**Koń** wałach 6 lat, 2 wozy 2 cal. i szory wyjazdowe na sprzedaż. Skrzypczak, Poznań, Żegrze, Ostrowska 80. 15648

**Silnik** motocyklowy Ardie 125 ccm nożne biegi i starter. Poznań, ul. Marsz. Focha 119 m. 12. 15624

**Kamienica** dwudziestoubikacyjna wszelkimi wygodami, Poznaniu, 1 300 000. Bartkowiak, Dopiewo, Poznań. 15641

**Gospodarstwo** 56 morg., zabudowaniami, 1 300 000 — sprzeda, Bartkowiak, Dopiewo, Poznań. 15640

**Dom** sześcioubikacyjny, stodoła, chlewy nowe masywne, przy jeziorze, 660 000. Bartkowiak, Dopiewo, Poznań. 15639

**Rower** męski i maszynę do szycia sprzedam. Zwierzyniecka 8, Warsztat kowalski. 15637

**Motocykl** Zündapp 200 ccm na sprzedaż lub zamiana na lżejszy. Ul. św. Józefa 6 m. 2. 15623

**Wirówki**
najkorzystniej w wielkim wyborze. Nasza specjalność: fachowa naprawa
Tage — Persson — Hörwing, Poznań, Przemysłowa 31. 15033

**Radio** sprzedam 5 lampowe Philipsa zmienny. Warszawska 147 m. 7. 15636

**Tanio** sprzedam pompę ogrodową z wężem (40 m) dobrym stanie, kożuch, imadło 1 inne narzędzia. Drużbackiej 1 m. 7 (narożnik Wyspiańskiego). 15625

**Sprzedam** radio bateryjne, rower damski, motocykl 100-kę — 500-kę, wirówki, części do wirówek, maszynę damską krawiecką — A. Kortus, Kościan, Poznańska 66. 15631

**Owczarka** i szczeniaki, kajak dwuosobowy tanio. — Grottgera 10 m. 1. 15644

**Tygiel** z czcionkami rama 35×28. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15626.

**Sprzedam** psa ostrego wilka. Dobrzyńska nr 3 m. 2. 15621

**Platforma** na gumach ciężka. Majchrzak — Krzesiny. 15620

**Firanki** 2 okna nowe okazja, Wyspiańskiego 21 m. 22. 15619

**Kamienica** 4-piętrowa centrum miasta wolnym mieszkaniem natychmiast — sprzedam bez hipoteki. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15605.

**Poważniejszy** zbiór znaczków polskich i sowieckich. Małeckiego 5 m. 4. 15603

**Najnowsze modele Płaszczy wiosennych**
WYTWÓRNIA KONFEKCJI DAMSKIEJ
**K. ŻMUDZIŃSKI i S-KA**
Zeylanda 9 m. 2
dawn. Przecznica - Tel. 70-87 12963

**Sprzedam** 2 wagi 2—10 kg. Kopczyńskiego 7 m. 4. 15697

**Sprzedam** kompletne urządzenie składowe i kocioł do wulkanizacji. Matejki 41. 15606

**Rower** nowy sprzedam korzystnie. Janickiego 6 m. 4 (Jeżyce). 15844

**Maszynę** damską tanio sprzedam. Marcinkowskiego 24 m. 38. 15599

**Ogród** sprzedam przy dworcu górczyńskim. — Zgłoszenia ul. Promienista 65. 15592

**Radio** Philips 6-lamp. tanio sprzedam. Dolna Wilda 32 m. 1. 15584

**Pompy** kanałowe ręczne 2 węże do wypompowania wody piwnicznej itd. oddam. Kościelna 18 m. 10. 15589

**Radioodbiorniki,** lampy radiowe, instrumenty muzyczne, maszyny szycia, pisania, liczenia, rowery, motocykle, garderoba, obuwie, rozmaitości kupuje, sprzedaje Poznań, Słowackiego 39, skład. 15593

**Obornicka Kopalnia Żwiru**
przyjmuje zamówienia wagonowo na dostawę żwiru szosowego i betonowego bez domieszki gliny.
Zarząd: TEOFIL MAJEWSKI, Kowanówko, p. Oborniki, wojew. poznańskie.
14929

**la KREDĘ** malarską — wagonowo
**la Węgiel** bukowy — wagonowo
**la KIT** szklarski — drobnicą
poleca
**Marian Rzekiecki**
3-565 Bydgoszcz, ul. Emilii Plater 17.

**Kanarki** sprzedam. Św. Michała 67 (Zawady). 15604

**Lustro** sprzedam. Niegolewskich 20a m. 6. 15591

**Piegi,** plamy usuwa krem Rio-Rita. — Laboratorium Władysław Olszewski, Katarzyn. 3-647

**Rower** damski i męski na sprzedaż po południu 3 godz. Dziamski, Kopczyńskiego 31. 15443

**Dom** piętrowy Pamiątkowo, wille i dom w Poznaniu. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15445.

**Radio** 4-lampowe na prąd zmienny. Ul. Gen. Prądzyńskiego 47 m. 33, od godz. 9. 15504

**20** okien skrzynkowych 157×95 sprzedam. Adres wskaże nr 1024 „Czytelnik" Armii Czerwonej 1. 15484

**1** taboret do fortepianu czarny, 2 obrazy duże salonowe, 1 maszynka elektryczna do pieczenia ciasta, elektroluks, od 16—19-tej godz. M. Focha 41 m. 32. 15510

**Kuchenka** gazowa, trzypalniki, wraz z piekarnikiem, wo dobrym stanie. Łanowa 13 m. 4. 15568

**Sypialnia** na sprzedaż z łóżeczkiem dziecięcym. — Ul. św. Marcin 49 m. 12. 15501

**2** opony 525×20 nowe, zegar kontrolny do warsztatu, sprzedam. Adres wskaże „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1193". 15525

**Modne** pantofle na drewnianych spodach oraz letnie. Bogusławskiego 19a m. 6. Tel. 73-04. Zawiadamiamy: od dnia 29. 3. jesteśmy przy Focha 55. Tel. 63-02, naprzeciw Komunalnej Kasy Oszczędności. 15528

**Kocioł** 150 l do sprzedania Nowa Wieś, pta Swarzędz, W. Czuryłowa. 15509

**Buty** oficerskie nowe nr 41 okazyjnie sprzedam. — Chwaliszewo 73 m. 16, po godz. 16-tej. 15515

**Radio** prąd zmienny sprzedam. Adres Palacza 9 m. 7. 15516

**Futro** silowe na średnią figurę sprzedam. Ul. Bogusławskiego 12a m. 2. 15517

**Parcela** przy ulicy uzbrojonej, tramwaj bezpośrednio. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15520.

**USTAWA o AMNESTII**
**z dnia 22. II. 1947 r.**
Komentarz
opr. przez płk. Ołomuckiego i mjr. Ciska
Oficerów Służby Sprawiedliwości
stron 54. cena 80.— zł.
**TRZASKA, EVERT i MICHALSKI**
Warszawa, ulica Marszałkowska nr 51.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.
3-624

**Motory** elektryczne kupuje stale f-ma „Energia", Poznań, 23 Lutego 23 (dawniej Pocztowa), tel. 34-92. 3-147

**Lampy,** aparaty radiowe, przyrządy pomiarowe, gramofony elektryczne kupuje f-a „Kontakt", Szkolna 12, tel. 10-01. 3-115

**Dentystyczne** artykuły kupuje i sprzedaje „Dental" Szrama i Kąbczyński, Poznań, ul. Fredry 3. 12579

**Rury** gazowe i wodociągowe od 3/8 do 1 1/2 cala kupuje Józef Koska, Poznań, Dominikańska 5. 14901

**Kupię** wiertarkę dentystyczną dla Ośrodka Zdrowia. Zgłoszenia proszę kierować: Kierownik Powiatowego Ośrodka Zdrowia Krosno Odrzańskie, woj. poznańskie. 3-531

**Maszyny**
do pisania, liczenia naprawia i kupuje na części — nawet połamane.
„MECHANIKA" — Poznań, 27 Grudnia 20 w podwórzu, telefon 43-57. 14693

**Opony** z dętkami 16×550 kupi „Hatech", św. Marcin 65. 15150

**Opony** 650×17 i 650×16 kupi „Hatech", św. Marcin 65. 15149

**Woski,** parafinę, tłuszcze, stearynę i inne surowce chemiczne kupuję. „Meta", Daszyńskiego 123. 14987

**Wytwórnia Chemiczna** „Promień", Poznań, św. Michała 75 — tel. 96-52
zakupi
każdą ilość tłuszczy, kalafonię, sody kaustycznej i sody amoniakalnej. 12951

**Sypialkę,** kuchnię używane kupię. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 15157.

**Ubrania,** płaszcze męskie, damskie kostiumy, marynarki, spodnie kupuje Wodna 21, skład odzieży. 14956

**Kupię** lampy ABL1, AK2, ABC1, AF7, AM1, AL4. Of. „Głos Wielkop." nr 15292.

**Płaszcz** angielski „Burberry" i kurtkę amerykańską nieprzemakalne, w bardzo dobrym stanie, kupię. — Wojciechowski, Poznań, ul. Małe Garbary 3, telefon 36-54. 15255

**Kamienicę** do 4.000.000 kupię. Gruszczyński, Wawrzyniaka 22. Tel. 13-26. 14936

**B. M. W.** 500-tkę tylko w bardzo dobrym stanie kupię. Rzepeckiego 25 m. 3. 14921

**Maszynę** do lodów ca 30—40 l i konserwatory kupię. Adres wskaże „Głos Wielkopolski nr 14818.

**Kupię** dom z sklepem w ruchliwej dzielnicy Poznania. Adres wskaże „Głos Wielkop." nr 15023.

**Kamienicę** — Willę — Dom, Parcelę — Gospodarstwo — kupię. Cena obojętna. Firma „Union", Poznań, Rzeczypospolitej 4. 12822

**Gospodarstw** każdej wielkości do dzierżawy lub kupna poszukuje Juska, Poznań, Kordeckiego 26 — Górczyn. 14779

**Kupimy** gaze szwajcarską, siatki metalowe, łożyska kulkowe, łożyska oporowe, frezy modułowe, wiertła do metalu. Wytwórnia Maszyn Młyńskich, Leon Binder, Poznań, ul. Strzałowa 2, tel. 42-85. 13767

**Motor** elektr. zmienny ca 700—900 obrotów kupię. — Adres Knast, 3 Maja 6. 14817

**Marynarki,** spodnie, suknie, porcelanę, kryształy, kupuję. Zamkowa 7, skład (przy Starym Rynku). 15308

**Drogerię** w Poznaniu wzgl. na prowincji kupię lub dzierżawię. — Zgłoszenia: Arsenit, Poznań, Lodowa nr 11. 15342

**Widię** w płytkach kupuje w każdej ilości „Hatech", Marcina 65. 12775

**Motocyklowe** koło tylne kupię, 250×19. Grobla 29a, fryzjernia. 15269

**Opony,** dętki samochodowe i motocyklowe każdą ilość kupuje Wulkanizacja, Dąbrowskiego 89. 14367

**Skupuję** skórzane walizki, nesesery itp. A. Pieprzyk, Poznań, Walki Młodych 6 (dawniej Podgórna). 15323

**Srebro**
biżuterię złotą, kryształy, artyst. porcelanę kupuje
W. KRUK, jubiler
ul. 27 Grudnia nr 2
15346

**Kupię** sypialnię w dobrym stanie. Wroniecka 10, m. 15. 15311

**Kupię** dom lub willę. Of. „Głos Wielkop." nr 15230.

**Kupię** willę, także do remontu, okolicy Grunwaldzkiej. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15173.

**Motocykl** do 250 cm³ w dobrym stanie kupię. — Oferty „Głos Wielkopolski" lub tel. 68-36 nr 15440.

**BIELSKIE**
materiały - podszewki
zakup sprzedaż
**W. Trojanowski**
Poznań, św. Marcin 18
10111

**Ciągnik** mało używany, ogumiony, do 20 KM z pługiem, kupi Gospodarstwo, Śrem, Mickiewicza 42. 3-633

**Kupię** lampę radiową WG 36, cena obojętna. Łąkowa 14 m. 4. 15446

**Krzesła,** wyścielane, sprężynowe mało używane 6—12 sztuk, tapczan nowoczesny kupię. Matejki 51 m. 4. 15447

**Lodówkę** domową na prąd okazyjnie kupię. Grudziniec 16, tel. 29-92. 15468

**Ziemniaków** kupię większą ilość. Oferty z podaniem ceny „Głos Wielkopolski" nr 15661.

**Kupię** dobrym stanie jadalnię, szafę do rzeczy, maszynę do szycia Singera. Zgłoszenia: Tel. 25-73. 15627

**Kupię** 3-lampowe radio. — Mickiewicza 36, tel. 34-77. 15402

**Kupię** używane, dobrym stanie ubranie jasno popielate i jesionkę — figura średnia. Grodziska 18a m. 2. 15465

**Maszynę do pisania**
liczenia, kupimy.
K. Kochanowicz i Ska
plac Wolności 13
(obok 3 Maja)
3-254

**Krawat** tylko **Rokoko**
GWARANCJA KROJU I WYKONANIA
SPRZEDAŻ HURTOWA, ROKOKO, WYTWÓRNIA KRAWATÓW
POZNAŃ, UL. OGRODOWA 4 - TELEFON 2132
11133

**Domek** (willę) na prowincji dogodną komunikacją do miliona kupię, pośrednictwo wynagrodzę. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15387.

**Samochód**
DKW, 2-cylindrowy, na chodzie, okazyjnie kupię. — Zgłoszenia:
Drogowski — Poznań, Stolarska 2, m. 5.
15383

**Kupię** wózek dziecięcy tylko w dobrym stanie. — Ul. Kwiatowa 14 m. 4. 15405

**Blachę,** taśmę mosiężną do 1 mm kupuje stale Ślusarnia, Piekary 4. 15422

**Sznurek** snopowiązałkowy oraz wszelkie inne kupuję. Prusa 18 m. 9 (Rynek Jeżycki). 15170

**Halo uwaga!** Akumulatory motocyklowe, samochodowe i radiowe, żelazka, kuchenki elektryczne i termosy, grzałki elektryczne i pończoszki do gazu poleca „EMKA", Wrocławska 30, tel. 26-52. 15558

SKÓRY SUROWE
**Piżmowców**
TCHÓRZY, ELEK, WYDR, LISÓW krajowych
kupuje stale — płaci najwyższe ceny
Fa. JAGSZ, Poznań, al. Marcinkowskiego 21, naprzeciw Narodowego Banku Polskiego — Telefon 39-18.
15369

**Guziki, koronki, nici do haftu**
pierwszorzędnego gatunku w wielkim wyborze poleca
**Dom Mody „FEMINA"**
Poznań, Fredry 4
15140

**Konie** na rzeź kupuję stale. Płacę najwyższe ceny. Samochód transportowy do dyspozycji. — Rzeźnictwo końskie Ignacy Nowak, Poznań, Daszyńskiego 26, telefon 21-10 i 21-11. 15391

**Radio** dobre lub popsute kupię. Długa 12 m. 8. 15669

**Willę** lub domek wypalony kupię. Oferty „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1210". 15536

**Kompresor**
o większej pojemności, do 6 atmosfer ciśnienia spiesznie kupię. Oferty „Głos Wlkp." nr 15654.

**Lodówkę** elektryczną, mniejszą, w dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1182". 15523

**Lodówkę** na zmienny prąd kupię. Wina — delikatesy, Królikowski, 27 Grudnia 5. 15556

**Woskówki,** farby do powielaczy, kalki maszynowe, taśmy, maszyny do pisania i liczenia, powielacze kupuje warsztat napraw maszyn biurowych. Przeróbki na układ polski. Wacław Rohowski i Ska, Poznań, Mielżyńskiego 18. Tel. 43-25. 15538

**Kauczuk**
kanadyjski — kupuje w każdej ilości
**„SPOIWO"**
Wytwórnia klejów
Poznań — Szamarzewskiego 52, m. 4, tel. 99-09
15642

**Dom** kupię lub willkę, gotówka 500 000. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15600.

**2** opony 500×16 kupię. — Hurtownia Drogeryjna, Półwiejska 39. 15549

**Pończochę** elastyczną na żylaki kupię. Of. „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1244". 15559

**Rękawiczki** skórzane kto dostarczy do składu. Oferty „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1249". 15564

**Kupię** trzydrzwiową szafę oraz bufet. Oferty z ceną nr 1027 „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 15487

**Bawełnę,** wistrę, jedwab — kupię. Wytwórnia trykotaży, Marcin 33 m. 19. 15493

**Kupię**
**WAGĘ DECYMALNĄ**
500 kg, w dobrym stanie.
MACIEJEWSKI
Dąbrowskiego nr 40
15544

**Zamiana**

**Zamienię** 2-pokojowe śródmieście z wspólnym przedpokojem, na 1 pokój kuchnią z ubikacją na cichy przemysł. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15249.

**Osiedle** Grunwaldzkie 4½ pokoju, komfort, na mniejsze i 3½ na 2. Oferty nr 1025 „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 15485

**Zamienię** 2 pokoje z kuchnią na Dębcu na pokój z kuchnią w śródmieściu okolica obojętna. Oferty „Głos Wielkop." nr 15434.

**Stół** dwunastoosobowy sprzedam (zamienię) na tapczan, leżankę. Daszyńskiego 59 m. 13, prawo front. 15399

**Pokój** niekrępujący I p. front, śródmieście, zamienię na takiż, lub Sołacz w domu nowoczesnym. Oferty: Rzeczypospolitej 9, administracja. 14630

**Zamienię** 4 pokojową urządzoną willę — z ogrodem w Szczecinie na skład z mieszkaniem w Poznaniu, względnie oddam za zwrotem remontu. Oferty „Gł. Wielkop." nr 15034.

**Zamienię** pokój i kuchnię w śródmieściu na 2 pokoje z kuchnią. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15251.

**Lokale** handlowe 100 m², telefon, na wytwórnię, skład, zamienię na mniejsze z przyległym mieszkaniem. Adres wskaże „Par", Ratajczaka 7 pod „3,1238". 15555

**Za** dopłatą zamienię 2 pokoje z kuchnią ul. Chełmońskiego, dom ogrodowy, 3 ptr., z centralnym ogrzewaniem na mieszkanie tej samej wielkości z łazienką, najchętniej dzielnica willowa. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15614.

**Pieniądz**

**250** tysięcy, motocykl oraz auto i współpracę, posiadam kierowniczą i organizacyjną praktykę spółdzielczą z dowodami. Proszę o propozycję. Oferty: Piekarnia Filipowicz, Poznań, Focha 73. 15229

**Poszukuję** pożyczki zł 100 000 z przeliczeniem na zboże lub pierwszą hipotekę. Posiadam nieruchomość wartości 1 000 000 zł. Of. „Głos Wlkp." nr 15617.

**Pożyczki** na procent poszukuję. — Adres wskaże „Głos Wielkop." nr 15638.

**Do** 1 000 000 zł udzielę pożyczki za gwarancją i oprocentowaniem. Oferty „Głos Wielkop." nr 15666.

**Posiadam** 200 000, szukam spólnika na ciężarówkę lub inną propozycję. Adres wskaże „Głos Wielkopolski" nr 15572.

**Poszukuję** wspólnika z większą gotówką celem uruchomienia cegielni. — Of.: „Gł. Wlkp." nr 15400.

**Która** pani bez zawodu starsza samotna z kapitałem dla otwarcia kawiarni — cukierni przystąpi do spółki z sumienną o dobrej opinii długoletnią fachowczynią. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15571.

**Wolne lokale**

**Odstąpię** sklep z przyborami szewskimi, umeblowanym mieszkaniem. Sulechów pow. Świebodzin, Łukaszewicza. 14904

**Barak** mieszkalny kupię, w zamian oddam 1-pokojowe, obszerne, samodzielne (śródmieściu). — Oferty: „Par", Ratajczaka 7, pod 3,1167. 15362

**WEŁNĘ**
**owczą surową**
stale kupuje i zamienia na tkaniny gotowe albo na włóczkę maszynową i szydełkową. Płaci najwyższe ceny
Łódzka Hurtownia Artykułów Włókienniczych, Poznań, św. Marcin 61. Tel. 35-40. 12692

**Skład** z ubikacją na Śródce odstąpię. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15247.

**Reflektantów** mieszkań — 2½ i 5½, słonecznych, ul. Matejki, całkowity remont. Of. „Głos Wlkp." nr 15284.

**Pokoik** dla pań bez pościeli. Oferty „Głos Wlkp." nr 15670.

**Oddam** słoneczny pokój 2 osoby za wypożyczenie 15 000 zł. — Adres wskaże „Głos Wlkp." nr 15622.

**Sutereny** nadające się na hodowlę pieczarek w centrum miasta do wynajęcia. Zgłoszenia kierować do Kol. Lot. Klas. A. Grabarkiewicz, ul. Armii Czerwonej 2. 15615

**Skład** z mieszkaniem, urządzeniem sprzedam. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15612.

**Mieszkanie** pokój kuchnia z powodu wyjazdu odstąpię, remont niewykończony, zwrot dotychczasowego remontu. Poznań, Ratajczaka 14 m. 8. 15431

**Pokój** umeblowany frontowy (Półwiejskiej). Oferty „Gł. Wlkp." nr 15392.

**Ubikacje** ca 600 m² położone w centrum miasta, nadające się na każdą branżę, do wydzierżawienia za zwrotem kosztów remontu. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15673.

**Mieszkanie** 3-pokojowe komfortowe, willi, Ostroroga, meblami, 400 000. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15397.

**Odstąpię** z powodu choroby sklep z towarem w dobrym punkcie w Wrocławiu. Oferty „PAR", Ratajczaka 7 pod „3,1078". 15124

**Reflektantów** mieszkań dwu- i trzypokojowych komfortowych, trzecim piętrze, całkowitym remontem, poszukuję. Zgłoszenia, Szymańska, godz. 15—18, ul. Roosevelta 11, dawn. Jasna nar. Dąbrowskiego. 15708

**Szuka lokalu**

**Pokoju** ładnego, niekrępującego śródmieściu, poszukuję, okolica zamku wzgl. Mostu Teatralnego. Odkupię meble, zapłacę remont, czynsz za dłuższy okres. Oferty: „PAR", Ratajczaka 7, pod „3,992". 14676a

**Poszukujemy** dzierżawy budynku lub lokalu na warsztaty samochodowe. Of. „Głos Wlkp." nr 14098.

**Kto** odstąpi 2 pokoje z kuchnią do 1 lipca. Oferty: „Głos Wielkop." nr 15039.

**Poszukuję** pokoju z kuchnią. Zwrócę koszta remontu. Oferty: „Gł. Wielkopolski" nr 14935.

**Poszukuję** 3 pokoi kuchnią, łazienką, najchętniej śródmieście. — Remont zwrócę. Oferty „PAR" Ratajczaka 7 pod „3,1037". 14893

**Studentka** poszukuje pokoju umebl. przy kulturalnej rodzinie, najchętniej w śródmieściu. Rynek Łazarski 7, Pawłowski. 15218

**2** studentki poszukują pokoju. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15222.

**Garażu** do samochodu osobowego poszukuję. Telefon 70-87. 15365

**Składu** mieszkaniem w powiatowym mieście ruchliwej ulicy poszukuję. Oferty nr 150: „Czytelnik", Daszyńskiego 48. 15327

**Pokoiku** próżnego, możliwie ze światłem elektr. (może być w suterenie) poszukuję. — Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15285.

**Skromnie** umeblowanego pokoju poszukuje student rzeźby. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15316.

**Składu** przy św. Marcinie lub Jeżyce. Zwrot remontu. Oferty nr 1007: „Czytelnik", Armii Czerwonej nr 1. 15296

**Kawaler** szuka pokoju umeblowanego z utrzymaniem lub bez, najchętniej na Łazarzu. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15374.

**Potrzebny** pokój przy rodzinie, możliwie w dzielnicy Osiedle Grunwaldzkie, dla kulturalnego pana. Zgłoszenia kierować Spychała, Grunwaldzka 72 m. 2, tel. 64-83. 15403

**Student** III AH spokojny, bez wyszukanych wymogów, pracujący zawodowo szuka pokoju cichego do nauki, możliwie kulturalnym domu, blisko linii tramwajowej. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15459.

**Dentysta** poszukuje 4 pokojowego, komfortowego mieszkania śródmieściu, zaraz lub później. Adres wskaże „PAR" Ratajczaka 7 pod „3,994". 14678

**Pokoju** poszukuję. Dzierżawa 1000,— zł miesięcznie. Ewentualnie remont. — Oferty nr 1029 „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 15489

**Dam** do 20 tys. pusty pokój. Matejki 11 m. 3. 15611

**Pokoju** umeblowanego używaniem kuchni szuka małżeństwo bezdzietne zaraz. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15435.

**Szukam** składu z mieszkaniem lub bez w śródmieściu. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15456.

**Panna** pracująca szuka pokoju przy kulturalnej rodzinie. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15395.

**Małżeństwo** bezdzietne poszukuje odpowiedniego mieszkania lub mieszkania wspólnego. Tel. 26-29. 15554

**Garażu** okolica Hetmańskiej, Winklera, Nehringa, poszukuje Radolonek. Pl. Wolności 2, tel. 48-48. 15560

## Dzierżawy

**Oddamy** w dzierżawę barak drewn. 40×10 przy bocznicy kolejowej nadający się na magazyn. — Wiadomość tel. 25-34. 14391

**Dom** — 4 pokoje kuchnią, ogród, Puszczykówku, wydzierżawię. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15174.

**Wydzierżawię** lub kupię piekarnię większym mieście. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15272.

**Ogrodnikowi** wydzierżawię 2 ha ogrodu obok tramwaju. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15518.

**Willkę** wzgl. mały domek ogrodem wydzierżawię (nabędę). Oferty „PAR", Poznań, Ratajczaka 7 pod „3,1270". 15700

**Duży** ogród pod ziemniaki za mierzwę. Tel. 62-38. 15519

**Dzierżawa** 160 morg. pszennej ziemi, inwentarzami, zapasami, powiat Oborniki, objęcie 800 000; dzierżawa 480 morg., inwentarzami, zapasami, powiat Gniezno, 800 000; gospodarstwo 32 morg., bez inwentarzy — wydzierżawię lub sprzedam. Nowak, Wyspiańskiego 16, m. 1. 15139


**WEŁNI**

**owczą** stal,

**kupuje po najwyższych cenach i wymienia na wiązki kolorowe, także za pośrednictwem poczty.**

**WEŁNA**

*Czesław Białecki*

**SKUP - WYMIANA - HURT.**

Uprawniona Agentura Ministerstwa Przemysłu — Centrali Krajowych Surowców Włókienniczych

**POZNAŃ**

**ul. Roosevelta 19,** tel. 70-57

**Oddział w Bydgoszczy,** Dworcowa 54, tel. 33-13. Biura czynne od 8—15 w soboty od 8—13. 11972



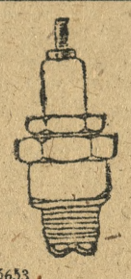

**ŚWIECE SAMOCHODOWE**

regeneruję system **„Bosch"** wszelkich typów i fabrykatów

Starych świec kupuję każdą ilość

**„Centrum" Kamiński**

**POZNAŃ**

**Daszyńskiego 17 (dawniej Górna Wilda)**

15653


## Teatry i kina

**Sobota, dnia 29 marca 1947 r.**

**Teatr Wielki:** dziś, godz. 19-ta — „Kraina uśmiechu"; jutro, godz. 15-ta — „Zemsta Nietoperza"; godz. 19-ta — „Aida".

**Państw. Teatr Polski:** dziś, godz. 19-ta i jutro, godz. 15.30 i 19-ta — „Dwa teatry".

**Teatr Nowy:** dziś, godz. 19-ta i jutro, godz. 16-ta i 19-ta — „Szczęście Frania".

**Teatr „Komedia Muzyczna":** dziś, godz. 19.30 i jutro, godz. 16.30 i 19.30 — „Kaprysy Marianny".

**Teatr Aktora i Lalki** (św. Marcin nr 8). **Teatr Aktora:** dziś, godz. 18-ta i jutro, godz. 16-ta i 18-ta — „Zmarznięte serce".

**Teatr Mały:** dziś i jutro, godz. 19-ta — „Ich czworo".

### W kinach poznańskich:

**Apollo:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Kobieta sama"; **Bałtyk:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Elvira Madigan"; **Muza:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Korsarze Północy"; **Rialto:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Sygnały"; **Warta:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Podrzutek".

**Program audycyj radiowych na niedzielę, 30 bm.**

6.57 Sygnał czasu, audycja na „Dzień dobry" i kalendarz historyczny; 7.05 Muzyka; **8.00 Dziennik poranny;** 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wiadomości bieżące; 8.30 Koncert życzeń; **8.35 Pogadanka Polskiej Rodziny Radiowej;** 9.00 Nabożeństwo z Bydgoszczy; **10.00 Audycja regionalna;** 10.45 Koncert Tria Salonowego Mieczysława Paszkieta. W przerwie: **Chwila poezji — wiersze Mieczysława Jastruna recytuje Bożena Jurkówna;** 11.35 Gawęda z dziećmi i odpowiedzi na listy w opr. Jadwigi Nawarskiej; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z wieży mariackiej z Krakowa; 12.05 Fragmenty z oratorium Haendla „Mesjasz" w wyk. Chóru Towarzystwa Śpiewaczego Huddersfield i orkiestry Filharmonii w Liverpool pod dyr. M. Sargenta. W przerwie: Radiokronika i najciekawsze audycje przyszłego tygodnia; 13.30 Niemcy po wojnie; 13.40 Audycja słowno-muzyczna dla świetlic wiejskich; 14.25 Recenzje; 14.35 Chwilka Biura Studiów; **14.40 „Burza Szekspira", Teatr Wyobraźni w wyk. zespołu Iwo Galla;** 15.20 Koncert polskiej muzyki ludowej. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Aleksandra Junowicza z udziałem podwójnego Kwartetu Towarzystwa Śpiewaczego „Echo" w Lublinie pod dyr. Tadeusza Chyły; **16.00 Słuchowisko dla dzieci pt. „Barykada" osnuta na tle noweli Gustawa Danikowskiego w opr. Wandy Niczowej;** 16.20 Nadprogram; 16.30 W ramach pogadanki „Pomoc Zimowa" — prezes Miejskiego Komitetu Obywatelskiego Niesienia Pomocy Dotkniętym Powodzią, wiceprezydent ob. Franciszek Klause, wygłosi apel do społeczeństwa poznańskiego; 16.35 Audycja dla wsi — pogadanki: a) „Wiosenna uprawa roli" w opr. inż. Wincentega Masznera, b) „Seradela" w opr. Bogusława Swinarskiego; **16.55 Pogadanka Wielkopolskiej Rodziny Radiowej;** 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie; 18.15 5 minut poezji; 18.20 Audycja wojskowa; 18.50 Z życia kulturalnego; 19.05 „Uśmiech i piosenka" — „Scenariusz", humoreska pióra Janiny Krauzowej i Edwarda Fiszera; 19.30 Przegląd tygodnia. Komentarz wydarzeń zagranicznych; 19.40 Aktualności dźwiękowe; 19.57 Sygnał czasu; **20.00 Dziennik wieczorny;** 20.25 **Sonata wiolonczelowa e-moll Brahmsa** Wykonawcy: **Kazimierz Wiłkomirski (wiolonczela) i Maria Wiłkomirska (fortepian);** 20.50 Pieśni Franciszka Liszta w wyk. Natalii Szczęsnej (sopran); **21.05 „Osobliwości techniki wierszotwórczej" — audycja z cyklu „Ciekawostki literackie" pióra Jana Trzynadlowskiego;** 21.15 „U naszych przyjaciół"; 21.45 Audycja rozrywkowa pt. „Bimbolo" pióra Stefana Poszowskiego; **22.00 Kwadrans prozy: „Popioły" Stefana Żeromskiego;** 22.15 Program ogólnopolski na dzień następny; 22.22 Program lokalny na dzień następny; 22.28 Wiadomości sportowe; 22.30 Koncert Orkiestry Tanecznej P. R. pod dyr. Jana Cajmera; **23.10 Ostatnie wiadomości dziennika radiowego;** 23.30 Muzyka nastrojowa; 23.55 Z ostatniej chwili i zakończenie programu.

*Do moich*

BAB i PLACKÓW

*używam tylko*

PROSZKU DO PIECZYWA

*„Babka"*

Z ZNAKIEM OCHRONNYM

W. KASPRZYK • POZNAŃ - UL. RÓŻANA 12.


## Zguby

**Unieważniam** zgubioną kartę rejestracyjną R.K.U. Poznań-powiat na nazwisko Józef Hedrych, Łysy Młyn, poczta Biedrusko. 14774

**Unieważniam** kartę rejestracyjną wojskową, wydaną przez RKU Konin na nazwisko Jan Modelski. 3-581

**Zagubiony** dyplom mistrzowski na nazwisko Stefan Zakrzewicz, mistrz instalatorski — zamieszkały Poznań, pl. Asnyka 2, m. 14, wydany w r. 1945 przez Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu, unieważniam. 15010

**Dom**, ogród, 15 min. stacja Puszczykówko, remont. — Wiadomość Puszczykówko, Kopernika 12. 15562

**Zaginął** pies wilczyca oryginalny owczarek syberyjski. Uczciwego znalazcę prosi o zwrot za wynagrodzeniem. Firma Brzeg Siejak, M. Focha 53. 15482

**Biedna** panienka zgubiła 27. 3. godzinie 22 kolnierz popielaty przy M. Focha, prosi oddać M. Focha 47 m. 18. 15676

**Zagubione** dokumenty: kartę rejestracyjną R.K.U. Poznań, dowód tożsamości P.K.P., zameldowanie milicyjne unieważniam. Edmund Perczak. 15675

**Dnia** 27 bm. zaginął czarny wilk, ostrzegam przed kupnem. M. Korez, Ostrobramska 32 m. 5. 15674

**Unieważniam** zgubioną kartę RKU Poznań na nazwisko Mieczysław Szczęsny, Batorowo. 14231

**Unieważniam** kartę ewakuacyjną nr 1803/203 na nazwisko Heger Władysław, Zygmunt, Józef, Sapieszczuk Maria, Ciblów pow. Kożuchów, Dolny Śląsk. 15368

**Unieważniam** książeczkę Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu, wystawioną na nazwisko Czesław Paczyński. 15595

**Zgubiona** legitymację Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Wacław Majchrzak, unieważniam. 15408

**Unieważniam** skradzione papiery: tymczasową legitymację P.K.P., kartę repatriacyjną, odmeldowanie z Jarocina, zameldowanie z Poznania, kartę rejestracyjną R.K.U. Jarocin, kartę rowerową z Jarocina. — Narcyz Chatliński, Poznań, Dąbrowskiego 261. 15409

**Unieważniam** zgubione dokumenty na nazwisko Jerzy Poremba. 3-629

**Dowód** rejestracji R.K.U. Kalisz na nazwisko Franciszak, poczta Biadki, pow. Krotoszyn unieważniam. 3-621

## Poszukiwania

**Gradlika** Leopolda, ur. 5. 11. 1898, Zawiercie woj. kieleckie poszukuje żona. Ostatnio zamieszkały w Jarowcu, wrześniu 1939 zmobilizowany do Żnina i wysłany pod Warszawę 17 i 18 września widziany pod Sochaczewem, odtąd ślad zaginął. Kto może udzielić informacji o zaginionym proszony o łaskawe skierowanie adres: Poznań, Kraszewskiego 17 m. 12. 15271


**Dom Radiowy - Z. Kolasa**

**Poznań, św. Marcin 45a - tel. 39-56**

poleca: **RADIOAPARATY SIECIOWE - BATERYJNE AKUMULATORY RADIOWE, SAMOCHODOWE, ANODY**

**Zakup i sprzedaż części i lamp radiowych, i części rowerowych**

Kupujemy płyty gramofonowe zużyte i połamane

15370 **Warsztat napraw**


**Przyjechał** na krótki czas. Psychografolog, określa charakter, zdolności i przeznaczenie, oraz przepowiada losy zaginionych. — Adres: Poznań, ul. Działyńskich 2 m. 8. Pensjonat. 15630

**P. P.** Kupcom polecamy kapelusze męskie, czapki sportowe, gimnazjalne, harcerskie, po cenach najniższych wykonane w własnej pracowni. Czyścimy i fasonujemy kapelusze. Poznań, ul. Gąsiorowskich 10, Pracownia kapeluszy — czapek. 14569


**Uwaga!**

**FIRMY BUDOWLANE!**

Wszelkiego rodzaju **cięcia autogeniczne** oraz spawania dźwigarów wykonuje na miejscu budowli

Firma **Tadeusz Antoniewicz,** Poznań, ulica Stawna 5 — Tel. 93-05. 15256


**Przerabiam** bieliznę jedwabną, wstawiam kliny w reformy. Pracownia bielizny trykotażu, Bukowska 11, m. 5. 15083

**Gorsetowe** materiały, dodatki poleca „Emawa" — Poznań, Strzelecka 8 m. 6. 14777


**Okucia meblowe**

z szlachetnej żywicy

Generalne Przedstawicielstwo:

**Biuro Handlowe MUSIAŁ I SKA**

Poznań, św. Marcin 16/17 Telefon 41-58 15345


**Wytwórnia** gorsetów, biustonoszy, pasów na ciążę. Wanda Kęcińska, Sienkiewicza 3 m. 4 (Jeżyce). 15198

**Parkiet** dostarczam, układam, naprawiam i czyszczę — tel. 77-32, Rzepeckiego 21 m. 7. 15274

**Trwałą** ondulację, piękne grube loczki, gwarancja. Fryzjernia, Grobla 29a. 15268

**Odświeżamy** taśmy do maszyn. Ogrodowa 20 m. 8. Tel. 11-87. 15368

**Przedstawiciel** dobrze zaprowadzony, branżach towarów krótkich, galanteryjnej, drogeryjnej, kosmetycznej, spożywczej, szuka przedstawicielstwa na Śląsk. W. Kromik, Mikołów — Śląsk, Jamny 9. 15333


*kojarzenie przyprawy cukier wanilin*

z firmy

SMAK

POZNAŃ ZIELONA 7.

15557


**Wypożyczalnia** książek — Mickiewicza 15 poleca: beletrystykę, lekturę szkolną. 15338

**Najsłynniejszy** psychograf-olog darem jasnowidzenia nieomylnie przepowie każdemu jego wydarzenia życiowe. Określi dokładnie charakter, kierunek zdolności, rady, przeznaczenie. Napisać pytania, datę urodzenia, załączyć 50 zł zadatku. Odpowiedzi za zaliczeniem „Martyni" Kraków, Skrytka poczt. 475. 3-332

## Matrymonialne

**Kojarzymy** małżeństwa szybko, dyskretnie, szczęśliwie, moc podziękowań z całej Polski, Łódź 1, skr. 163. 3-385

**PAM** dysponuje olbrzymim wyborem najprzeróżniejszych partii. Nowoczesne kojarzenie małżeństw. Załączyć 3 znaczki. Poznańska Agencja Matrymonialna, Poznań 1. Skrytka 226. 14639

**Kawaler** lat 36 zawodu kelner zapozna pannę lub wdowę wzrostu średniego od lat 30—35 z małym gospodarstwem rolnym lub gotówką. Cel matrymonialny. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15207.

**Majętna** młoda pozna nauczyciela wsi. Oferty Posterestante 23, Niepart, pow. Gostyń. 3-630

**Ułatwiam** zapoznania małżeńskie, dyskretnie, zamożnych, przystojnych pań oraz panów na poważnych stanowiskach również wolnych zawodów. Wita, Poznań-Górczyn, ul. Zgoda 24 m. 1. 15259


**Szkło**

okienne 2 mm, lane surowe 3 mm, katedralne, ornamentowe, lustrzane (wystawowe) 4—6 mm,

poleca ze składów

**Centrala Zbytu Przemysłu Mineralnego**

Poznań, ulica Gąsiorowskich 6 telefon: 64-66 i 64-61. 3-620



**Polecamy**

naszą

**marmoladę**

**owocową**

w wiaderkach znaną z dobrej jakości

**PAŃSTWOWA FABRYKA CUKIERKÓW Nr 3**

**„IRA"**

**Poznań, św. Wojciech 29**

**Telefon 20-85**

15315


**Zaginął** pies czarny wilk z kagańcem w dniu 24. 3. 47 o godz. 7 rano. Znaki — Podbrzusze, przednie, tylne nogi szarobraz., ogon długi, czarny, puszysty. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem i ostrzegam przed kupnem. Nowak, Poznań, Żupańskiego nr 16, m. 4, tel. 21-11. 15390

**Unieważniam** zgubioną kartę R.K.U. Poznań, na nazwisko Walerian Mizerski. 15300

**Unieważniam** kartę R.K.U. Szamotuły, dowód tożsamości, kartę rowerową nr 551233, kwity podatkowe na nazw. Jan Wojdziak, Nowowłoskoniec. 3-600

**Skradziono** 25. 3. 47 dokumenty: zameldowanie policyjne, legitymację Ubezpieczalni Społecznej, zaświadczenie Akademii Handlowej o odbytych studiach, świadectwa odbytych praktyk i inne, na nazwisko Teresa Sobecka, Poznań, Kanałowa 10 m. 21. Dokumenty unieważniam. 15344

**Zgubiłam** torebkę z wszelkimi dokumentami wczoraj w tramwaju nr 4 i proszę uczciwego znalazcę o zwrot za wynagrodzeniem. Janina Wojcieszyk — Czarnków, Gdańska 17 lub w Poznaniu, ul. Kącik 1 m. 7. 15676

**Unieważniam** zagubione dokumenty osobiste na nazwisko Franciszek Szafer: dowód tożsamości nr 0569 E, legitymacja broni 1558, zaświadczenie R.K.U. 5709, legitymacja P.P.S. wydana 3. 11. 46, zameldowanie dn. 10. 8. 45 Gorzów i inne zameldowania rodzinne. 15678

**Wtorek**, 25 bm., godz. 17.05, pociągu Poznań—Kostrzyn n/Odrą zgubiono paczkę, zawartością damskiego płaszcza futrzanym kołnierzem. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem pełnej równowartości paczki. Poznań, Dąbrowskiego 250, m. 1. 15211

**Unieważniam** dokumenty osobiste i zameldowanie milicyjne na nazwisko Kazimiera Zygaj, Kręta 6 m. 9. 15312

**Unieważniam** skradzione dokumenty osobiste, kartę rejestracyjną R.K.U. Gniezno, na nazwisko Czesław Głuszek. 15309

**Unieważniam** dowód wymeldowania i zastępczy dowód osobisty, wydany na nazwisko Henryka Zaborowskiego przez gminę Bodzętyn, wojew. Kieleckie. 3-636

**Zaginął** p es czarny wilk z kagańcem w dniu 24. 3. 47 o godz. 7 rano. Znaki — Podbrzusze, przednie, tylne nogi szarobraz., ogon długi, czarny, puszysty. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem i ostrzegam przed kupnem. Nowak, Poznań, Żupańskiego nr 16, m. 4, tel. 21-11. 15390

**Unieważniam** legitymację studencką Marii Kwaśniewskiej. 15593

**Piesek** czarny „Rutler" zaginął dnia 24 bm., uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Maciejewski, — Zielona 1 m. 4. 15596

**Zagubione** dokumenty, kartki żywnościowe, zameldowania milicyjne, książeczkę Ubezpieczalni Społecznej nr A 1620114 na nazwiska Edward, Kazimiera, Jerzy Cendlak unieważniam. 15597

**Unieważniam** zagubiony dowód osobisty i kartę rej. wydaną przez R.K.U. Gniezno na nazwisko Jan Ciuba. 15437

**Unieważniam** zgubioną legitymację U. P. na nazwisko Danutę Chylewską. 15448

**Unieważniam** zagubione zameldowanie milicyjne na nazwisko Bronisława Sadowska. Poznań, ul. Polna 22 m. 18. 15668

**Dnia** 14 bm zgubiono kolczyk, biały koral złotej oprawie. Łaskawego znalazcę uprasza się zwrot wynagrodzeniem. Półwiejska 37 m. 6. 15651

**Zagubiony** dowód tożsamości koni: wałach kasztan, ur. 1931 nr 630; klacz siwa, ur. 1934 nr 681, wydany przez gminę Sława na nazwisko Stanisław Wdowiak, Lubogoszcz, unieważniam. 3-639

**10 000 nagrody** dam szczęśliwemu znalazcy mego portfelu, który zgubiłem 28 marca zawartością 1 ważnymi osobistymi dokumentami, oraz będzie podziękowanie za rzetelność w prasie. Jan Jestołowski, Poznań, plac Bernardyński 2. 15419

**Skradzione** zameldowania milicyjne na nazwisko Owczarzak, Antonina, Halina i Aleksandra unieważniam. Śniadeckich 6a m. 4. 15475

**Unieważniam** legitymację O.R.M.O., zameldowanie policyjne, kartę rejestracyjną R.K.U. — Edward Schnase. 15459

**Dnia** 21 bm. skradziono w pociągu posp. Gdynia—Poznań legitymację wystawioną przez Dyr. P. i T. w Poznaniu nr 4069 na nazwisko Kazimiera Piatkowska. Dokumenty i legitym. unieważnia się. 15457

**Zgubiona** kartę rejestracyjną R.K.U. Szamotuły na nazwisko Kazimierz Rutkowiak unieważniam. 15426

**Unieważniam** dokument ślubu, metrykę urodzenia, wydane przez urząd parafii Będzin, książeczkę Ubezpieczalni Społecznej wydaną przez P.Z.M. na nazwisko Stanisław Piekarski, znaczki żywnościowe, kartę odzieżową, legitymację członkowską P. C. K. na nazwisko Helena Piekarska. 15533

**Uwaga! 7 braci saperów — Poznań.** Kto by wiedział o losie **Józefa Łuczakowskiego Pow. W. P.,** urodz. 1893, który wyjechał 5. 9. 1939 r. z Poznania przez Gniezno kierunek Warszawa, proszony jest o wiadomość. Jadwiga Łuczkowska, Gniezno, Zielony Rynek 11 m. 4, Zakład fotograficzny. 14783

**Kto** udzieli informacji o losie Jerzego Schaffernichta, ur. w lutym 1924 r. występującego w czasie okupacji pod pseudonimem Jacka Sowińskiego ostatnio przebywającego w woj. krakowskim (b. uczeń gim. im. Mickiewicza w Poznaniu). Wiadomość kierować: ul. Częstochowska 11 m. 1. 15284

**Brata** mego Edmunda podoficer. san., który został powołany na wojnę 1939 z Gdyni do Torunia, poszukuję znajomych żołnierzy brata mego i uprzejmie proszę o łaskawe podanie jakichkolwiek wiadomości. Z góry uprzejmie dziękuję. Marian Kodur, Milicz, D. Śląsk. 3-628

**P. C. K. poszukuje: Edward Ciesielski,** ur. 13. 10. 1916; **Antonina Karmalita** z d. Woźniak; **Adam Matuszak,** ur. 9. 12. 1904; **Czesława Mejnarowicz,** ur. w r. 1914; **Józef Nowaczyk,** ur. 16. 3. 1908; **Jan Sasinowski,** ur. 17. 4. 1913; **Marcina — Katarzyny Pietraszewskich,** rodziców **Janka Pietraszewskiego.** — Informacje kierować Poznań, Asnyka 6, P. C. K. 15267

## Różne

**Tapczany,** fotele, leżanki, materace wykonuje Waligóra, Wielkie Garbary 36, róg Woźnej. 3-493

**Pracownia** parasoli wykonuje naprawy i nowe parasole. Ledworuski, Szamarzewskiego 1. 15394

**Dziecko** mające przyjść na świat odłam. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 15585.

**Kto** garbuje skórki króliczę? Zgłosić: Chatliński, Poznań, ul. Dąbrowskiego 261. 15410

**Mereżkę,** okrętkę, dziurki, plisowanie wykonuje wszelkich materiałach pod gwarancją. Kłosowski, al. Marcinkowskiego 11. 15551

**Horoskopy** astrologiczne: przewidywania dwuroczne, określenie charakteru, przeznaczenie. Cena zł 50, obszerniejsze zł 100. Podać datę urodzenia. Czarnecki, Poznań 5, skrytka pocztowa 11. 15586


PCK 3-715

Wobec pomyłki drukarskiej w ogłoszeniu z dnia 26. 3. zawiadamiamy powtórnie że:

w okresie od dnia

**3. kwietnia do 10. kwietnia br. wł.**

z powodu ujęcia remanentów

**BĘDĄ ZAMKNIĘTE**

magazyny i biura

**Państwowej Centrali Handlowej**

Oddział Wojewódzki w Poznaniu



**Redakcja** — Poznań, Wyspiańskiego 10, I piętro. Telefon 62-70, 67-11 (nocny)

**Redaktor naczelny przyjmuje w godz. od 13—13. Sekretariat redakcji czynny codziennie od godz. 11—14.**

**Filia redakcji i administracji: w GNIEŹNIE, ul. Dąbrówki 1; w OSTROWIE, ul. Kościelna 9 — tel. 788**

**Nadesłanych rękopisów redakcja nie zwraca. Telefon Dyr. Delegatury 64-76.**

**Administracja: Ogłoszenia — Wyspiańskiego 10, I ptr. Telefon nr 64-76**

**Konto PKO V-4492, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego 8.**

**Kolportaż (abonament, pojedyncze egzemplarze i kolporterzy): Poznań, ul. Bukowska 8. — Telefon 76-04.**

**Konto PKO V-4400, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego 28.**

**Cennik ogłoszeń: Za tekstem** (strona 8-łamowa) 1-łamowy milimetr 10,— zł; **większe wśród drobnych** 1-łamowy milimetr 18,— zł; **w tekście** (strona 4-łamowa) 1-łamowy milimetr 40,— zł; **na stronie Kroniki poznańskiej** 1-łamowy milimetr 30,— zł. Zestaw tabelaryczny i skomplikowany 50% drożej. **Drobne:** Pierwsze słowo tłustym drukiem 16,—, każde dalsze słowo 8,— zł (najmniejsze ogłoszenie 88,— zł); **dla poszukujących posad i osób,** zaginionych wskutek wojny: pierwsze słowo tłustym drukiem 10,— zł, każde dalsze słowo 5,— zł (najmniejsze ogłoszenie 50,— zł). A, I, W, Z, do, od 1½ znaki, skróty, cyfry do 8 liczb — każde liczy się za 1 słowo. W wydaniach niedzielnych i świątecznych obowiązuje dopłata w wysokości 50%. Rabatu nie udziela się. **Wszystkie ogłoszenia płatne są przed wydrukowaniem.**

**Warunki prenumeraty na miesiąc kwiecień: miesięcznie w Poznaniu w agenturach i kioskach zł 85,—; z odnoszeniem do domu zł 95,—. Na prowincji przez pocztę zł 90,— (zamawiać do 15-go każdego miesiąca w Urzędach lub u listonoszy), na prowincji (pod op ska) zł 95,— (przekazać należność pod adresem: „Czytelnik"-Kolportaż Konto PKO V-4400 do dnia 25-go każdego miesiąca).**

**Redaktor naczelny Jan Zagierski. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik". Tłoczono w Drukarni św. Wojciecha pod Zarządem Państwowym w Poznaniu. K — 26516**